

Kenehi

1 He mea hanga na Iouo, na te Atua i te timatanga te rangi me te whenua. ² A kahore he ahua o te whenua, i takoto kau; he pouri ano a runga i te mata o te hohonu. Na ka whakapaho te Wairua o Iouo, o te Atua i runga i te kare o nga wai. ³ A ka ki Iouo te Atua, Kia marama: na ka marama. ⁴ A ka kite Iouo te Atua i te marama, he pai: a ka wehea e Iouo, e te Atua te marama i te pouri. ⁵ Na ka huaina e Iouo, e te Atua te marama ko te Awatea, a ko te pouri i huaina e ia ko te Po. A ko te ahiahi, ko te ata, he ra kotahi. ⁶ Na ka mea Iouo te Atua, Kia whai kikorangi a waenganui o nga wai, hei wehe i waenganui o nga wai. ⁷ Na ka hanga e Iouo, e te Atua te kikorangi, ka wehea e ia nga wai i raro o te kikorangi i nga wai o runga o te kikorangi: a ka oti. ⁸ Na ka huaina te kikorangi e Iouo, e te Atua ko te Rangi. A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuarua. ⁹ Na ka mea Iouo te Atua, Kia huihuia nga wai i raro i te rangi kia kotahi te wahi, a kia puta te tuawhenua: a ka oti. ¹⁰ Na ka huaina e Iouo, e te Atua te tuawhenua ko te Whenua; a ko te huihuinga o nga wai i huaina e ia ko nga Moana: a ka kit e Iouo, e te Atua, he pai. ¹¹ Na ka mea Iouo te Atua, Kia pihi ake te tarutaru i te whenua, te otaota whai purapura, me te rakau hua, ki runga ki te whenua, e hua ana ona hua, he mea rite tonu ki a ia, kei roto nei i a ia ona purapura: a ka oti. ¹² Na ka whakaputaina e te whenua te tarutaru, te otaota hoki e hua ana ona hua he mea rite tonu ki a ia, me te rakau whai hua, kei roto nei i a ia ona purapura he mea rite tonu ki a ia: a ka kite Iouo te Atua, he pai. ¹³ A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuatoru. ¹⁴ Na ka mea Iouo te Atua, Kia whai mea whakamarama te kiko o te rangi, hei wehe i te awatea, i te po; hei tohu ano aua mea, hei taima, hei ra, hei tau: ¹⁵ Hei whakamarama aua mea i te kiko o te rangi, hei whakamarama i te whenua: a ka oti. ¹⁶ Na ka hanga e Iouo, e te Atua nga mea whakamarama nui e rua; ko te whakamarama nui hei tohutohu mo te awatea, ko te whakamarama tuaiti hei tohutohu mo te po: i hanga ano hoki e ia nga whetu. ¹⁷ A whakanohoia ana aua mea e Iouo, e te Atua ki te kiko o te rangi, hei whakamarama mo te whenua, ¹⁸ Hei tohutohu i te awatea, i te po, hei wehe hoki i te marama, i te pouri: a ka kite Iouo te Atua, he pai. ¹⁹ A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuawha. ²⁰ Na ka mea Iouo te Atua, Kia ngahue ake i roto i nga wai te mea ora e ngoki ana, kia rere ano hoki te manu i runga ake i te whenua i te mata o te kiko o te rangi. ²¹ Na ka hanga e Iouo, e te Atua nga tohoro nunui, me

nga mea ora katoa, nga mea ngokingoki i ngahue ake nei i roto i nga wai, o ia ahua, o ia ahua, me nga manu whai parirau katoa, o ia ahau, o ia ahua: a ka kite Iouo te Atua, he pai. ²² Na ka manaaki Iouo te Atua i a ratou, ka mea, Kia hua koutou, kia tini, kia kapi hoki nga wai o nga moana i a koutou, kia tini ano hoki nga manu ki runga ki te whenua. ²³ A ko te ahiahi, ko te ata, he ra tuarima. ²⁴ Na ka mea Iouo te Atua, Kia whakaputaina e te whenua te mea ora o ia ahua, o ia ahua, te kararehe me te mea ngokingoki me te kirehe o te whenua o ia ahua, o ia ahua: a ka oti. ²⁵ Na ka hanga e Iouo, e te Atua te kirehe o te whenua o ia ahua, o ia ahua, me te kararehe o ia ahua, o ia ahua, me nga mea ngokingoki katoa o te whenua o ia ahua, o ia ahua: a ka kite Iouo te Atua he pai. ²⁶ Na ka mea Iouo te Atua, Kia hanga tatou i te tangata kia rite ki a tatou, hei to tatou ano te ahua: a kia waiho ko ratou hei rangatira mo nga ika o te moana, mo te manu o te rangi, mo nga kararehe hoki, mo te whenua katoa, mo nga mea ngokingoki katoa ano hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua. ²⁷ Na ka hanga e Iouo, e te Atua te tangata rite tonu ki a ia; i hanga ia e ia kia rite ki Iouo te Atua; i hanga raua he tane, he wahine. ²⁸ Na ka manaakitia raua e Iouo, e te Atua, a ka mea Iouo te Atua ki a raua, Kia hua, kia tini, kia kapi hoki te whenua i a korua, kia mate hoki ona tara i a korua: ko korua hei rangatira mo te ika o te moana, mo te manu hoki o te rangi, mo nga mea ora katoa an o hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua. ²⁹ A ka mea Iouo te Atua, Na, kua oti te hoatu e ahau ki a korua nga otaota katoa e whai purapura ana i runga i te mata o te whenua katoa, me te rakau katoa, he hua rakau tona e whai purapura ana; hei kai ena ma korua: ³⁰ A kua hoatu ano e ahau nga otaota matomato katoa hei kai ma nga kararehe katoa o te whenua, ma nga manu katoa o te rangi, ma nga mea katoa hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua kei roto nei i a ratou he wairua ora: a ka oti. ³¹ A ka kite Iouo te Atua i nga mea katoa kua hanga nei e ia, na, pai whakaharahara. A ko te ahiahi, ko te ata, ko te ra tuaono.

2 Na ka oti te rangi me te whenua me o reira mano katoa. ² A no te whitu o nga ra i oti ai i Iouo, te Atua tana mahi i mahi ai; na ka okioki ia i te ra whitu i ana mahi katoa i mahia e ia.

Kenehi

³ Na ka whakapaingia e Iouo, e te Atua te ra whitu, whakatapua ana hoki e ia: mona i okioki i taua ra i ana mahi katoa i oti i Iouo te Atua te hanga. ⁴ Ko nga whakatupuranga enei o te rangi, o te whenua, i te hanganga ai, i te ra i hanga ai e Iouo, e te Atua, te whenua me te rangi. ⁵ Kahore ano hoki tetahi rakau riki o te parae i te whenua, kahore ano tetahi otaota o te parae kia pihi noa: kahore hoki a Iouo, te Atua, i mea kia ua ki te whenua, a kahore rawa he tangata hei mahi i te oneone; ⁶ Engari i pupu ake he kohu i te whenua, na reira i whakamakuku te mata katoa o te oneone. ⁷ Na ka whakaahuatia te tangata e Iouo, e te Atua, he puehu no te oneone, a whakahangia ana e ia ki roto ki ona pongaihu te manawa ora; a ka wairua ora te tangata. ⁸ Na ka whakatokia e Iouo, e te Atua, tetahi kari ki te taha ki te rawhiti, ki Erene; a whakanohoia iho e ia ki reira te tangata i hanga e ia. ⁹ A i whakatupuria e Iouo, e te Atua, i roto i te oneone nga rakau katoa he mea ahua eka ki te titiro, he pai hoki hei kai; ko te rakau hoki o te ora ki waenganui o te kari, me te rakau o te matauranga ki te pai, ki te kino. ¹⁰ I rere mai ano he awa i Erene hei whakamakuku i te kari; a i reira ka manganga e wha nga tino awa. ¹¹ Ko te ingoa o te tuatahi ko Pihona; ko ia tera e taiawhio ra i te whenua katoa o Hawira, he koura kei reira; ¹² He pai hoki te koura o taua whenua: kei reira te teriuma me te kohatu onika. ¹³ Ko te ingoa o te rua o nga awa ko Kihona: ko ia tera e taiawhio ra i te whenua katoa o Etiopia. ¹⁴ Ko te ingoa o te toru o nga awa ko Hirekere; ko te mea tera e rere ra i mua o Ahiria. Ko Uparati te wha o nga awa. ¹⁵ Na ka tango a Iouo, te Atua, i te tangata, a whakanohoia ana e ia ki te kari o Erene, hei ngaki, hei tiaki hoki reira. ¹⁶ Na ka ako a Iouo, te Atua, ki te tangata, ka mea, E pai ana kia kai noa atu koe i nga hua o nga rakau katoa o te kari: ¹⁷ Ko te rakau ia o te matauranga ki te pai, ki te kino, kua e kainga tetahi o ona hua; ko te ra e kai ai koe i tetahi o ona hua, ka mate koe, mate rawa. ¹⁸ Na ka mea a Iouo, te Atua, E kore e pai kia noho te tangata ko ia anake; me hanga e ahau tetahi hoa pai mona. ¹⁹ Na he mea whakaahua mai na Iouo, na te Atua, i roto i te oneone nga kirehe katoa o te parae, me nga manu katoa o te rangi; a kawea mai ana e ia ki a Arama, kia kitea ai te ingoa e huaina e ia ki a ratou: a ko a Arama i hua ai ki nga mea ora kat oa, hei ingoa era mo ratou. ²⁰ Na ka huaina e Arama he ingoa mo nga kararehe katoa, mo nga manu o te rangi, mo nga kirehe katoa hoki o te parae; ko Arama ia kahore i kitea tetahi hoa pai mona. ²¹ Na ka

mea a Iouo, te Atua, kia parangia a Arama e te moe, a moe ana ia: na tangohia ana e ia tetahi o ona rara, a whakatutakina atu ana te kikokiko hei whakakapi mo reira; ²² Na ka hanga a Iouo, te Atua, i te rara i tangohia mai ra e ia i roto i a Arama hei wahine, a kawea ana e ia ki a Arama. ²³ A ka mea a Arama, Katahi ano ki tenei te wheua o roto o oku wheua, me te kikokiko o roto o oku kikokiko: me hua ia ko te Wahine, nona hoki i tangohia mai i roto i te Tangata. ²⁴ No konei te tangata ka whakarere i tona papa me tona whaea, a ka piri ki tana wahine: a hei kikokiko kotahi raua. ²⁵ A e tu tahanga ana raua tokorua, te tangata me tana wahine, kihai hoki i whakama.

3 Na ko te nakahi he mohio rawa i nga kirehe katoa o te parae i hanga nei e Iouo, e te Atua. Na ko tana meatanga ki te wahine, Koia, i mea ano te Atua, Kaua e kainga e korua nga hua o tetahi rakau o te kari? ² A ka mea te wahine ki te nakahi, E kai ano maua i nga hua o nga rakau o te kari: ³ Ko nga hua ia o te rakau i waenganui o te kari, kua mea mai te Atua, Kaua korua e kai i tetahi o ona hua, kua ano hoki e pa ki reira, kei mate korua. ⁴ Na ko te meatanga a te nakahi ki te wahine, E kore korua e mate rawa: ⁵ Erangi e mohio ana te Atua ko te ra e kai ai korua i tetahi o ona hua, katahi ka marama o korua kanohi, a ka rite korua ki te Atua, ka mohio ki te pai, ki te kino. ⁶ A, i te kitenga o te wahine he pai te rakau ra hei kai, he ahua eka ki te titiro atu, he rakau hoki e minaminatia hei whakamohio, na ka tango ia i etahi o ona hua, ka kai, ka hoatu hoki ki tana tahu i tona taha; a kai ana ia. ⁷ Na ka marama o raua kanohi tahi, ka mohio raua kei te tu tahanga raua; na ka tuia e raua etahi rau piki, meatia ana hei rapaki mo raua. ⁸ A ka rongo raua i te reo o Iouo, o te Atua, e haereere ana i te kari i te hauhautanga o te ra: a ka piri a Arama raua ko tana wahine i te aroaro o Iouo, o te Atua, ki roto ki nga rakau o te kari. ⁹ Na ka karanga a Iouo, te Atua, ki a Arama, ka mea ki a ia, Kei hea koe? ¹⁰ A ka mea ia, I rongo ahau ki tou reo i te kari, a wehi ana ahau, noku i tu tahanga; na piri ana ahau. ¹¹ Na ka mea ia, Na wai i mea ki a koe e tu tahanga ana koe? Kua kainga ranei e koe etahi o nga hua o te rakau i kiia atu ra e ahau ki a koe, Kaua ona hua e kainga? ¹² Na ka mea te tangata ra, Na te wahine i homai nei e koe hei hoa moku, nana i homai etahi o nga hua o te rakau ki ahau, a kainga ana e ahau.

Kenehi

¹³ Na ka mea a Iouo, te Atua, ki te wahine, He aha tenei kua meatia nei e koe? Ka mea te wahine, Na te nakahi ahau i maminga, a kai ana ahau. ¹⁴ Na ka mea a Iouo, te Atua, ki te nakahi, Mo tenei mahi au nui atu te kanga mou i o nga kararehe katoa, i o nga kirehe katoa o te parae; ko tou kopu hei haere mou, ko te puehu hei kai mau i nga ra katoa e ora ai koe: ¹⁵ Ka whakatupuria hoki e ahau he pakanga ma korua ko te wahine, ma tou uri ratou ko tona uri; ka maru tou matenga i a ia, ka maru i a koe tona rekereke. ¹⁶ Ka mea ia ki te wahine, Ka whakanuia rawatia e ahau tou mamae, me tou haputanga; ka mamae koe ina whanau tamariki; ka hiahia koe ki to tahu, ko ia ano hoki hei rangatira mou. ¹⁷ A ka mea ia ki a Arama, Mo tou rongonga ki te reo o tau wahine, mo tau kainga hoki i te hua o te rakau i kiia atu e ahau ki a koe, i meatia atu ra, Kaua e kainga etahi o ona hua: ka oti te oneone te kanga mo tau mahi; ka kainga e koe ona hua i runga i te mamae i nga ra katoa e ora ai koe; ¹⁸ He tataramoa ano hoki, he tumatakuru ana e whakatupu ake ai mau; a ka kai koe i te otaota o te parae; ¹⁹ Ma te werawera o tou mata e kai ai koe i te taro, a hoki noa koe ki te oneone; i tangohia mai nei hoki koe i reira: he puehu hoki koe, a ka hoki ano ki te puehu. ²⁰ A i huaina e Arama te ingoa o tana wahine ko Iwi; no te mea ko te whaea ia o nga mea ora katoa. ²¹ Na ka hanga e Iouo, e te atua, etahi kakahu hiako mo Arama raua ko tana wahine, a whakakakahuria ana raua. ²² Na ka mea a Iouo, te Atua, Nana, kua rite nei te tangata ki tetahi o tatou, te mohio ki te pai, ki te kino: na kei totoro atu tona ringa aiane, kei tango i tetahi o nga hua o te rakau o te ora, kei kai, a ka ora tonu: ²³ Koia i tonoa atu ai ia e Iouo, e te Atua, i te kari o Erene hei ngaki i te oneone i tangohia mai nei ia i reira. ²⁴ Heoi peia ana e ia te tangata; a whakanohoia ana ki te taha ki te rawhiti o te kari o Erene tetahi Kerupima, me tetahi hoari mura, he mea piupiu tonu ki tetahi taha, ki tetahi taha, hei tiaki i te huarahi ki te rakau o te ora.

4 Na ka mohio a Arama ki a Iwi, ki tana wahine; a ka hapu ia, a ka whanau a Kaina; na ka mea ia, Kua whakawhiwhia mai ahau e Iouo ki tetahi tangata. ² Na ka whanau ano tona teina, a Apera. Na he kaiwhangai hipi a Apera, ko Kaina ia he kaingaki whenua. ³ A, i te mutunga o etahi rangi, ka kawea e Kaina etahi o nga hua o te whenua hei whakahere ki a Iouo. ⁴ Me Apera hoki, i kawea e ia etahi o nga

whanau matamua o tana kahui, o o ratou ngako hoki. A ka aro a Iouo ki a Apera, ki tana whakahere: ⁵ Kihai ia i aro ki a Kaina, ki tana whakahere. A he nui rawa te riri o Kaina, a whakapoururu ana tona mata. ⁶ Na ka mea a Iouo ki a Kaina, He aha koe i riri ai? a he aha i whakapoururu ai tou mata? ⁷ E kore ianei koe e kake, ki te mahi koe i te pai? ki te kahore koe e mahi i te pai, kei te kuwaha te hara e takoto ana. Na ko koe tana e hiahia ai, ko koe ia hei rangatira mona. ⁸ Na ka korero a Kaina kia Apera, ki tona teina: a, i a raua i te parae, ka whakatika a Kaina ki a Apera, ki tona teina, a patua iho. ⁹ Katahi a Iouo ka mea ki a Kaina, Kei hea a Apera, tou teina? Ka mea ia, Kahore ahau e mohio. Ko ahau ianei te kaitiaki o toku teina? ¹⁰ Na ka mea ia, He mahi aha tenei au? e tangi mai ana te reo o te toto o tou teina ki ahau i roto i te whenua. ¹¹ Na ka kanga koe i runga i te whenua, i hamama nei tona waha hei rerenga atu mo te toto o tou teina i whakaheke nei e tou ringa; ¹² Ka ngaki koe i te oneone, e kore e tukua tona kaha a muri ake nei ki a koe; ka waiho koe hei tangata haereere noa, hei manene i runga i te whenua. ¹³ Na ka mea a Kaina ki a Iouo, He nui rawa te whiu mo toku kino, e kore e taea e ahau. ¹⁴ Titiro hoki, ka peia ahau e koe inaianei i te mata o te whenua; a ka ngaro i tou kanohi; ka waiho hoki ahau hei tangata haereere noa, hei manene i runga i te whenua; a tenei ake, ki te tutaki tetahi tangata ki ahau, na ka patua ahau e ia. ¹⁵ Na ka mea a Iouo ki a ia, Na reira ki te patu tetahi i a Kaina, e whitu nga utu e rapua i a ia. Na ka homai e Iouo he tohu ki a Kaina, kei patua ia e tetahi tangata ina tutaki ki a ia. ¹⁶ Na ka haere atu a Kaina i te aroaro o Iouo, a noho ana i te whenua o Noro, i te taha ki te rawhiti o Erene. ¹⁷ Na ka mohio a Kaina ki tana wahine; a ka hapu ia, ka whanau a Enoka: na ka hanga ia i tetahi pa, a huaina iho te ingoa o te pa ko Enoka, ko te ingoa o tana tama. ¹⁸ A whanau ake ta Enoka tama ko Irara: na Irara ko Mehutaere: ta Mehutaere ko Metuhare: ta Metuhaere ko Rameka. ¹⁹ Na ka tangohia e Rameka etahi wahine tokorua mana: ko Araha te ingoa o tetahi, ko Tira to tetahi. ²⁰ Na ka whanau ta Araha tama ko Iapara: ko ia te matua o te hunga noho teneti, ratou ko nga tangata whangai kararehe. ²¹ A ko te ingoa o tona teina ko Iupara: ko ia te matua o nga mea rahurahu ki te hapa, ki te okana. ²² Me Tira ano hoki, whanau ake tana ko Tuparakaina, he kaihangai ia i nga mea tapahi katoa i te mea parahi, i te mea rino: a ko Naama te tuahine o Tuparakaina.

Kenehi

²³ Na ka mea a Rameka ki ana wahine; e Araha raua ko Tira, Whakarongo mai ki toku reo; e nga wahine a Rameka, kia whai taringa mai ki taku kupu: kua patua hoki he tangata e ahau moku i motu, he taitamariki hoki moku i maru:

²⁴ Na mo Kaina e whitu nga utu, ina, kia whitu tekau ma whitu mo Rameka. ²⁵ A i mohio ano a Arama ki tana wahine; ka whanau tana tama, a huaina iho tona ingoa ko Heta; i mea hoki ia, Ka rite mai nei i te Atua tetahi atu uri moku hei whakakapi mo Apera i patua nei e Kaina. ²⁶ Me Heta ano hoki, i whanau tana tama; a huaina ana tona ingoa ko Enoha: no reira i timata ai te tangata te karanga ki te ingoa o Iouo.

5 Ko te pukapuka tenei o nga whakatupuranga o Arama. I te ra i hanga ai te tangata e te Atua, i hanga ia e ia kia rite ki te Atua; ² I hanga raua he tane, he wahine; a i manaakitia raua e ia, i huaina hoki to raua ingoa ko Arama, i te ra i hanga ai raua. ³ A ka kotahi rau ka toru tekau nga tau i ora ai a Arama, na ka whanau tana tama, nona te ahua, rite tonu ki a ia; a huaina ana tona ingoa ko Heta: ⁴ A ko nga ra o Arama i muri i te whanautanga o Heta e waru rau tau: a ka whanau he tama, he tamahine mana: ⁵ Na ko nga ra katoa i ora ai a Arama e iwa rau e toru tekau tau: a ka mate ia. ⁶ A kotahi rau e rima nga tau i ora ai a Heta, ka whanau tana tama, a Enoha: ⁷ A e waru rau e whitu nga tau i ora ai a Heta i muri iho i te whanautanga o tana tama, o Enoha, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ⁸ Na ko nga ra katoa o Heta e iwa rau kotahi tekau ma rua tau: a ka mate ia. ⁹ A ka iwa tekau nga tau i ora ai a Enoha, na ka whanau tana tama a Kenana: ¹⁰ A e waru rau kotahi tekau ma rima nga tau i ora ai a Enoha i muri iho i te whanautanga o tana tama, o Kenana, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ¹¹ Na ko nga ra katoa o Enoha e iwa rau ma rima tau: a ka mate. ¹² A ka whitu tekau nga tau i ora ai a Kenana, ka whanau tana tama, a Maharareere: ¹³ A e waru rau e wha tekau nga tau i ora ai a Kenana i muri iho i te whanautanga o tana tama, o Maharareere, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ¹⁴ Na ko nga ra katoa o Kenana e iwa rau kotahi tekau tau: a ka mate ia. ¹⁵ A ka ono tekau ma rima nga tau i ora ai a Maharareere, na ka whanau tana tama, a Iarere: ¹⁶ A e waru rau e toru tekau nga tau i ora ai a Maharareere i muri i te whanautanga o tana tama, o Iarere, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ¹⁷ A e waru rau e iwa tekau ma rima tau nga ra katoa o Maharareere: a ka mate. ¹⁸ A kotahi rau e ono

tekau ma rua nga tau i ora ai a Iarere, a ka whanau tana tama, a Enoka: ¹⁹ A e waru rau nga tau i ora ai a Iarere i muri iho i te whanautanga o tana tama, o Enoka, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ²⁰ A e iwa rau e ono tekau ma rua tau nga ra katoa o Iarere: a ka mate. ²¹ A e ono tekau ma rima nga tau i ora ai a Enoka, na ka whanau tana tama, a Matuhara: ²² A e toru rau nga tau i haereere tahi ai a Enoka i te Atua i muri iho i te whanautanga o tana tama, o Matuhara, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ²³ A e toru rau e ono tekau ma rima tau nga ra katoa o Enoka. ²⁴ A i haereere tahi a Enoka i te Atua: a kua kahore ia: na te Atua hoki ia i tango. ²⁵ A kotahi rau e waru tekau ma whitu nga tau i ora ai a Matuhara, na ka whanau tana tama, a Rameka: ²⁶ A e whitu rau e waru tekau ma rua nga tau i ora ai a Matuhara i muri iho i te whanautanga o tana tama, o Rameka, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ²⁷ A e iwa rau e ono tekau ma iwa tau nga ra katoa o Matuhara: a ka mate. ²⁸ A kotahi rau e waru tekau ma rua nga tau i ora ai a Rameka, na ka whanau tana tama. ²⁹ A huaina ana e ia tona ingoa ko Noa; i mea hoki ia, Ma tenei e whakahauora o tatou ngakau i a tatou mahi, i te ruha hoki o o tatou ringa, i te oneone kua oti nei te kanga e Iouo. ³⁰ A e rima rau e iwa tekau ma rima nga tau i ora ai a Rameka i muri i te whanautanga o tana tama, o Noa, a ka whanau he tama, he tamahine mana: ³¹ A ko nga ra katoa o Rameka e whitu rau e whitu tekau ma whitu: a ka mate ia. ³² A ka rima rau nga tau o Noa, na ka whanau nga tama a Noa, ko Hema, ko Hama, ko Iapeta.

6 Na ka timata te tangata te tini haere ki runga ki te mata o te whenua, a ka whanau a ratou tamahine, ² Ka kite nga tama a te Atua i nga tamahine a te tangata, he ataahua; na ka tango ratou i a ratou i pai ai o ratou katoa, hei wahine ma ratou. ³ Na ka mea a Iouo, E kore toku wairua e whakawa tonu i te tangata, he kikokiko nei ano hoki ia: na kia kotahi rau kia rua tekau tau ona ra. ⁴ He roroa nga tangata o te whenua i aua ra, a i muri iho, i te haerenga o nga tama a te Atua ki nga tamahine a te tangata, a ka whanau a ratou tamariki, ko ratou nga marohirohi o mua, he tangata whai ingoa. ⁵ A ka kite te Atua he nui te kino o te tangata i runga i te whenua, he kino hoki nga tokonga ake o nga whakaaro katoa o tona ngakau i nga wa katoa.

Kenehi

⁶ Na ka puta ke te whakaaro o Iouo i hanga ai e ia te tangata ki runga ki te whenua, a ka pouri tona ngakau. ⁷ Na ka mea a Iouo, Ka whakangaromia atu e ahau i te mata o te whenua te tangata i hanga nei e ahau; te tangata, te kirehe, te mea ngokingoki, me nga manu o te rangi; kua puta ke hoki toku whakaaro i hanga ai ratou e ahau. ⁸ Ko Noa ia i manakohia e Iouo. ⁹ Ko nga whakatupuranga enei o Noa: ko Noa he tangata tika, he ngakau tapatahi i ona whakatupuranga: i haereere tahi a Noa i te Atua. ¹⁰ A whanau ake nga tama a Noa tokotoru, ko Hema, ko Hama, ko Iapeta. ¹¹ Na kua kino te whenua i te aroaro o Iouo, kua ki katoa hoki te whenua i te tutu. ¹² Na ka titiro te Atua ki te whenua, kua kino; kua he hoki te ara o nga kikokiko katoa o runga o te whenua. ¹³ Na ka mea te Atua ki a Noa, Kua tae mai ki toku aroaro te mutunga o nga kikokiko katoa; no te mea kua ki i a ratou te whenua i te tutu; na, ka whakangaromia ratou tahi ko te whenua e ahau. ¹⁴ Hanga e koe tetahi aaka mou ki te rakau kopera; me hanga e koe etahi ruma ki roto i te aaka, ka pani ai i roto, i waho, ki te ware. ¹⁵ Na kia penei tau hanga i taua mea: Kia toru rau whatianga te roa o te aaka, kia rima tekau whatianga te whanui, ko te teitei kia toru tekau whatianga. ¹⁶ Me hanga e koe he matapihi mo te aaka, kia kotahi te whatianga ki raro iho i te tuanui, e whakaotia ai e koe; a ko te tatau o te aaka me whakanoho e koe ki tona taha; ka mea ai koe he papanga ruma, to raro, te tuarua, me te tuatoru. ¹⁷ Na ko ahau, tenei ahau te tuku atu nei i te waipuke ki runga ki te whenua, hei whakangaro i nga kikokiko katoa e whai manawa ora ana i raro i te rangi; a ka mate nga mea katoa i runga i te whenua. ¹⁸ Otiia ka whakamana e ahau taku kawenata ki a koe; me haere koe ki roto ki te aaka, koutou tahi ko au tama, ko tau wahine, ko nga wahine ano hoki a au tama. ¹⁹ Me mau e koe ki roto ki te aaka etahi o nga mea ora katoa o nga kikokiko katoa, kia rua o ia ahua, o ia ahua, kia ora tahi ai me koe; he te toa, hei te uha. ²⁰ Ko etahi o nga manu o ia ahua, o ia ahua, o nga kararehe hoki o ia ahua, o ia ahua, o nga mea ngokingoki katoa o te whenua o ia ahua, o ia ahua kia tatakirua o te katoa e haere ki a koe, kia ora ai. ²¹ Tangohia mai hoki mau etahi o nga kai katoa e kainga ana, me amene mai ki a koe; a hei ka tena mau, ma ratou hoki. ²² Na ka meatia e Noa; rite tonu ki nga mea katoa i whakahaua mai e te Atua ki a ia tana i mea ai.

7 Na ka mea a Iouo ki a Noa, haere mai koutou ko tou whare katoa ki roto ki te aaka; kua kite hoki ahau i a koe he tika ki toku aroaro i tenei whakatupuranga. ² Tangohia e koe etahi o nga kirehe pokekore, kia takiwhitu, te toa me tana uha: o nga kararehe poke hoki, kia takirua, te toa me tana uha: ³ Me nga manu ano hoki o te rangi, kia takiwhitu, te toa me te uha; kia ora ai he uri ki runga ki te mata o te whenua katoa. ⁴ Kia whitu ake hoki nga ra ka meatia e ahau kia ua te ua ki runga ki te whenua, kia wha tekau nga ra, kia wha tekau nga po; a ka whakangaromia atu e ahau i runga i te mata o te whenua nga mea ora katoa i hanga e ahau. ⁵ A rite tonu ta Noa i mea ai ki a Iouo katoa i whakahau ai ki a ia. ⁶ Na e ono rau nga tau o Noa i te putanga mai o te waipuke ki runga ki te whenua. ⁷ Na ka tomo a Noa ratou tahi ko ana tama, ko tana wahine, ko nga wahine hoki a ana tama, ki roto ki te aaka, i te wehi i nga wai o te waipuke. ⁸ Me etahi o nga kirehe pokekore, o nga kirehe poke hoki, o nga manu, o nga mea katoa ano hoki e ngokingoki ana i runga i te whenua; ⁹ I haere tatakirua ratou ki roto ki te aaka ki a Noa, te toa me te uha, i pera tonu me ta te Atua i whakahau ai ki a Noa. ¹⁰ Na i muri iho i nga ra e whitu ka puta mai nga wai o te waipuke ki runga ki te whenua. ¹¹ No te ono rau o nga tau o te oranga o Noa, no te rua o nga marama, no te tekau ma whitu o nga ra o te marama, no taua rangi ano i pakaru mai ai nga matapuna katoa o te rire nui, a ka whakatuwheratia nga matapihi o te rangi. ¹² A e wha tekau nga ra, e wha tekau nga po, i ua ai te ua ki runga ki te whenua. ¹³ No taua rangi pu ano i tomo ai a Noa, ratou ko Hema, ko Hama, ko Iapeta, nga tama a Noa, ratou tahi ko te wahine a Noa, ko nga wahine tokotoru ano hoki a ana tama, ki roto ki te aaka; ¹⁴ Ratou ko nga kirehe mohao katoa o ia ahua, o ia ahua, ko nga kararehe katoa o ia ahua, o ia ahua, ko nga mea ngoki katoa e ngokingoki nei i runga i te whenua, o ia ahua, o ia ahua, me nga manu katoa, o ia ahua, o ia ahua, me nga mea whai parira u katoa, o ia ahua, o ia ahua. ¹⁵ Na ka haere ki roto ki te aaka ki a Noa, tatakirua o nga kikokiko katoa, o nga mea whai wairua ora. ¹⁶ Ko nga mea i haere, i haere he toa he uha o nga kikokiko katoa, he pera tonu me ta te Atua i whakahau ai ki a ai: a tutakina ana ia e Iouo ki roto. ¹⁷ A e wha tekau nga ra o te waipuke ki runga ki te whenua; a ka nui haere nga wai, ka whakamanutia ake te aaka, a ka maiangi ake ki runga i te whenua.

Kenehi

¹⁸ Na ka kaha nga wai, a ka tino nui haere ki runga ki te whenua; a ka tere te aaka i runga i te kare o nga wai. ¹⁹ Na kua tino kaha rawa nga wai ki runga ki te whenua; a ka taupokina nga maunga teitei katoa i raro i te rangi, a puta noa. ²⁰ Kotahi tekau ma rima nga whatianga i pari ake ai nga wai; a taupokina ana nga maunga. ²¹ Na ka mate nga kikokiko katoa i korikori i runga i te whenua; te manu, te kararehe, te kirehe, nga mea ngoki katoa hoki i ngokingoki i runga i te whenua, me nga tangata katoa: ²² Ko nga mea katoa kei roto nei i o ratou pongaihu te manawa ora, o nga mea katoa i te tuawhenua, i mate. ²³ A ngaro iho nga mea ora katoa i runga i te mata o te whenua, te tangata, te kararehe, nga mea ngokingoki, me te manu o te rangi; i whakangaromia atu ratou i runga i te whenua: a toe ake ko te kotahi o Noa, me nga mea i a ia, i roto i te aaka. ²⁴ A kotahi rau e rima tekau nga ra i huri ai nga wai ki runga ki te whenua.

8 Na ka mahara te atua ki a Noa, ki nga mea ora katoa me nga kararehe katoa ano hoki i a ia i roto i te aaka: na ka mea te Atua kia tika atu tetahi hau i runga i te whenua, a ka mariri nga wai. ² A ka tutakina atu nga matapuna o te riri me nga matapihi o te rangi, ka whakamutua ano hoki te ua o te rangi. ³ Na ka hoki haere nga wai i runga i te whenua: a i te paunga o nga ra kotahi rau e rima tekau kua iti iho nga wai. ⁴ A i tau iho te aaka i te whitu o nga marama, i te kotahi tekau ma whitu o nga ra o te marama, ki runga ki nga maunga o Ararata. ⁵ Me te heke haere tonu o nga wai, a taea noatia te tekau o nga marama: no te tekau o nga marama, no te ra tuatahi o te marama, ka kitea nga tihi o nga maunga. ⁶ A, i te mutunga o nga ra e wha tekau, na ka uakina e Noa te matapihi o te aaka i hanga e ia: ⁷ A ka tukua atu e ia he raweni, a, ko tona rerenga atu, ka kopiko atu, ka kopiko mai, a maroke noa nga wai i runga i te whenua. ⁸ Na ka tukua atu ano e ia he kukupa, kia kitea ai kua iti iho ranei nga wai i runga i te mata o te whenua; ⁹ A kihai i kitea e te kukupa tetahi taunga iho mo te takahanga o tona waewae, a ka hoki mai ki a ia, ki roto ki te aaka: i runga hoki nga wai i te mata o te whenua katoa: na ka totoro atu tona ringa, a hopukia ana ia, tangohia ana mai ki a ia ki roto ki te aaka. ¹⁰ Na ka tatari ano ia, e whitu atu nga ra; a ka tukua atu ano e ia te kukupa i roto i te aaka: ¹¹ A i te ahiahi ka rere mai te kukupa ki a ia; na i roto i tona waha he rau oriwa, he mea korari mai; a ka mohio a Noa kua iti iho

nga wai i runga i te whenua. ¹² A ka tatari ano ia, e whitu atu ano nga ra; a tukua atu ana e ia te kukupa; a kihai tena i hoki mai ano ki a ia i muri iho. ¹³ A no te ono rau ma tahi o nga tau, no te marama tuatahi, no te ra tuatahi o te marama, i maroke atu ai nga wai i runga i te whenua: na ka hurahia atu e Noa te hipoki o te aaka, a ka kite, na, kua maroke te mata o te whenua. ¹⁴ A no te rua o nga marama, no te rua tekau ma whitu o nga ra o te marama, i maroke ai te whenua. ¹⁵ Na ka korero te Atua ki a Noa, ka mea, ¹⁶ Puta mai koe i te aaka, koutou tahi ko tau wahine, ko au tama, me nga wahine a au tama. ¹⁷ Kia puta tahi mai me koe nga mea ora katoa i a koe na, nga kikokiko katoa, nga manu, nga kararehe, me nga mea ngoki katoa e ngokingoki ana i runga i te whenua; a kia whakatuputupu ratou ki runga ki te whenua, kia hua, kia ngahue ki runga ki te whenua. ¹⁸ Na ka puta a Noa, ratou tahi ko ana tama, ko tana wahine, me nga wahine a ana tama: ¹⁹ Ka puta hoki i roto i te aaka nga kirehe katoa, nga mea ngokingoki katoa, nga manu katoa, me nga mea ngoki katoa i runga i te whenua o ia ahua, o ia ahua. ²⁰ Na ka hanga e Noa tetahi aata ma Iouo, a ka tango ia i etahi o nga kararehe pokekore katoa, o nga manu pokekore katoa hoki, a whakaekea tinanatia ana e ia ki runga ki te aata. ²¹ Na ka hongu a Iouo i roto i tona ngakau, E kore ahau e kanga ano i te oneone a muri ake nei mo nga mahi a te tangata; otiia he kino nga tokonga ake o te ngakau o te tangata, o tona taitamarikitanga ake ano; e kore ano hoki ahau e patu i nga mea ora katoa a muri ake nei, e penei me tenei meatanga aku. ²² E mau ana te whenua, e kore e mutu te po rui me te po kokoti, te maeke me te mahana, te raumati me te hotoke, te ao me te po.

9 Na ka manaakitia a Noa ratou ko ana tama e te Atua. I mea ia ki a ratou, Kia hua, kia tini koutou, kia kapi ano hoki te whenua i a koutou. ² A ko to koutou wehi, ko to koutou whakamataku, ka tau ki runga ki nga kirehe katoa o te whenua, ki nga manu katoa o te rangi, ki nga mea katoa e ngahue ana i runga i te whenua, ki nga ika katoa ano hoki o te moana; kua hoatu ena mea ki to koutou ringa. ³ Hei kai ma koutou nga mea korikori katoa, nga mea ora; rite tonu ki taku hoatutanga i nga otaota matomato taku hoatutanga i nga mea katoa ki a koutou. ⁴ Otiia kau e kainga e koutou te kikokiko me tona ora, ara ko ona toto.

Kenehi

⁵ Na ko o koutou toto, ko te toto e ora nei koutou, he pono ka rapua e ahau he utu; ka rapua e ahau he utu i nga kirehe katoa; i te tangata ano hoki, ka rapua e ahau he utu mo te matenga o te tangata i te teina o ia tangata, o ia tangata. ⁶ Ko ia e whakaheke i nga toto o te tangata, ma te tangata ano ona toto e whakaheke: no te Atua hoki te ahua i hanga ai e ia te tangata. ⁷ A ko koutou, kia hua, kia tini; kia nui to koutou uri ki runga kite whenua, kia tini hoki ki reira. ⁸ A i korero te Atua ki a Noa ratou ko ana tama, i mea, ⁹ Ko ahau nei, nana, ka whakapumau ahau i taku kawenata ki a koutou, ki to koutou uri i muri i a koutou; ¹⁰ Ki nga mea ora katoa hoki i a koutou, ki te manu, ki te kararehe, ki nga kirehe katoa hoki o te whenua e noho ana i a koutou; ki nga mea katoa i puta mai i roto i te aaka, puta noa ki nga kirehe katoa o te whenua. ¹¹ A ka whakapumautia e ahau taku kawenata ki a koutou; e kore e hatepea atu nga kikokiko katoa a muri ake nei e nga wai o te waipuke; e kore ano e puta mai he waipuke a muri ake nei hei whakangaro mo te whenua. ¹² Ka mea te Atua, Ko te tohu tenei o te kawenata, e whakatakotoria nei e ahau ki waenganui oku, o koutou tae atu ki nga mea ora katoa i a koutou, mo nga whakatupuranga mutungakore: ¹³ Ka whakatakotoria e ahau taku kopere ki te kapua, a ka waiho hei tohu mo te kawenata i waenganui oku, o te whenua. ¹⁴ Tenei ake ano, i te wa e whakaputa ai ahau i te kapua ki runga ki te whenua, ka kitea te kopere i te kapua: ¹⁵ A ka mahara ahau ki taku kawenata i waenganui oku, o koutou me nga mea ora katoa, ara nga kikokiko katoa; e kore nga wai e pupuke a muri ake nei hei whakangaro i nga kikokiko katoa. ¹⁶ A ka piri te kopere ki te kapua; a ka titiro atu ahau ki taua mea, kia mahara ai ahau ki te kawenata mau tonu i waenganui o te Atua, o nga wairua ora katoa o nga kikokiko katoa i runga i te whenua. ¹⁷ Na ka mea te Atua ki a Noa, Ko te tohu tenei o te kawenata e whakapumautia nei e ahau ki waenganui oku, o nga kikokiko katoa i runga i te whenua. ¹⁸ Na ko nga tama a Noa, i puta mai nei i roto i te aaka, ko Hema, ko Hama, ko Iapeta: a ko Hama te matua o Kanaana. ¹⁹ Ko nga tama tokotoru enei a Noa: a na enei i kapi ai te whenua katoa. ²⁰ Na ka timata a Noa te ngaki whenua, a whakatokia ana e ia he mara waina: ²¹ A ka inumia e ia te waina, ka haurangi; na ka takoto tahanga i roto i tona teneti. ²² A, i te kitenga o Hama, o te matua o Kanaana, i tona matua e takoto tahanga ana, ka korerotia e ia ki ona tuakana tokorua i waho. ²³ Na ka tango a

Hema raua ko Iapeta i tetahi kakahu, maka iho e raua ki runga ki o raua pokohiwi, na ka haere whakatuara atu raua, a hipokina ana te wahi takoto kau o to raua papa; me te ahu ano o raua kanohi ki muri, a kihai raua i kite i te wahi takoto kau o to raua papa. ²⁴ Na ka maranga ake a Noa i tana waina, ka mohio ki ta tana potiki i mea ai ki a ia. ²⁵ Na ka mea ia, Ka kanga a Kanaana, ka waiho ia hei tino pononga ma ona tuakana. ²⁶ I mea ano ia, Kia whakapaingia a Iouo, te Atua o Hema; a ka waiho a Kanaana hei pononga mana. ²⁷ Ka meinga a Iapeta e te Atua kia tohatoha noa atu, kia noho hoki ia ki nga teneti o Hema; a hei pononga a Kanaana mana. ²⁸ A e toru rau e rima tekau nga tau i ora ai a Noa i muri i te waipuke. ²⁹ A ko nga ra katoa o Noa e iwa rau e rima tekau tau: a ka mate ia.

10 Na ko nga whakatupuranga enei o nga tama a Noa, o Hema, o Hama, o Iapeta: i whanau hoki he tama ma ratou i muri i te waipuke. ² Ko nga tama a Iapeta; ko Komere, ko Makoka, ko Marai, ko Iawana, ko Tupara, ko Meheke, ko Tiraha. ³ A ko nga tama a Komere; ko Ahekenata, ko Ripata, ko Tokarama. ⁴ A ko nga tama a Iawana; ko Erihaha, ko Tarahihi, ko Kitimi, ko Totanimi. ⁵ Na enei nga motu o nga tauwiwi i wehe puta noa i o ratou whenua, tena iwi i tona reo; tera toronga, tera toronga o ratou, i o ratou iwi hoki. ⁶ A ko nga tama a Hama; ko Kuhu, ko Mitiraima, ko Putu, ko Kanaana. ⁷ Ko nga tama a Kuhu; ko Tepa, ko Hawira, ko Hapata, ko Raama, ko Hapateka: a ko nga tama a Raama; ko Hepa, ko Rerana. ⁸ A whanau ake ta Kuhu ko Nimirota; i timata ia hei tangata nui ki runga ki te whenua. ⁹ He maia ia i te aroaro o Iouo ki te wahi kirehe mohoa: no reira te kupu nei, He pera me Nimirota te maia i te aroaro o Iouo ki te whai kirehe mohoa. ¹⁰ A i Papera te timatanga o tona kingitanga, i Ereke, i Akara, i Karane, i te whenua o Hinara. ¹¹ I haere atu ia i taua whenua ki Ahiria, a hanga ana e ia a Ninewe, me te pa, me Rehopoto, me Kara, ¹² Me Rehena hoki, i waenganui o Ninewe, o Kara: he pa nui ia. ¹³ A whanau ake a Mitiraima, ko nga Rurimi, ko nga Anamime, ko nga Rehapimi, ko nga Napatuhimi, ¹⁴ Ko nga Pataruhimi, ko nga Kaheruhimi, i puta mai hoki i ena nga Pirihitini, a ko nga Kapatorimi. ¹⁵ A whanau ake ta Kanaana ko Hairona, ko tana matamua, raua ko Hete, ¹⁶ Me te Iepuhi, me te Amori, me te Kirikahi, ¹⁷ Me te Hiwi, me te Araki, me te Hini,

Kenehi

¹⁸ Me te Aarawari, me te Temari, me te Hamati: a muri iho ka marara noa atu nga hapu o nga Kanaani. ¹⁹ I Hairona hoki te rohe ki nga Kanaani, kei tou haerenga atu ki Kerara, ki Kaha; kei tou haerenga ki Horoma, ki Komora, ki Arema, ki Tepoimi, a tae noa ki Raha. ²⁰ Ko nga tama enei a Hama, tera toronga, tera toronga o ratou, tera reo, tera reo o ratou, me o ratou whenua, me o ratou iwi. ²¹ Me Hema ano hoki, me te papa o nga tamariki katoa a Epere, te tuakana o Iapeta, i whanau ano hoki he tamariki mana. ²² Ko nga tama a Hema; ko Erama, ko Ahura, ko Arapahata, ko Ruru, ko Arame. ²³ A ko nga tamariki a Arame; ko Uhu, ko Huru, ko Ketera, ko Maha. ²⁴ Na Arahapata ko Haraha, ta Haraha ko Epere. ²⁵ Tokorua nga tama a Epere: ko Pereke te ingoa o tetahi: no tona ra hoki i wehea ai te whenua; a ko Ioketana te ingoa o tona teina. ²⁶ A whanau ake a Ioketana ko Aramotata, ko Herepe, ko Hataramaweta, ko Ieraha, ²⁷ Ko Hatorama, ko Utara, ko Tikera, ²⁸ Ko Opara, ko Apimaera, ko Hepa, ²⁹ Ko Opira, ko Hawira, ko Iopapa: he tama katoa enei na Ioketana. ³⁰ Kei Meha hoki to ratou nohoanga, a tae noa koe ki Heparara; he maunga ia kei te rawhiti. ³¹ Ko nga tama enei a Hema, tona hapu, tona hapu, tona reo, tona reo, o ratou kainga, me o ratou iwi. ³² Ko nga toronga enei o nga tama a Noa, i o ratou whakatupuranga, me o ratou iwi: a i wehea mai i enei nga iwi o te whenua i muri iho i te waipuke.

11 Na kotahi tonu te reo o te whenua katoa, rite tonu ano nga korero. ² A, i a ratou e haere ana whaka te rawhiti, na ka kite ratou i tetahi mania i te whenua o Hinara; a noho ana ratou i reira. ³ Na ka mea ratou ki tona hoa, ki tona hoa, Tena, tatou ka hanga pereki, me ata tahu marire ano hoki. Na ka meinga e ratou he pereki hei kohatu, he uku hoki ta ratou moata. ⁴ Na ka mea ratou, Tena, tatou ka hanga i tetahi pa me tetahi pourewa, a kia tutuki a runga ki te rangi, kia whai ingoa ai tatou; kei marara noa atu tatou ki te mata o te whenua katoa. ⁵ Na ka heke iho a Iouo kia kite i te pa me te pourewa, i hanga nei e nga tama a te tangata. ⁶ A ka mea a Iouo, Nana, kotahi tonu te iwi nei, kotahi ano hoki to ratou reo; a ka timataia nei tenei mahi e ratou: e kore ano ratou e taea te pupuri mai i tetahi mea, e whakaaro ana ratou kia mahia. ⁷ Tena, tatou ka heke atu, ka whakapoauau i o ratou reo i reira, kia kore ai ratou e matau, ia tangata, ia tangata ki te reo o tona hoa. ⁸ Na whakamararatia atu ana ratou i reira e Iouo ki

runga ki te mata o te whenua katoa: a mahue ake i a ratou te hanga i te pa. ⁹ Na kona i huaina ai to reira ingoa ko Papera; no te mea i whakapoauautia e Iouo i reira te reo o te whenua katoa: no reira ano hoki te whakamararatanga a Iouo i a ratou ki te mata o te whenua katoa. ¹⁰ Ko nga whakatupuranga enei o Hema: ka kotahi rau nga tau o Hema, na ka whanau a Arapahata i te rua o nga tau i muri i te waipuke: ¹¹ A e rima rau nga tau i ora ai a Hema i muri i te whanautanga o Arapahata, a ka whanau ana tama me ana tamahine. ¹² A ka toru tekau ma rima nga tau i ora ai a Arapahata, na ka whanau a Haraha: ¹³ A e wha rau e toru nga tau i ora ai a Arapahata i muri i te whanautanga o Haraha, ka whanau ana tama me ana tamahine. ¹⁴ A ka toru tekau nga tau i ora ai a Haraha, na ka whanau a Epere: ¹⁵ A e wha rau e toru nga tau o Haraha i muri i te whanautanga o Epere, ka whanau ana tama me ana tamahine. ¹⁶ A e toru tekau ma wha nga tau i ora ai a Epere, ka whanau a Pereke: ¹⁷ E wha rau e toru tekau nga tau i ora ai a Epere i muri i te whanautanga o Pereke, a ka whanau ana tama me ana tamahine. ¹⁸ A ka toru tekau nga tau o Pereke, ka whanau a Reu: ¹⁹ A e rua rau e iwa nga tau i ora ai a Pereke i muri i te whanautanga o Reu, ka whanau ana tama me ana tamahine. ²⁰ A ka toru tekau ma rua nga tau o Reu, na ka whanau a Heruka: ²¹ A e rua rau ma whitu nga tau i ora ai a Reu i muri i te whanautanga o Heruka, ka whanau ana tama me ana tamahine. ²² A ka toru tekau nga tau o Heruka, na ka whanau a Nahora: ²³ A e rua rau nga tau i ora ai a Heruka i muri i te whanautanga o Nahora, ka whanau ana tama me ana tamahine. ²⁴ A e rua tekau ma iwa nga tau i ora ai a Nahora, na ka whanau a Teraha: ²⁵ A kotahi rau kotahi tekau ma iwa nga tau i ora ai a Nahora i muri i te whanautanga o Teraha, a ka whanau ana tama me ana tamahine. ²⁶ A ka whitu tekau nga tau i ora ai a Teraha, na ka whanau a Aperama, a Nahora, ratou ko Harana. ²⁷ Na, ko nga whakatupuranga enei o Teraha: na Teraha ko Aperama, ko Nahora, ratou ko Harana; na Harana ko Rota. ²⁸ A i mate a Harana i te oranga ano o tona papa o Teraha i te whenua i whanau ai ia, i Uru o nga Karari. ²⁹ Na ka tango a Aperama raua ko Nahora i etahi wahine ma raua: ko te ingoa o te wahine a Aperama ko Harai, ko te ingoa o te wahine a Nahora ko Mireka tamahine a Harana, papa o Mireka, papa ano hoki o Iheka. ³⁰ A he pakoko a Harai; kahore ana tamariki.

Kenehi

³¹ Na ka tango a Teraha i a Aperama i tana tama, raua ko Rota tama a Harana, ko te tama a tana tama, ratou ko tana hunaonga, ko Harai wahine a tana tama a Aperama; a whakatika tahi ana ratou i Uru o nga Karari, haere ana ki te whenua o Kanaana; na ka tae ki Harana, a noho ana i reira. ³² A ko nga ra o Teraha e rua rau ma rima tau: na ka mate a Teraha ki Harana.

12 Na ka mea atu a Iouo ki a Aperama, Haere atu i tou whenua, i roto i ou whanaunga, i te whare ano hoki o tou papa, ki te whenua e whakaaturia e ahau ki a koe: ² A ka meinga koe e ahau hei iwi nui, ka manaakitia ano koe e ahau, ka whakanuia ano hoki tou ingoa; a ka waiho koe hei manaakitanga: ³ A ka manaaki ahau i te hunga e manaaki ana i a koe, ka kanga hoki i te tangata e kanga ano i a koe: a mau ka manaakitia ai nga hapu katoa o te whenua. ⁴ Na haere ana a Aperama, pera ana me ta Iouo i korero ai ki a ia; i haere tahi ano a Rota i a ia; a e whitu tekau ma rima nga tau o Aperama i tona hekenga mai i Harana. ⁵ Na ka tango a Aperama i a Harai, i tana wahine raua ko Rota tama a tona teina, i o ratou rawa katoa i whakaemi ai, i nga mea ora katoa i whiwhi ai ratou ki Harana; a whakatika ana ratou, haere ana ki te whenua o Kanaana; na, ka tae ratou ki te whenua o Kanaana. ⁶ Na ka tika a Aperama na waenganui o te whenua ki te wahi o Hekeme, ki te oki i More. I taua whenua ano te Kanaani i taua wa. ⁷ Na ka puta a Iouo ki a Aperama, ka mea, Ka hoatu e ahau tenei whenua ki tou uri. Na ka hanga e ia tetahi aata ki reira ma Iouo i puta mai nei ki a ia. ⁸ Na ka neke atu ia i reira ki te maunga i te rawhiti o Peteere, a ka whakatu i tona teneti; ko Peteere ki te hauauru, ko Hai ki te rawhiti: i hanga ano e ia tetahi aata ma Iouo ki reira, a karanga ana ki te ingoa o Iouo. ⁹ Na ka turia atu e Aperama, me te neke haere whaka te tonga. ¹⁰ A he matekai to te whenua: a ka haere a Aperama ki raro, ki Ihipa, ki reira noho ai; he nui hoki te matekai o te whenua. ¹¹ A, i a ia ka tata te tae ki Ihipa, ka mea ia ki a Harai, ki tana wahine, Nana, e mohio ana ahau he wahine ataahua koe ki te titiro atu; ¹² Na, akuanei, kei te kitenga o nga Ihipiana i a koe, ka mea ratou, Ko tana wahine tenei: a ka patua ahau e ratou, ka whakaora hoki i a koe. ¹³ Me ki koe, ne, he tuahine koe noku? kia whiwhi ai ahau ki te pai i a koe; a kia ora ai toku wairua i a koe. ¹⁴ A, i te taenga o Aperama ki Ihipa, ka titiro nga Ihipiana ki te wahine, he tino ataahua. ¹⁵ Ka

kite hoki nga rangatira a Parao i a ia, ka korero whakamihi mona ki a Parao: a ka kawea te wahine ra ki te whare o Parao. ¹⁶ Na ka atawhai ia i a Aperama, he mea hoki mo te wahine: a ka riro i ia he hipi, he kau, he kaihe toa, he pononga tane, he pononga wahine, he kaihe uha, he kamera. ¹⁷ Na ka whiua e Iouo a Parao ratou ko tona whare, he nui nga pakinga, mo Harai wahine a Aperama. ¹⁸ Na ka karanga a Parao ki a Aperama, ka mea, He aha tenei mahi au ki ahau? he aha koe te korero mai ai ki ahau ko tau wahine ia? ¹⁹ Na te aha koe i mea ai, Ko taku tuahine ia? i tango ai ahau i a ia hei wahine maku: na, tau wahine, tangohia, haere. ²⁰ Na ka whakatupato a Parao ki nga tangata, kei aha atu ki a ia: a tukua atu ana ia e ratou, me tana wahine, me ana mea katoa.

13 Na ka haere mai a Aperama i Ihipa, ki te tonga, raua ko tana wahine, me ana mea katoa, me Rota hoki. ² He nui rawa hoki nga kararehe, te hiriwa me te koura ki a Aperama. ³ Na ka turia mai e ia, a ka haere i te tonga a tae noa ki Peteere, ki te wahi i oroko tu ai tona teneti, i waenganui o Peteere, o Hai, ⁴ Ki te wahi i te aata i hanga e ia ki reira i te timatanga: na ka karanga a Aperama i reira ki te ingoa o Iouo. ⁵ Na ko Rota, i haere tahi nei i a Aperama, he hipi ano ana, he kau, he teneti. ⁶ A kihai i nui te whenua mo raua, hei nohoanga tahitanga mo raua: he nui hoki o raua rawa, te ahei raua te mohohahi. ⁷ Na ka tautohe ki a ratou nga hepara a Aperama me nga hepara a Rota; na i taua whenua e noho ana te Kanaani me te Perihiri i taua wa. ⁸ Na ka mea a Aperama ki a Rota, Kaua ra taua e whakatete ki a taua, kaua hoki a taua hepara e whakatete ki a ratou; he teina nei hoki, he tuakana taua. ⁹ Kahore ianei te whenua katoa i tou aroaro? tena, wehe atu koe i ahau: ki te anga koe ki maui, ka ahua ahau ki matau, a ki te haere koe ki matau, na ka ahua ahau ki maui. ¹⁰ Na ka anga ake nga kanohi o Rota, ka titiro ki te mania katoa o Horano, he makuku katoa, i te mea kahore ano kia whakangaromia noatia a Horoma, a Komora e Iouo, he pera ano me te kari a Iouo, me te whenua hoki o Ihipa, i tou haerenga ki Toara. ¹¹ Na ka whiriwhiria e Rota ko te mania katoa o Horano mana; na ka haere a Rota whaka te rawhiti: a ka wehe raua i a raua. ¹² Ko Aperama i noho kite whenua o Kanaana, ko Rota i noho ki nga pa o te mania, a whakaturia ana e ia tona teneti ki Horoma. ¹³ Na he kino nga tangata o Horoma, he hunga hara rawa ki te aroaro o Iouo.

Kenehi

¹⁴ Na ka mea a Iouo ki a Aperama, i muri i te wehenga atu o Rota i a ia, Anga ake ou kanohi, titiro atu hoki i te wahi e tu na koe, ki te raki, ki te tonga, ki te rawhiti, ki te hauauru: ¹⁵ Ko te whenua katoa hoki e kite atu na koe, ka hoatu e ahau ki a koe, ki tou uri hoki ake tonu atu.

¹⁶ Ka meinga hoki e ahau ou uri kia rite ki te puehu o te whenua: a ki te ahei i tetahi tangata te tatau i te puehu o te whenua, e taua ano hoki ou uri. ¹⁷ Whakatika, haereerea te whenua, tona roa, tona whanui; no te mea ka hoatu e ahau ki a koe. ¹⁸ Na nekehia ana tona teneti e Aperama, a haere ana, noho ana ki nga oki i Mamere, ki era i Heperona, a hanga ana e ia tetahi aata ma Iouo ki reira.

14 Na, i nga ra o Amarapera, Kingi o Hinara, o Arioka, kingi o Eratara, o Keroraoma, kingi o Erama, o Tirara hoki, kingi o Korimi; ² Ka whawhai enei ki a Pera, kingi o Horoma, ratou ko Pireta, kingi o Komora, ko Hinapa, kingi o Arema, ko Hemepera, kingi o Tepoimi, ko te kingi hoki o Pera, ara o Toara. ³ I huihui katoa enei ki te raorao i Hirimi, ara ki te Moana Tote. ⁴ Kotahi tekau ma rua nga tau i mahi ai ratou ki a Keroraoma, a i te kotahi tekau ma toru o nga tau ka whakakeke ratou. ⁵ Na i te tekau ma wha o nga tau ka haere mai a Keroraoma, ratou ko nga kingi i whakauru ki a ia, a patua iho e ratou nga Repaima i Ahateroto Karanaima, ratou ko nga Tutimi i Hama me nga Emime i Hawe Kiriataima, ⁶ Me nga Hori i to ratou maunga, i Heira, a tae noa ki Ereparana, ki te taha o te koraha. ⁷ Na ka hoki ratou, a ka tae ki Enimihipata, ara ki Karehe, a patua katoatia ana e ratou te whenua o nga Amareki, ratou ko nga Amori i noho ra i Hatetonatamara. ⁸ Na ka puta atu te kingi o Horoma, ratou ko te kingi o Komora, ko te kingi o Arema, ko te kingi o Tepoimi, me te kingi o Pera, ara o Toara; a ka turia e ratou he pakanga ki a ratou ki te raorao i Hirimi; ⁹ Ki a Keroraoma, kingi o Erama, ki a Tirara, kingi o Koimi, ki a Amarapera, kingi o Hinara, ratou ko Arioka, kingi o Eratara, tokowha enei kingi, tokorima hoki era. ¹⁰ Na, ki tonu te raorao i Hirimi i te poka uku; na ka whati nga kingi o Horoma raua ko Komora, a ka hinga ki reira; a rere ana nga morehu ki te maunga. ¹¹ Na murua ana e ratou nga taonga katoa o Horoma, o Komora, me a ratou kai katoa, a haere ana. ¹² I mauria ano e ratou a Rota, te tama a te teina o Aperama, me ona taonga, a haere ana; i Horoma hoki ia e noho ana. ¹³ Na ka tae he morehu, ka korero ki a Aperama Hiperu; i te noho hoki ia i nga oki o

Mamere Amori, teina o Ehekorā, he teina ia no Anera: kotahi ano to ratou whakaaro ko Aperama. ¹⁴ A, i te rongonga o Aperama, kua hereherea atu tona iramutu, takiritia ana e ia ana tangata mohio, nga mea i whanau ki tona whare, e toru rau kotahi tekau ma waru, a whaia ana ratou ki Rana. ¹⁵ Na wahia ana ratou ko ana tangata kia rua nga matua, hei whakaeke mo ratou i te po, a patua ana ratou e ia, whaia ana, a tae noa ki Hopaha, ki te taha ki maui o Ramahiku. ¹⁶ A whakahokia mai ana e ia nga taonga katoa, whakahokia mai ana ano hoki tona iramutu, a Rota, me ona taonga, me nga wahine ano hoki, me nga tangata. ¹⁷ Na ka puta mai te kingi o Horoma ki te whakatau i a ia i tona hokinga mai i te patu i a Keroraoma ratou ko ona hoa, ko nga kingi ki te raorao o Hawe, ara ki te Raorao o te Kingi. ¹⁸ A i maua mai e Merekihereke, e te kingi o Harema, he taro, he waina: he tohunga ano hoki ia no te Atua, no te Runga Rawa. ¹⁹ Na ka manaaki ia i a ia, ka mea, Kia manaakitia a Aperama e te Atua, e te Runga Rawa, nona nei te rangi me te whenua: ²⁰ Kia manaakitia ano te Atua, te Runga Rawa, nana nei i tuku mai ou hoariri ki tou ringa. A ka hoatu e ia ki a ia nga whakatekau o nga mea katoa. ²¹ Na ka mea te kingi o Horoma ki a Aperama, Homai nga tangata ki ahau, ko nga taonga ia tangohia mou. ²² Ano ra ko Aperama ki te kingi o Horoma, Kua totoro atu toku ringa ki a Iouo, ki te Atua, ki te Runga Rawa, nona nei te rangi me te whenua; ²³ E kore ahau e tango ahakoa he miro, ahakoa he here no te hu, i tetahi mea ranei au, kei mea koe, naku a Aperama i whai taonga ai: ²⁴ Kati ano i a nga taitama i kai ai, me te wahi a nga tangata i haere tahi nei matou, a Anera, ratou ko Ehekorā, ko Mamere; ma ratou e tango te wahi i a ratou.

15 Muri iho i enei mea ka puta moemoea mai te kupu a Iouo ki a Aperama, ka mea, Kaua e wehi, e Aperama: ko ahau tou whakangungu rakau, tou utu nui whakaharahara. ² Na ka mea a Aperama, E te Ariki, e Iouo, ko te aha e homai e koe ki ahau, e haere urikore nei ahau, a ko te taunga o toku whare hei tenei Erietera o Ramahiku? ³ I mea ano a Aperama, Titiro hoki, kahore nei i homai e koe he uri ki ahau: a akuanei, kei tetahi tamaiti i whanau ki toku whare te mahuetanga iho o oku taonga. ⁴ Na, kua puta mai te kupu a Iouo ki a ia, i mea ia, E kore e mahue iho ou taonga mo tena; engari ka mahue iho mo tetahi e puta mai i roto i ou whekau.

Kenehi

⁵ Na ka kawea ia e ia ki waho, a ka mea mai, Tena tirohia atu te rangi, taua hoki nga whetu, ki te taea ena e koe te tatau: a ka mea ia ki a ia, Ka pera tou uri. ⁶ I whakapono hoki ia ki a Iouo, a ka whakairia ki a ia hei tika. ⁷ I mea ano ia ki a ia, Ko Iouo ahau, nana nei koe i kawea mai i Uru o nga Karari, kia hoatu ai ki a koe tenei whenua hei kainga pumau. ⁸ Ano ra ko ia, E te Ariki, e Iouo, ma te aha ka mohio ai ahau ka riro mai tenei i ahau? ⁹ Na ka mea ia ki a ia, Tikina tetahi kau maku, hei te tau toru, me tetahi koati uha, hei te tau toru, me tetahi hipi toa, hei te tau toru, me tetahi kukupa, me tetahi pi kukupa. ¹⁰ Na tikina ana e ia aua mea katoa, a tapahia ana i waenganui, whakatakotoria ana nga wahi kia rite mai ki a raua whakawahi: ko nga manu ia kihai i tapahia e ia. ¹¹ A ka rere iho nga manu ki nga tinana, ka aia atu e Aperama. ¹² Na, i te reanga o te ra, ka parangia a Aperama e te moe; na ko te whakawehi o te pouri kerekere e tau iho ana ki a ia. ¹³ A ka mea ia ki a Aperama, Kia tino mohio koe, ka noho manene tou uri ki tetahi whenua ehara nei i a ratou, a ka mahi ki a ratou; a e wha rau nga tau e whakaturia kinotia ai ratou; ¹⁴ Ka whakawakia ano e ahau te iwi e whakamahia ai ratou: a muri iho ka puta mai ratou me nga taonga maha. ¹⁵ Ko koe ia ka haere marie ki ou matua; ka pai tou koroheketanga, a tanumia noatia koe. ¹⁶ Kei te wha ia a nga whakatupuranga ka hoki mai ratou ki konei no te mea kahore ano kia tutuki noa te hara o nga Amori. ¹⁷ Na i te tonga o te ra, no ka pouri, na, ko te oumu paowa, me te rama e ka ana, e tika ana i waenganui o aua porohanga. ¹⁸ I taua rangi ano ka whakaritea e Iouo he kawenata ki a Aperama, ka mea ia, Ka hoatu e ahau tenei whenua ki tou uri, mai ra ano o te awa o Ihipa, a tae noa ki te awa nui, ki te awa, ki Uparati: ¹⁹ Nga Keni, nga Keniti, nga Karamoni, ²⁰ Nga Hiti, nga Perihi, nga Repaima, ²¹ Nga Amori, nga Kanaani, nga Kirikahi, me nga Iepuhi.

16 Na kahore a Harai, te wahine a Aperama, i whai tamariki mana; na he pononga wahine tana, no Ihipa, ko Hakara tona ingoa. ² Na ka mea a Harai ki a Aperama, Nana, kua tutakina nei ahau e Iouo kei whanau tamariki: mau e haere ki roto, ki taku pononga; mana pea ahau e tu ai. A ka whakarongo a Aperama ki te reo o Harai. ³ Na ka tango a Harai, wahine a Aperama i a Hakara, i te wahine o Ihipa, i tana pononga, i te takanga o nga tau kotahi tekau o te nohoanga o Aperama i te whenua o Kanaana, a homai ana e ia ki a Aperama, ki

tana tane, hei wahine mana. ⁴ Na ka haere ia ki roto, ki a Hakara, a ka hapu ia: a, no tona kitenga kua hapu ia, ka iti tona rangatira wahine ki tana titiro. ⁵ Na ka mea a Harai ki a Aperama, Hei runga i a koe tenei tutu ki ahau: i hoatu e ahau taku pononga wahine ki tou uma; a, no tona kitenga kua hapu ia, ka iti ahau ki tana titiro iho: ma Iouo e whakariterite taku korero me tau hoki. ⁶ Na ka mea a Aperama ki a Harai, Ha, kei tou ringa ano tau pononga; mau e mea ki a ia te mea e pai ana ki tau titiro iho. Na ka whakatupu kino a Harai i a ia, a rere ana ia i tona aroaro. ⁷ A ka kitea ia e te anahera a te Atua i tetahi puna wai i te koraha, i te puna i te huarahi ki Huru, ⁸ Ka mea, E Hakara, e te pononga a Harai, i haere mai koe i hea? e anga ana hoki koe ko hea? a ka mea ia, E rere ana ahau i a Harai, i toku rangatira. ⁹ Na ka mea te anahera a Iouo ki a ia, Hoki atu ki tou rangatira, kia whakaririka hoki koe i raro i ona ringa. ¹⁰ Ka mea ano te anahera a Iouo ki a ia, Ka whakanuia rawatia e ahau tou uri, a e kore e taea te tatau, i te tini hoki. ¹¹ I mea ano te anahera a Iouo ki a ia, Nana, e hapu ana koe, a ka whanau he tama, me hua e koe tona ingoa ko Ihimaera; mo Iouo i whakarongo ki tau tangi. ¹² A ka rite ia ki te kaihe mohoa o i waenganui o te tangata; ka ara tona ringa ki te katoa, me te ringa o te katoa ki a ia; a ka noho ia i te aroaro o ona teina katoa. ¹³ Na ka huaina e ia te ingoa o Iouo i korero nei ki a ia, He Atua koe e kite ana: i mea hoki ia, I titiro ranei ahau i koeni ki muri i toku kaititiro mai? ¹⁴ Koia i huaina ai taua puna ko Peererahairoi; na, kei waenganui i Karehe, i Perere. ¹⁵ Na ka whanau te tama a Hakara raua ko Aperama: a huaina ana e Aperama te ingoa o tana tama, i whanau nei i a Hakara, ko Ihimaera. ¹⁶ Na e waru tekau ma ono nga tau o Aperama i te whanautanga o Ihimaera tama a Hakara raua ko Aperama.

17 A, i te mea ka iwa tekau ma iwa nga tau o Aperama, ka puta mai a Iouo ki a Aperama, ka mea ki a ia, Ko ahau te Atua Kaha Rawa; haereere i mua i toku aroaro, kia tapatahi hoki te whakaaro. ² A ka waiho e ahau taku kawenata ki waenganui i a taua, ka tino whakanui rawa ano ahau i a koe. ³ Na ka kupapa te kanohi o Aperama: a ka korero te Atua ki a ia, ka mea, ⁴ Na ko ahau, kei a koe taku kawenata, a ka matua koe mo nga iwi maha.

Kenehi

⁵ E kore hoki tou ingoa e huaina a muri ake nei ko Aperama, engari ko Aperahama te ingoa mou; ka meinga hoki koe e ahau hei matua mo nga iwi maha. ⁶ Ka meinga ano koe e ahau kia tino hua rawa, ka meinga koe e ahau hei take mo nga iwi, a ka puta mai nga kingi i roto i a koe. ⁷ A ka whakapumautia e ahau taku kawenata ki waenganui oku, o koutou hoki ko ou uri i muri i a koe, o tera whakatupuranga, o tera whakatupuranga o ratou, hei kawenata mau tonu, a hei Atua ahau mou, mo ou uri hoki i muri i a koe. ⁸ A ka hoatu e ahau ki a koe, ki ou uri hoki i muri i a koe, te whenua e noho manene na koe, te whenua katoa o Kanaana, hei kainga pumau; a hei Atua ahau mo ratou. ⁹ I mea ano te Atua ki a Aperahama, Ina, ko koe, me whakarite e koe taku kawenata, e koutou ko ou uri i muri i a koe, e tera whakatupuranga, e tera whakatupuranga o ratou. ¹⁰ Ko taku kawenata tenei hei whakaritenga ma koutou i waenganui oku, o koutou ko ou uri i muri i a koe; Me kokoti a koutou tane katoa. ¹¹ Me kokoti e koutou to koutou kiri matamata: a ka waiho tena hei tohu mo te kawenata i waenganui oku, o koutou. ¹² Me kokoti e koutou nga tamariki ina waru nga ra, nga tane katoa o tena whakatupuranga, o tena whakatupuranga o koutou, nga mea i whanau i roto i te whare, i hokona ranei ki te moni i tetahi tangata ke, ehara nei i te uri nou. ¹³ Me kokoti tonu te tangata i whanau i roto i tou whare, i hokona ranei ki tau moni, a ka mau taku kawenata ki o koutou kikokiko, hei kawenata mau tonu. ¹⁴ A, ko te tane kihai i kotia, kihai nei i kotia tona kiri matamata, ka hatepea atu tena wairua i roto i tona iwi; kua whakataka e ia taku kawenata. ¹⁵ A ka mea te Atua ki a Aperahama, Ko Harai, ko tau wahine, kua e huaina tona ingoa ko Harai, engari ko Hara he ingoa mona. ¹⁶ A ko manaaki ahau i a ia, ka hoatu ano hoki i tetahi tama ki a koe i roto i a ia: ina, ka manaaki ahau i a ia, a hei whaea ia mo nga iwi; ka puta mai nga kingi mo nga iwi i roto i a ia. ¹⁷ Na ka kupapa te kanohi o Aperahama ki raro, a ka kata ia, ka mea hoki i roto i tona ngakau, Tera ranei e whanau he tama ma te tangata kua kotahi rau nei ona tau? e whanau tamariki ranei a Hara, te wahine kua iwa tekau nei ona tau? ¹⁸ Na ka mea ake a Aperahama ki te Atua, Kia ora noa oti a Ihimaera ki tou aroaro! ¹⁹ Na ka mea te Atua, Ehara, ka whanau ta korua tama ko Hara; a me hua e koe tona ingoa ko Ihaka: ka whakapumau ano ahau i taku kawenata ki a ia, ki ona uri hoki i muri i a ia, hei kawenata mau tonu. ²⁰ Ko Ihimaera ia, na, kua whakarongo

ahau ki a koe; nana, kua oti ia te manaaki e ahau, a ka meinga ia e ahau kia hua, kia tino nui rawa hoki; ka whanau ana tamariki kotahi tekau ma rua he ariki, a ka meinga ia e ahau hei iwi nui. ²¹ Ka whakapumautia ia e ahau taku kawenata ki a Ihaka, ka whanau nei i a korua ko Hara a te taima e rite ana ki tenei o te tau e haere ake nei. ²² A ka mutu tana korero ki a ia, a mawehe atu ana te Atua i a Aperahama ki runga. ²³ Katahi ka tongo a Aperahama i a Ihimaera i tana tama, ratou ko nga mea katoa i whanau i roto i tona whare, me nga mea katoa i hokona ki tana moni, nga tane katoa i roto i nga tangata o te whare o Aperahama; a kotia ana e ia to ratou kiri matamat a i taua ra pu ano, i pera me ta te Atua i korero ai ki a ia. ²⁴ Na e iwa tekau ma iwa nga tau o Aperahama i te kotinga o tona kiri matamata. ²⁵ Kotahi tekau ma toru hoki nga tau o tana tama o Ihimaera i te kotinga o tona kiri matamata. ²⁶ No taua rangi pu ano i kotia ai a Aperahama, raua ko tana tama, ko Ihimaera. ²⁷ A i kotia ngatahitia me ia nga tangata katoa o tona whare, nga mea i whanau i roto i te whare, me nga mea i hokona ki te moni i te tangata iwi ke.

18 A ka puta ano a Iouo ki a ia i nga oki o Mamere, i a ia e noho ana i te kuwaha o te teneti i te tikakatanga o te ra; ² A ka anga ake ona kanohi, ka titiro, na ko nga tangata tokotoru e tu ana i tona taha: a, no tona kitenga atu, ka rere atu ia i te kuwaha o te teneti ki te whakatau i a ratou, a ka piko ki te whenua, ³ Ka mea, E toku Ariki, ki te mea he pai toku ki tau titiro, kua ra e kapea tau pononga: ⁴ Kia tikina koa tetahi wai, ka horoi i o koutou waewae, a ka okioki koutou i raro i te rakau: ⁵ A maku e tiki tetahi wahi taro hei oranga mo o koutou ngakau; hei muri ra ka haere ai koutou: he mea hoki kua tae mai nei koutou ki ta koutou pononga. A ka mea ratou, Penatia me tau i ki na. ⁶ Na ka hohoro a Aperahama ki te teneti ki a Hara, a ka mea, Kia hohoro te pokepoke i tetahi paraoa pai, kia toru nga mehua, ka hanga i etahi keke. ⁷ Na ka rere a Aperahama ki te kahui, a hopukia ana e ia tetahi kuao kau, he kiri ngawari, he mea pai, a hoatu ana e ia ki tetahi taitamariki; a hohoro ana ia te taka i taua mea. ⁸ Na ka tikina e ia he pata, he waiu, me te kuao i raweketia e ia, a whakatakotoria ana ki to ratou aroaro; me te tu ano ia i to ratou taha i raro i te rakau, a ka kai ratou. ⁹ Na ka mea ratou ki a ia, Kei hea a Hara, tau wahine? A ka mea ia, Ara, kei te teneti.

Kenehi

¹⁰ Na ka mea ia, He pono ka hoki mai ano ahau ki a koe a te huringa mai ano o te wa; a ka whai tama tau wahine, a Hara. Na ka rongo atu a Hara i te kuwaha o te teneti, i muri i a ia.

¹¹ Na, kua koroheke rawa a Aperahama raua ko Hara, kua maha o raua ra; kua mutu a Hara te pera me etahi wahine. ¹² Na ka kata a Hara i roto i a ia, ka mea, Ka ruruhitia nei ahau, a tera ranei ahau e whai koa, he koroheke nei ano hoki toku ariki? ¹³ Na ka mea a Iouo ki a Aperahama, He aha a Hara i kata ai, i mea ai, He pono, ka whanau tamariki ranei ahau, he ruruhi nei hoki ahau? ¹⁴ He pakeke rawa ranei tetahi mea ki a Iouo? Kei te taima i whakaritea, kei te hurihanga mai o te wa, ka hoki mai ahau ki a koe, a ka whai tamaiti a Hara. ¹⁵ Na ka whakawareware a Hara, ka mea, Kihai ahau i kata: i wehi hoki ia. A ka mea ia, Kahore; i kata tonu koe. ¹⁶ Na ka whakatika atu nga tangata ra i reira, a ka titiro ki te ritenga mai o Horoma: i haere ano a Aperahama i a ratou, ki te tuku i a ratou kia haere. ¹⁷ A ka mea a Iouo, Me huna ranei e ahau i a Aperahama taku e mea ai; ¹⁸ Ka meinga nei hoki a Aperahama hei iwi nui, hei iwi kaha, a mana ka manaakitia ai nga iwi katoa o te ao? ¹⁹ E mohio ana hoki ahau ki a ia, hei mea kia whakahaua iho ai e ia ana tama, me tona whare, i muri i a ia, a kia whakaritea e ratou te ara o Iouo, ka mahi hoki i te tika, i te whakawa; a kia kawea mai ai e Iouo ki runga ki a Aperahama nga mea ka toa i korerotia e ia mona. ²⁰ Na ka mea a Iouo, i te mea he nui te karanga o Horoma, o Komora, he taimaha rawa hoki o raua kino; ²¹ Me haere tenei ahau kia kite he mea rite ranei ta raua mahi ki tona karanga kua tae ake nei ki ahau; a ki te kahore, ka mohio ahau. ²² Na ka tahuri nga tangata ra i reira, a ka ahu ki Horoma: ko Aperahama ia i tu tonu i te aroaro o te Atua. ²³ Na ka whakatata a Aperahama, ka mea, Ka whakangaromia ano hoki e koe te tangata tika raua ko te tangata kino? ²⁴ Akuanei pea e rima tekau nga tangata tika i roto i te pa: ka whakangaromia ranei e koe, e kore ranei koe e tohu i taua wahi mo nga tangata tika e rima tekau i roto? ²⁵ Kaua ra tena e waiho hei tikanga mo tau mahi, te whakamate ngatahi i te tangata tika raua ko te tangata kino; penei ka rite te tangata tika ki te tangata kino; kaua ra koe e pera: e kore ranei e tika te mahi a te Kaiwhakawa o te whenua katoa? ²⁶ Na ka mea a Iouo, Ki te kitea e ahau i Horoma e rima tekau nga tangata tika i roto i te pa, ka tohungia e ahau tena wahi katoa, ka whakaaro hoki ki a ratou. ²⁷ Na ka whakahoki a Aperahama, ka mea, Na, kua timata nei ahau te

korero ki te Ariki; he puehu nei ahau, he pungarehu: ²⁸ Tera pea e kore te tokorima o te rima tekau o nga tangata tika ka kore te tokorima, e whakangaro ranei koe i te pa katoa? Ka mea ia, E kore e whakangaromia e ahau ki te mea ka kitea e ahau i reira nga tangata e wha tekau ma rima. ²⁹ Na ka korero atu ano ia ki a ia, ka mea, Tera pea e kitea e wha tekau kei reira. Ka mea ia, Ka whakaaro ahau ki te wha tekau, a e kore e meatia e ahau. ³⁰ Ano ra ko ia, Kaua ra e riri te Ariki, a ka korero ahau: Tera pea e kitea e toru tekau kei reira. Ka mea ia, E kore e meatia e ahau, ki te kitea e ahau e toru tekau kei reira. ³¹ A ka mea ia, Na, kua whakapakari nei ahau ki te korero ki te Ariki: Tera pea e kitea e rua tekau kei reira. Ka mea ia, Ka whakaaro ahau ki nga tekau e rua, a e kore e whakangaromia e ahau. ³² Na ka mea ia, Kaua e riri te Ariki ki te korero ahau, heoi ano ko tenei korerotanga: Tera pea e kitea kotahi tekau kei reira. Ka mea ia, Ka whakaaro ahau ki te tekau kotahi, a e kore e whakangaromia e ahau. ³³ Na ka haere a Iouo i te mutunga o tana korero ki a Aperahama: a hoki ana a Aperahama ki tona wahi.

19 Na ka haere mai nga anahera tokorua ki Horoma i te ahiahi; a ko Rota i te kuwaha o Horoma e noho ana: a ka kite a Rota i a raua, ka whakatika ki te whakatau i a raua, a ka tuohu tona kanohi ki te whenua; ² Ka mea ia, Nana, e oku ariki, peka mai ki te whare o ta korua pononga, ne? ki konei moe ai, horoi ai hoki i o korua waewae, a ka moata ai te maranga, ka haere i ta korua haere. Ka mea raua, Kahore; engari ki te huarahi noa maua moe ai. ³ Na ka kaha tana tohe ki a raua, a peka atu ana raua ki a ia, haere ana ki tona whare; na ka taka ia i tetahi hakari ma raua, ka tunu hoki i etahi keke rewenakore, a ka kai raua. ⁴ Kiano raua i takoto noa, ka karapotia te whare e nga tangata o te pa, e nga tangata o Horoma, e te koroheke, e te taitamariki, e nga tangata katoa o nga wahi katoa: ⁵ A ka karanga ratou ki a Rota, ka mea ki a ia, Kei hea aua tangata i haere mai nei ki a koe i te po nei? whakaputaina mai ki a matou, kia mohio ai matou ki a raua. ⁶ Na ka puta atu a Rota ki a ratou ki te kuwaha, me tana tutaki ano i te tataui i muri i a ia. ⁷ Ka mea, Kaua ra e kino, e oku tuakana.

Kenehi

⁸ Nana, tokorua aku tamahine, kahore nei i mohio noa ki te tane, me whakaputa atu raua e ahau ki a koutou, a ma koutou e mea ki enei tangata; he mea hoki ka tae mai nei raua ki te taumarumarutanga iho o toku tuanui. ⁹ Ano ra ko ratou, Tu atu. A ka mea ano ratou, I haere mai tenei koroke kotahi ki konei noho ia, a e whai ana kia mana e whakarite tikanga: akuanei tou mate i a matou nui atu i to raua. Na ka aki rawa ratou ki te tangata ra, ki a Rota, a ka whakata ta ki te wahi i te tatau. ¹⁰ Otira ka totoro atu te ringa o aua tangata, a kumea ana a Rota ki a raua ki roto ki te whare, a tutakina ana e raua te tatau. ¹¹ Na ka whiua e raua nga tangata i te kuwaha o te whare, te iti, te rahi, ki te matapotanga: a ngenge noa ratou i te rapunga i te tatau. ¹² Na ka mea aua tangata ki a Rota, Kahore atu ranei ou tangata i konei? me he hunaonga, he tama ranei au, he tamahine ranei au, tetahi atu mea ranei au i roto i te pa, mauria atu i tenei wahi: ¹³ Ka whakangaromia hoki tenei wahi e maua, no te mea kua nui to ratou karanga ki te aroaro o Iouo; kua tonoa mai hoki maua e Iouo ki te whakangaro. ¹⁴ Na ka haere a Rota, ka korero ki ana hunaonga: marenatia nei ki ana tamahine, ka mea, Whakatika, haere atu i konei; ka whakangaromia hoki e Iouo tenei pa. Otiia ki te whakaaro o ana hunaonga i rite ia ki tetahi tangata e hangareka ana. ¹⁵ A, i te huakanga ake o te ata, ka akiaki nga anahera i a Rota, ka mea, Whakatika, haria tau wahine, me enei tamahine tokorua au, kei huna koe i roto i te kino o tenei pa. ¹⁶ Otira i whakaroa ia; na ka hopu aua tangata ki tona ringa, ki te ringa o tana wahine, ki nga ringa o ana tamahine tokorua; he tohu hoki na Iouo i a ia: a kawea atu ana ia e raua ki waho, ka waiho i waho o te pa. ¹⁷ A ka oti ratou te kawea atu e raua ki waho, ka mea ia, Rere atu kia ora ai koe; kua e titiro ki muri i a koe, kua hoki e tu ki tetahi wahi o te mania; rere atu ki te maunga, kei ngaro koe. ¹⁸ Na ka mea a Rota ki a raua, Kua ra e pena, e toku Ariki. ¹⁹ Nana, kua manakohia nei tau pononga e koe, kua whakanuia ano e koe tou aroha i whakaputaina nei e koe ki ahau, i a koe i whakaora nei i toku wairua; na e kore e taea e ahau te rere ki te maunga, kei mau ahau i tetahi kino, a ka mate. ²⁰ Titiro hoki, e tata ana tenei pa hei rerenga atu, he mea nohinohi noa nei: Kia rere ahau ki reira ne? ehara ianei i te mea nohinohi? a ka ora toku wairua. ²¹ Ano ra ko ia ki a ia, Na, kua whakaae ano hoki ahau ki tenei meatanga au, kia kua e huna e ahau tenei pa i korero mai na koe. ²² Kia hohoro, rere atu ki reira; e kore hoki e taea e ahau tetahi mea, kia

tae ra ano koe ki reira. Na reira i huaina ai te ingoa o taua pa ko Toara. ²³ Kua rewa te ra ki runga ki te whenua, ka tae a Rota ki Toara. ²⁴ Katahi ka uaina e Iouo ki Horoma, ki Komora, he whanariki, he ahi na Iouo, no te rangi; ²⁵ A hurihia iho e ia aua pa, me te mania katoa, me nga tangata katoa o nga pa, me nga mea e tupu ana i te whenua. ²⁶ Na i titiro tana wahine ki muri i a ia, a meinga ana hei pou tote. ²⁷ A i maranga wawe a Aperahama i te ata ki te wahi i tu ai ia i te aroaro o Iouo: ²⁸ Na ko tona tirohanga atu ki te ritenga o Horoma, o Komora, ki te whenua katoa hoki o te mania, ka kite, na, e kake ana te paowa o te whenua, me te mea he paowa oumu. ²⁹ Na, i te whakangaromanga a Iouo i nga pa o te mania, ka mahara te Atua ki a Aperahama, a tonoa ana e ia a Rota i roto i te hurihanga i tana hurihanga i nga pa i noho ai a Rota. ³⁰ Na ka piki atu a Rota i Toara, ka noho ki te maunga, ratou tahi ko ana tamahine tokorua; i wehi hoki ia ki te noho i Toara: a ka noho i roto i tetahi ana, a ia me ana tamahine tokorua. ³¹ Na ka mea te tuakana ki to muri, Kua koroheke to taua papa, a kohore he tangata o te whenua hei haere mai ki a taua, hei pera me to te whenua katoa tikanga: ³² Tena, taua ka whakainu i to taua papa ki te waina, ka takoto ai taua ki a ia, kia tupu ai i a taua tetahi uri mo to taua papa. ³³ Na ka whakainu raua i to raua papa ki te waina i taua po; a ka haere atu te tuakana, ka takoto ki tona papa, kihai hoki tera i mohio ki tona takotoranga iho, ki tona whakatikanga ake. ³⁴ A i te aonga ake ka mea te tuakana ki to muri, Nana, i takoto ahau inapo ki toku papa: taua ano ka whakainu i a ia ki te waina i tenei po; a mau e haere atu, e takoto ki a ia, kia tupu ai i a taua tetahi uri mo to taua papa. ³⁵ Na ka whakainu ano raua i to raua papa ki te waina i taua po; a ka whakatika to muri, ka takoto hoki ki a ia: a kihai ia i mohio ki tona takotoranga iho, ki tona whakatikanga ake. ³⁶ Koia ka hapu nga tamahine tokorua a Rota i to raua papa. ³⁷ A ka whanau ta te tuakana, he tama, a huaina ana e ia tona ingoa ko Moapa: ko ia te papa o nga Moapi, a tae noa ki tenei ra. ³⁸ Me to muri, whanau ake ano tana, he tama, a huaina iho e ia tona ingoa ko Penami: ko ia te papa o nga tama a Amona, a tae noa ki tenei ra.

20 Na ka turia atu e Aperahama i reira ki te whenua i te tonga, a ka noho ki waenganui o Karehe, o Huru, a ka noho ia ki Kerara, he noho manene.

Kenehi

² Na ko Hara, ko tana wahine, ka kiia e Aperahama, Ko toku tuahine ia: a ka tonoa mai e Apimereke kingi o Kerara, tangohia atu ana a Hara. ³ Na ka puta moemoea mai te Atua ki a Apimereke i te po, ka mea ki a ia, Nana, ka mate koe mo te wahine i tangohia nei i koe; he wahine hoki ia na te tane. ⁴ Kahore ano ia a Apimereke kia tata noa ki a ia; a ka mea ia, E te Ariki, ka whakamate ano ranei koe i te iwi tika? ⁵ Kahore ranei ia i mea mai ki ahau, Ko toku tuahine ia? me te wahine hoki, i mea mai ano ia, Ko toku tungane ia: he tapatahi toku ngakau, he harakore hoki oku ringa i mea ai ahau i tenei mea. ⁶ A ka korero moemoea mai te Atua ki a ia, Ae ra, i mohio tonu ahau he tapatahi tou ngakau i a koe i mea ai i tenei mea; i pupuri hoki ahau i a koe kei hara koe ki ahau; na reira koe te tukua ai e ahau kia pa ki a ia. ⁷ Na, whakahokia akuanei te wahine a tena tangata; no te mea hoki he poropiti ia, a mana e inoi mou, a ka ora koe: ki te kore e whakahokia e koe, kia mohio koe, ka tino mate koe, koutou ko nga mea katoa i a koe. ⁸ Na i te ata tu ka maranga a Apimereke, karangatia ana ana tangata katoa, a korerotia ana enei mea katoa ki o ratou taringa: a nui atu te wehi o aua tangata. ⁹ Na ka karanga a Apimereke ki a Aperahama, ka mea ki a ia, He mahi aha tenei au ki a matou? a he aha toku hara ki a koe, i takina mai ai e koe he hara nui ki ahau, ki toku kingitanga ano hoki? kua meinga e koe etahi mea ki ahau kahore nei i tika k ia mahia. ¹⁰ A ka mea ano a Apimereke ki a Aperahama, I kite koe i te aha i meatia ai tenei mea e koe? ¹¹ Na ka mea a Aperahama, I mahara hoki ahau, He pono, kahore te wehi o te Atua i tenei wahi; a ka patua ahau e ratou mo taku wahine. ¹² He pono ano ia he tuahine ia noku, ko te tamahine a toku papa, otia e hara i te tamahine na toku whaea; a ka noho hei wahine maku: ¹³ A, i ta te Atua meatanga i ahau kia kopiko haere ake i te whare o toku papa, ka mea ahau ki a ia, Ko tou aroha tenei, hei whakaputa mau ki ahau: hei nga wahi katoa e tae ai taua, korero moku, Ko toku tungane ia. ¹⁴ Na ka tikina e Apimereke he hipi, he kau, he pononga tane, he pononga wahine, a hoatu ana e ia ki a Aperahama, a whakahokia ana e ia a Hara, tana wahine, ki a ia. ¹⁵ A ka mea a Apimereke, Nana, kei tou aroaro toku whenua: nohoia e koe te wahi e pai ana ki tau titiro. ¹⁶ A ki a Hara i mea ia, Nana, kua hoatu e ahua ki tou tungane kotahi mano nga hiriwa: na, hei uhi tena mo ou kanohi ki nga tangata katoa i a koe; hei tohu hoki mo tou tika i katoa. ¹⁷ Katahi ka inoi a Aperahama ki te Atua: na kua ora i te

Atua a Apimereke, ratou ko tana wahine, ko ana pononga wahine; a ka whanau tamariki ratou. ¹⁸ Kua tutakina rawatia hoki e Iouo nga kopu katoa o te whare o Apimereke, mo Hara, mo te wahine a Aperahama.

21 Na ka tirohia mai a Hara e Iouo, ka peratia me tana i korero ai, a rite tonu ki tana kupu ta Iouo i mea ai ki a Hara. ² Na ka hapu a Hara, a ka whanau he tama ma Aperahama i tona koroheketanga i te wa ano i whakaritea e te Atua ki a ia. ³ Na ka huaina e Aperahama te ingoa o tana tama i whanau nei mana, i whanau mai nei i a Hara, ko Ihaka. ⁴ A, ka waru ona ra, ka kotia e Aperahama a Ihaka, tana tama, ka peratia me ta te Atua i whakahau ai ki a ia. ⁵ A kotahi rua nga tau o Aperahama i te whanautanga o tana tama, o Ihaka. ⁶ Na ka mea a Hara, Kua meinga ahau e te Atua kia kata; a ka kata tahi matou ko nga tangata e rongu mai ana. ⁷ A i mea ano ia, Ko wai o mua hei mea ki a Aperahama, tera e whakangote tamariki a Hara? kua whanau nei i ahau he tama mana, i a ia kua koroheketia. ⁸ Na ka tupu te tamaiti ra, a ka whakamutua tana kai u: na ka tukua e Aperahama tetahi hakari nui i te ra i whakamutua ai te ngote u a Ihaka. ⁹ A ka kite a Hara i te tama a Hakara, a te wahine o Ihapa, i whanau nei i a raua ko Aperahama, e kata whakahawe ana. ¹⁰ Na ka mea ia ki a Aperahama, Peia atu tenei pononga me tana tama: e kore rawa te tama a tenei wahine pononga e tu tahi me taku tama, me Ihaka, i nga whakarereinga iho. ¹¹ A ko taua mea he he rawa ki te titiro a Aperahama, ko tana tama hoki ia. ¹² Ka mea te Atua ki a Aperahama, Kei kino tena ki tau titiro, kaua e whakaaro ki te tamaiti raua ko tau pononga wahine; engari i nga mea katoa i korero ai a Hara ki a koe, whakarongo atu ki tona reo; kei a Ihaka hoki te karangatanga mo tou uri. ¹³ Na, ko te tama a te pononga wahine, ka meinga ia e ahau hei iwi, no te mea he uri ia nou. ¹⁴ Na ka maranga wawe a Aperahama i te ata, ka mau ki tetahi taro, ki tetahi taha wai, a hoatu ana e ia ki a Hakara, whakawaha ana ki tona pokohiwi, me te tamaiti hoki, a tonoa atu ana: na ka haere ia, ka kopikopiko i te koraha o Peerehepa. ¹⁵ A kau pau te wai i roto i te taha, na whakarerea iho e ia te tamaiti i raro i tetahi rakau iti. ¹⁶ Na ka haere ia, a ka noho mai i tawhiti, me te anga nui mai ano ki a ia, he pera te matara me te taunga pere: i mea hoki ia, Kei kite ahau i te

Kenehi

matenga o te tamaiti. Na ka noho ia me te aronui mai ki a ia, a ka puaki tona reo, ka tangi. ¹⁷ A i rongo te Atua ki te reo o te tamaiti: a ka karanga mai te anahera a te Atua ki a Hakara i runga i te rangi, ka mea ki a ia, He aha kei a koe, e Hakara? kaua e wehi; kua rongo hoki te Atua ki te reo o te tamaiti i a ia e takoto na. ¹⁸ Whakatika, hapainga ake te tamaiti, puritia hoki ki tou ringa; no te mea ka meinga ia e ahau hei iwi nui. ¹⁹ Na ka whakatirohia e te Atua ona kanohi, a ka kite ia i tetahi puna wai: na ka haere ia, ka whakaki i te taha ki te wai, a whakainumia ana te tamaiti. ²⁰ A i noho te Atua ki te tamaiti, a ka tupu ia; i noho ia i te koraha, a ka mohio ki te kopere. ²¹ Na ka noho ia ki te koraha o Parana: a ka tikina atu e tona whaea he wahine mana i te whenua o Ihipa. ²² A i taua wa ano ka korero a Apimereke raua ko Pikora, ko te rangatira o tana ope, ki a Aperahama, ka mea, Na kei a koe te Atua i nga mea katoa e mea ai koe: ²³ Tena oatitia mai te Atua ki ahau, e kore koe e teka ki ahau, ki taku tama, ki te tama ranei a taku tama; engari ka rite ki te aroha i whakaputaina e ahau ki a koe tau mahi ki ahau, ki te whenua ano hoki i noho nei koe. ²⁴ Na ka mea a Aperahama, Ka oati ahau. ²⁵ Na ka whakawa a Aperahama i a Apimereke mo tetahi puna wai i murua e nga tangata a Apimereke. ²⁶ Na ka mea a Apimereke, Kahore ahau e mohio na wai ranei tenei mahi: kihai hoki koe i korero mai ki ahau, a kihai ahau i rongo, no tenei ra tonu. ²⁷ Na ka tikina e Aperahama he hipi, he kau, ka hoatu ki a Apimereke; na ka whakarite kawenata raua. ²⁸ Na ka wehea e Aperahama ki tahaki e whitu nga reme uha o nga hipi. ²⁹ A ka mea a Apimereke ki a Aperahama, He aha te tikanga o enei reme uha e whitu i wehea nei e koe ki tahaki? ³⁰ Ka mea ia, Ko enei reme uha e whitu me tango e koe i toku ringa, kia ai enei mea hei whakaatu maku, naku i keru tenei poka. ³¹ Na reira i huaina ai e ia taua wahi ko Peerehepa; no raua hoki oati ki reira. ³² Heoi whakaritea ana e raua te kawenata i Peerehepa: a ka whakatika a Apimereke raua ko Pikora, ko te rangatira o tana ope, a hoki ana ki te whenua o nga Pirihitini. ³³ Na ka whakatokia e Aperahama he rakau, he tamarihi, ki Peerehepa, a ka karanga i reira ki te ingoa o Iouo, o te Atua ora tonu. ³⁴ A ka noho a Aperahama ki te whenua o nga Pirihitini mo nga ra maha.

22 Na i muri i enei mea ka whakamatau te Atua i a Aperahama, ka mea ki a ia, E Aperahama: ka mea ia, Tenei ahau. ² Na ka mea ia, Kawea atu tau tamaiti, tau huatahi, tau e aroha nei, a Ihaka, a haere ki te whenua o Moria; ka whakaeke i a ia ki reira hei tahunga tinana ki runga ki tetahi o nga maunga e korero ai ahau ki a koe. ³ Na ka maranga wawe a Aperahama i te ata, a whakanohoia ana e ia tana kaihe, a mauria ana e ia etahi o ana taitamariki hei hoa mona, me Ihaka hoki, me tana tama, a tatangia ana e ia nga wahie mo te tahunga tinana, a whakatika ana, haere ana ki te wahi i korero ai te Atua ki a ia. ⁴ I te ra tuatoru ka maranga nga kanohi o Aperahama, a ka kite ia i taua wahi i tawhiti. ⁵ Na ka mea a Aperahama ki ana taitamariki, E noho korua i konei ki te kaihe; ka haere maua ko te tamaiti nei ki ko, ki te koropiko, ka hoki mai ai ki a korua. ⁶ Na ka tango a Aperahama i te wahie mo te tahunga tinana, a whakawaha ana e ia ki a Ihaka, ki tana tama; a ka mauria e ia he ahi i tona ringa me tetahi maripi; a haere tahi ana raua. ⁷ Na ka korero a Ihaka ki a Aperahama, ki tona papa, ka mea, E toku matua: ka mea ia, Tenei ahau, e taku tama. A ka mea ia, Nana, ko te ahi me nga wahie: kei hea ia te reme hei tahunga tinana? ⁸ Ka mea a Aperahama, Kei te Atua te whakaaro, e taku tamaiti, ki tetahi reme mana hei tahunga tinana: na ka haere tahi raua. ⁹ A ka tae raua ki te wahi i korero ai te Atua ki a ia; a ka hanga e Aperahama tetahi aata ki reira, a whakapapatia ana e ia nga wahie, na ka herea e ia a Ihaka, tana tama, whakatakatoria iho ki te aata, ki runga ki nga wahie. ¹⁰ Na ka totoro atu te ringa o Aperahama, ka mau ki te maripi hei patu mo tana tama. ¹¹ Na ko te karangatanga mai a te anahera a Iouo ki a ia i runga i te rangi, ka mea, E Aperahama, e Aperahama: ka mea ia, Tenei ahau. ¹² Na ka mea ia, Kaua e totoro tou ringa ki te tamaiti, kaua ano hoki tetahi mea e meatia ki a ia: katahi hoki ahau ka matau e wehi ana koe i te Atua, i a koe kihai nei i kaiponu i tau tamaiti, i tau huatahi, i ahau. ¹³ A ka maranga ake nga kanohi o Aperahama, na ka kite ia ko tetahi hipi toa i muri i a ia, e mau ana ona haona i roto i te puia rakau: na ka haere a Aperahama, ka hopu i te hipi ra, a whakaekea ana e ia hei tahunga tinana, hei whakarite mo tana ta ma. ¹⁴ Na ka huaina e Aperahama te ingoa o taua wahi ko Iouotire: e korerotia nei inaianei, Kei te maunga o Iouo te kitea ia. ¹⁵ Na ka karanga ano te anahera a Iouo ki a Aperahama i te rangi,

Kenehi

¹⁶ Ka mea, Kua waiho e ahau ko ahau ano hei oati, e ai ta Iouo, mou i mea i tenei mea, mou ano hoki kihai i kaiponu i tau tama, i tau huatahi: ¹⁷ Na, ka manaakitia rawatia koe e ahau, a ka whakanuia rawatia e ahau ou uri kia pera me nga whetu o te rangi, me te onepu hoki i te tahatika o te moana; a ka riro i ou uri te kuwaha o ona hoariri; ¹⁸ Ma tou uri ano hoki ka manaakitia ai nga iwi katoa o te whenua; mou i whakarongo ki toku reo. ¹⁹ Na ka hoki a Aperahama ki ana taitamariki, a whakatika ana ratou, haere tahi ana ki Peerehepa; a ka noho a Aperahama ki Peerehepa. ²⁰ Na i muri i enei mea ka korerotia ki a Aperahama, ka meatia, Nana, kua whanau tamariki ano a Mireka raua ko Nahora, ko tou teina; ²¹ Ko Hutu, ko tana matamua, raua ko Putu, ko tona teina, me Kemuera hoki, matua o Arame, ²² Ratou ko Kehere, ko Hato, ko Piretata, ko Irirapa, ko Petuere. ²³ A whanau ake ta Petuere ko Ripeka: ko enei tokowaru te whanau a Mireka raua ko Nahora, teina o Aperahama. ²⁴ A ko tana wahine iti, tona ingoa nei ko Reuma, i whanau ano ana, ko Tepa ratou ko Kahama, ko Tahaha, ko Maaka.

23 A kotahi rau e rua tekau ma whitu nga tau i ora ai a Hara: ko nga tau enei i ora ai a Hara. ² Na ka mate a Hara ki Kiriata Arapa, ara ki Heperona, i te whenua o Kanaana: a ka haere a Aperahama ki te uhunga ki a Hara, ki te tangi hoki ki a ia. ³ A ka whakatika a Aperahama i te ritenga atu o tona tupapaku, ka korero ki nga tama a Hete, ka mea, ⁴ He manene ahau, he noho noa iho i roto i a koutou: homai tetahi wahi ki ahau hei tanumanga i roto i a koutou, kia tanumia ai e ahau toku tupapaku, kia ngaro ai i taku tirohanga. ⁵ Na ka whakahoki nga tama a Hete ki a Aperahama, ka mea ki a ia, ⁶ Whakarongo ki a matou, e toku ariki: he rangatira nui koe i roto i a matou: whiriwhiria e koe tetahi o o matou urupa, ka tanu ai i tou tupapaku; e kore e kaiponuhia e tetahi o matou tana urupa i a koe, hei tanumanga mo tou tupapaku. ⁷ Na ka whakatika a Aperahama, ka piko ki te tangata whenua, ki nga tama a Hete. ⁸ A ka korero ia ki a ratou, ka mea, Ki te whai ngakau koutou kia tanumia e ahau toku tupapaku kia ngaro atu i taku tirohanga, whakarongo mai ki ahau, ka tohe atu ki a Eperona, tama a Tohara, moku, ⁹ Kia homai e ia ki ahau tana ana, a Makapera, i te pito o tona wahi oneone; kia homai e ia ki ahau i waenganui i a koutou mo nga moni e rite ana hei utu, kia puritia e ahau hei urupa. ¹⁰ Na ko

Eperona i roto i nga tama a Hete e noho ana: na ka whakahoki a Eperona Hiti ki a Aperahama, me te whakarongo ano nga tama a Hete, me nga tangata katoa hoki i tomo i te kuwaha o tona pa, ka mea, ¹¹ Kahore, e toku ariki, whakarongo ki ahau: ka hoatu e ahau tena wahi ki a koe, me te ana i reira, ka hoatu e ahau ki a koe; ka hoatu e ahau i te aroaro o nga tama o toku iwi: tanumia tou tupapaku. ¹² Na ka tuohu a Aperahama i te aroaro o nga tangata whenua, ¹³ Ka korero ki a Eperona, me te whakarongo ano nga tangata whenua, ka mea, Erangi ki te homai e koe, whakarongo ki ahau: ka hoatu e ahau he hiriwa ki a koe mo taua wahi; tangohia, a ka tanumia e ahau toku tupapaku ki reira. ¹⁴ Na ko te whakahokinga a Eperona ki a Aperahama, ka mea ki a ia, ¹⁵ E toku ariki, whakarongo mai ki ahau: he wahi whenua e wha rau nga hekere hiriwa tona utu, he aha tena i waenganui oku, ou? tanumia tou tupapaku. ¹⁶ Na ka whakarongo a Aperahama ki a Eperona; a paunatia ana e Aperahama ki a Eperona te hiriwa i korerotia e ia i te aroaro o nga tama a Hete, e wha rau nga hekere hiriwa, no nga moni e tangohia ana e nga kaihokohoko. ¹⁷ Na whakapumautia ana te wahi oneone o Eperona, i Makapera, i te ritenga o Mamere, te oneone, me te ana i reira, me nga rakau katoa i runga i te oneone, i roto i ona rohe katoa, a tawhio noa, ¹⁸ Hei wahi mo Aperahama, i te tirohanga a nga tama a Hete, i te aroaro o nga tangata katoa i tomo i te kuwaha o tona pa. ¹⁹ A muri iho i tenei ka tanumia e Aperahama a Hara, tana wahine, ki roto ki te ana, i te wahi i Makapera i te ritenga o Mamere, ara o Heperona i te whenua o Kanaana. ²⁰ Heoi whakapumautia ana e nga tama a Hete taua wahi me te ana i reira mo Aperahama, kia puritia hei tanumanga.

24 Na kua koroheketia a Aperahama, A kua maha rawa ona ra: a i manaaki a Iouo i a Aperahama i nga mea katoa. ² Na ka mea a Aperahama ki te kaumatua o ana pononga i roto i tona whare, ki te kaiwhakahaere o ana mea katoa, Tena, whakapakia mai tou ringa ki raro ki toku huhu: ³ A me whakaoati koe e ahau ki a Iouo, ki te Atua o te rangi, ki te Atua hoki o te whenua, kia kaua e tangohia e koe he wahine ma taku tama i roto i nga tamahine a nga Kanaani, a te iwi e noho nei ahau i roto i a ratou: ⁴ Engari me haere koe ki toku whenua, ki oku whanaunga, ka tango mai ai i tetahi wahine ma taku tama, ma Ihaka.

Kenehi

⁵ Na ka mea te pononga ki a ia, Akuanei pea ka kore e pai te wahine ki te whai mai i ahau ki tenei whenua: me whakahoki ranei e ahau tau tama ki te whenua i haere mai nei koe i reira? ⁶ Ka mea a Aperahama ki a ia, Kia tino mohio koe, kaua rawa taku tama e whakahokia ki reira. ⁷ Ko Iouo, ko te Atua o te rangi, nana nei ahau i tango mai i te whare o toku papa, i te whenua hoki i whanau ai ahau, i korero ki ahau, i oati hoki ki ahau, Ka hoatu e ahau tenei whenua ki ou uri; mana e tono mai tana anahera ki mua i a koe, a ka riro mai i a koe tetahi wahine ma taku tama i reira. ⁸ A, ki te kahore te wahine e pai ki te whai mai i a koe, katahi koe ka watea i tenei oati aku: otiia kaua e whakahokia e koe taku tama ki reira. ⁹ Na ka whakapakia e te pononga tona ringa ki raro i te huha o Aperahama, o tona ariki, a ka oati ki a ia mo taua mea. ¹⁰ Na ka tangohia e te pononga etahi kamera kotahi tekau i roto i nga kamera a tona ariki, a haere ana: i tona ringa hoki nga mea papai katoa a tona ariki: a whakatika ana ia, haere ana ki Mehopotamia, ki te pa o Nahora. ¹¹ Na ka mea ia i nga kamera kia tuturi ki te taha o te puna wai i waho o te pa i te ahiahi, i te wa e puta mai ai nga wahine ki te utu wai. ¹² A ka mea ia, E Iouo, e te Atua o toku ariki, o Aperahama, kia whai wahi ahau akuanei, whakaputaina hoki he aroha ki toku ariki, ki a Aperahama. ¹³ Tenei ahau te tu nei i te taha o te puna wai; a e haere mai ana nga tamahine a nga tangata o te pa ki te utu wai: ¹⁴ A, ko te kotiro e mea ai ahau ki a ia, Tukuia iho tau oko kia inu ai ahau; a ka mea ia, E inu, me whakainu ano e ahau au kamera: kia rite ia i a koe ma tau pononga, ma Ihaka; ma reira ka mohio ai ahau e whakaputa aroha ana koe ki toku ariki. ¹⁵ Heoi kiano i mutu noa tana korero, na, kua puta mai a Ripeka, tamahine a Petuere, tama a Mireka, a te wahine a Nahora, teina o Aperahama, me tana oko i runga i tona pokohiwi. ¹⁶ Na ko te kotiro ra he tino ataahua ki te titiro atu, he wahina, kahore ano tetahi tane kia mohio noa ki a ia: na ka heke atu ia ki te puna, ka whakaki i tana oko, a ka haere ake. ¹⁷ Na ka rere te pononga ra ki te whakatutaki i a ia, ka mea, Homai he wai moku, ne, o tau oko kia iti nei? ¹⁸ A ka mea ia, E inu, e toku ariki: na hohoro tonu tana tuku iho i tana oko ki runga ki tona ringa, a whakainumia ana ia. ¹⁹ A, ka mutu tana whakainu i a ia, ka mea ia, Me utu ano hoki e ahau mo au kamera, kia potou ra ano ratou te whakainu. ²⁰ Na hohoro tonu tana riringi atu i te wai o tana oko ki roto ki te waka, a rere ana ano ki te puna ki te utu, a utuhia mai ana e ia mo ana kamera katoa. ²¹ Ko

taua tangata ia matatau tonu tana titiro ki a ia, kihai hoki i hamumu, kia mohio ia ka whakatikaia ranei e Iouo tona ara, kahore ranei. ²² A ka mutu te inu o nga kamera, na ka tikina e taua tangata tetahi whakakai koura, he hawhe hekere tona taimaha, me nga poroporo e rua mo ona ringa, kotahi tekau nga hekere koura te taimaha; ²³ A ka mea, Na wai koe tamahine? tena, korero mai ki ahau: he wahi ranei kei te whare o tou papa hei moenga mo matou? ²⁴ Na ka mea ia ki a ia, He tamahine ahau na Petuere, tama a Mireka, i whanau nei i a raua ko Nahora. ²⁵ A ka mea ano ia ki a ia, He nui a matou kakau witi, me a matou otaota hei kai, me tetahi wahi hoki hei moenga. ²⁶ Na tuohu ana taua tangata, koropiko ana ki a Iouo. ²⁷ A ka mea, Kia whakapaingia a Iouo, te Atua o toku rangatira, o Aperahama, kihai nei i wareware ki tona aroha, ki tona pono ki toku rangatira: tena ko ahau, na Iouo ano ahau i arataki mai i te ara ki te whare o nga teina o toku rangatira. ²⁸ Na ka oma te kotiro ra, ka korero i enei mea ki te whare o tona whaea. ²⁹ Na, he tungane to Ripeka, ko Rapana tona ingoa; na ka rere a Rapana ki taua tangata, ki waho, ki te puna. ³⁰ Na, i tona kitenga i te whakakai me nga poroporo i nga ringa o tona tuahine, a ka rongohoki ki nga kupu a Ripeka, a tona tuahine, i mea ra, I penei nga korero a taua tangata ki ahau; ka haere ia ki taua tangata; na, i te taha ia o nga kamera, i te puna wai e tu ana; ³¹ A ka mea, Tomo mai, e te manaakitanga a Iouo; he aha koe i tu ai i waho? kua oti hoki i ahau te whare te whakapai, me tetahi wahi mo nga kamera. ³² Na ka haere taua tangata ki te whare, a wetekina ana e ia nga mea o nga kamera; i homai ano e ia he kakau witi me tetahi otaota hei kai ma nga kararehe, me te wai hei horoi mo ona waewae, mo nga waewae hoki o ona hoa. ³³ Na ka whakatakotoria he kai ki tona aroaro; otiia ka mea ia, E kore ahau e kai, kia korerotia ra ano e ahau taku haere. Ka mea tera, Korero. ³⁴ Na ka mea ia, He pononga ahau na Aperahama. ³⁵ A kua manaakitia rawatia toku ariki e Iouo; kua nui ia; a kua homai hoki ki a ia he hipi, he kau, he hiriwa, he koura, he pononga tane, he pononga wahine, he kamera, he kaihe. ³⁶ A kua whanau he tama ma toku ariki i a Hara, i te wahine a toku ariki, i a ia kua ruruhitia: a kua hoatu e ia ana mea katoa ki a ia. ³⁷ Na i whakaoati toku ariki i ahau, i mea mai, Kei tangohia e koe he wahine ma taku tama i roto i nga tamahine a nga Kanaani, e noho nei ahau i to ratou whenua:

Kenehi

³⁸ Engari me haere koe ki te whare o toku papa, ki oku whanaunga ka tango ai i tetahi wahine ma taku tama. ³⁹ Ano ra ko ahau ki toku ariki, E kore pea te wahine e whai mai i ahau. ⁴⁰ A ka mea mai ia ki ahau, Ma Iouo, kei tona aroaro nei toku haereerenga, mana e tono tana anahera hei hoa mou, mana hoki e whakatika tou ara; a ka tango mai koe i tetahi wahine ma taku tama i roto i oku whanaunga, i roto hoki i te whare o toku p apa: ⁴¹ Katahi koe ka watea i taku oati, ki te haere koe ki oku whanaunga; a ki te kahore e homai e ratou ki a koe, na, ka watea koe i taku oati. ⁴² I haere mai ahau i tenei ra ki te puna, a ka mea ahau, E Iouo, e te Atua o toku ariki, o Aperahama, ki te mea e whakatika ana koe i toku ara e haere nei ahau: ⁴³ Na, tenei ahau te tu nei i te taha o te puna wai; a ko te kotiro e puta mai ki te utu, a ka mea ahau ki a ia, Homai he wahi wai moku i tau oko kia inu ahau; ⁴⁴ A ka mea mai ia ki ahau, E inu, a me utu ano e ahau mo au kamera: kia rite ia i a Iouo hei wahine ma te tama a toku ariki. ⁴⁵ Kiano i mutu noa taku korero i roto i toku ngakau, na, ko te putanga ake o Ripeka me tana oko i runga i tona pokohiwi: kua heke ki te poka ki te tu: na ka mea ahau ki a ia, Kia inu ahau, ne? ⁴⁶ Na ka hohoro ia, ka tuku i tana oko i tona pokohiwi, a ka mea mai, E inu, me whakainu ano e ahau au kamera: na inu ana ahau, a i whakainumia ano hoki e ia nga kamera. ⁴⁷ Na ka ui ahau ki a ia, He tamahine koe na wai? A ka mea mai ia, He tamahine na Petuere, tama a Nahora, i whanau nei ma raua ko Mireka: na kuhua ana e ahau te whakakai ki tona ihu, me nga poroporo ki ona ringa. ⁴⁸ Na ka tuohu ahau, ka koropiko ki a Iouo, ka whakapai hoki i a Iouo, i te Atua o toku ariki, o Aperahama, mona i raahi i ahau i te huarahi tika ki te tiki mai i te tamahine a te teina o toku ariki ma tana tama. ⁴⁹ Na, ki te mea he aroha to koutou, he mahi pono ki toku ariki, korero mai ki ahau: ki te kahore, korero mai; kia tahuri ake ai ahau ki matau ranei, ki mau ranei. ⁵⁰ Na ka whakahoki a Rapana raua ko Petuere, ka mea, I puta mai tenei mea i a Iouo; e kore e taea e maua te korero ki a koe te pai, te kino ranei. ⁵¹ Nana, kei tou aroaro a Ripeka, tangohia, haere, a kia meinga ia hei wahine ma te tama a tou ariki, hei pera me ta Iouo i korero ai. ⁵² A ka rongo te pononga a Aperahama i a raua korero, na piko ana ia ki te whenua, ki a Iouo. ⁵³ Na ka tangohia ake e te pononga he mea hiriwa, he mea koura, he kakahu hoki, a hoatu ana e ia ki a Ripeka: a i hoatu e ia etahi mea tino papai ki tona tungane raua ko tona whaea. ⁵⁴ Na ka kai ratou, ka inu, ratou tahi ko ona hoa

haere, a moe iho i te po; a i te ata ka oho ratou, ka mea atu ia, Tukua ahau kia haere ki toku ariki. ⁵⁵ Na ka mea tona tungane raua ko tona whaea, Waiho te kotiro i a matou mo etahi ra torutoru, kia kotahi tekau pea; muri iho ka haere. ⁵⁶ Na ka mea ia ki a raua, Kaua ahau e whakawarea, kua whakatikaia nei hoki toku ara e Iouo; tukua ahau kia haere ki toku ariki. ⁵⁷ Na ka mea raua, Me karanga e maua te kotiro, ka ui ai ki tona mangai. ⁵⁸ Na ka karangatia e raua a Ripeka, ka mea ki a ia, Ka haere ranei koe i te tangata nei? Ka mea ia, Ka haere. ⁵⁹ Na tukua ana e ratou a Ripeka, to ratou tuahine, ratou ko tona kaiwhakangote, ko te pononga hoki a Aperahama, me ana tangata. ⁶⁰ Na ka manaaki ratou i a Ripeka, ka mea ki a ia, E to matou tuahine, kia meinga koe hei whaea mo nga mano tini, a kia riro i ou uri te kuwaha o o ratou hoariri. ⁶¹ Na ka whakatika a Ripeka, ratou ko ana kotiro, a eke ana ki runga ki nga kamera, aru ana i taua tangata: na, ka mauria e taua pononga a Ripeka, a haere ana. ⁶² Na ka hoki mai a Ihaka i te haere i Peererahirai; i te wahi hoki ki te tonga ia e noho ana. ⁶³ A ka puta atu a Ihaka ki te parae i te tuahiahi ki te whakaaroaro: na ka maranga ake ona kanohi, ka titiro, na ko nga kamera e haere mai ana. ⁶⁴ A ka whakaara ake a Ripeka i ona kanohi, a, no tona kitenga i a Ihaka, ka marere ia ki raro i te kamera. ⁶⁵ A ka mea atu ia ki te pononga, Ko wai tenei tangata e haere mai nei i te parae ki te whakatau i a tatou? Ano ra ko te pononga, Ko toku ariki tena: na ka mau ia ki tetahi arai kanohi, ka hipoki i a ia. ⁶⁶ Na ka korerotia e te pononga ki a Ihaka nga mea katoa i mea ai ia. ⁶⁷ Na ka kawea ia e Ihaka ki te teneti o tona whaea, o Hara, a tangohia ana e ia a Ripeka, a ka noho ia hei wahine mana; a ka aroha ia ki a ia: a ka whai tanga manawa a Ihaka i muri i te matenga o tona whaea.

25 Na ka tangohia e Aperahama tetahi wahine ano, ko Ketura tona ingoa. ² A whanau ake a raua tama ko Timirana, ko Iokohana, ko Merana, ko Miriana, ko Ihipaka, ratou ko Huaha. ³ A whanau ake a Iokohana ko Hepa, ko Rerana. A ko nga tama a Rerana ko Ahurimi, ko Retuhimi, ko Reumime. ⁴ A ko nga tama a Miriana ko Epa, ko Epere, ko Hanoka, ko Apira, ko Ereraaha. He tama katoa enei na Ketura. ⁵ A i hoatu e Aperahama ana mea katoa ki a Ihaka. ⁶ Ki nga tama ia a nga wahine iti a Aperahama i hoatu e ia etahi taonga, a tonoa atu ana e ia i a ia ano e ora ana

Kenehi

kia matara atu i a Ihaka, i tana tama, whaka te rawhiti, ki te whenua i te rawhiti. ⁷ Ko nga ra enei o nga tau o te oranga o Aperahama i ora ai ia, kotahi rau e whitu tekau ma rima nga tau. ⁸ Na ka hemo a Aperahama, a ka mate, he pai hoki tona koroheketanga, he kaumatua, kua ata tutuki ona tau; a kohia ana ia ki tona iwi. ⁹ A ka tanumia ia e ana tama e Ihaka raua ko Ihimaera ki te ana o Makapera, ki te wahi o Eperona tama a Tohara Hiti, i te ritenga o Mamere; ¹⁰ Ki te wahi i hokona ra e Aperahama i nga tama a Hete: i tanumia ki reira a Aperahama, raua ko Hara, ko tana wahine. ¹¹ A muri iho i te matenga o Aperahama ka manaakitia e te Atua a Ihaka, tana tama; a ka noho a Ihaka ki te taha o Peererahairoi. ¹² Na ko nga whakatupuranga enei o Ihimaera tama a Aperahama, i whanau nei ma Aperahama i a Hakara, i te Ihipiana, pononga wahine a Hara: ¹³ A ko nga ingoa enei o nga tama a Ihimaera, o ratou ingoa i o ratou whakatupuranga: ta Ihimaera matamua ko Nepaioto; na, ko Kerara, ko Arapeere, ko Mipihama, ¹⁴ Ko Mihima, ko Ruma, ko Maha, ¹⁵ Ko Hatara, ko Tema, ko Ieturu, ko Napihi, ko Kerema: ¹⁶ Ko nga tama enei a Ihimaera, ko o ratou ingoa hoki enei i o ratou pa, i o ratou puni; kotahi tekau ma rua nga rangatira o o ratou iwi. ¹⁷ A ko nga tau enei o te oranga o Ihimaera, kotahi rau e toru tekau ma whitu nga tau: na ka hemo ia, a ka mate; ka kohia ki tona iwi. ¹⁸ A ko o ratou nohoanga i Hawira a tae noa ki Huru, i te ritenga o Ihipa ina haere koe ki Ahiria: a i noho ia ki te aroaro o ona teina katoa. ¹⁹ Na ko nga whakatupuranga enei o Ihaka tama a Aperahama: na Aperahama ko Ihaka: ²⁰ Na e wha tekau nga tau o Ihaka i tana tangohanga i a Ripeka, tamahine a Petuere Hiriani o Paranaarama, tuahine o Rapana Hiriani, hei wahine mana. ²¹ Na ka inoi a Ihaka ki a Iouo mo tana wahine, no te mea he pakoko ia: a ka whakaae a Iouo ki a ia, a ka hapu a Ripeka, tana wahine. ²² A ka takatakahi nga tamariki i a raua i roto i a ia; a ka mea ia, Ki te mea ko tenei, he aha ahau i penei ai? Na haere ana ia ki a Iouo ki te ui. ²³ A ka mea a Iouo ki a ia, e rua nga iwi kei roto i tou kopu, a e rua nga iwi e wehea mai i roto i ou whekau; a ka kaha tetahi iwi i tetahi iwi; ka waiho hoki te tuakana hei papa mo te teina. ²⁴ A ka rite ona ra e whanau ai ia, na, he mahanga kei roto i tona kopu. ²⁵ Na ka puta mai te tuatahi, he whero, rite katoa ia ki te kakahu huruhuru; a huaina ana e ratou tona ingoa ko Ehau. ²⁶ A muri iho ka puta mai tona teina, me te pupuri ano tona ringa i te rekereke o Ehau; a huaina iho tona ingoa ko Hakopa; a e ono tekau nga tau o

Ihaka i to raua whanautanga. ²⁷ Na ka tupu nga tamariki ra: ko Ehau he tangata mohio ki te hopu kirehe mohoa, he tangata noho koraha; ko Hakopa ia he tangata ata noho, he tangata noho teneti. ²⁸ Na i aroha a Ihaka ki a Ehau, he kai nona i ana i hopu ai: ko Ripeka i aroha ki a Hakopa. ²⁹ Na ka kohuatia he kai e Hakopa, a ka haere mai a Ehau i te koraha, a e hemo ana ia: ³⁰ A ka mea a Ehau ki a Hakopa, E, homai he kai maku i taua mea whero e whero na, ne? e hemo ana hoki ahau: koia i huaina ai tona ingoa ko Eroma. ³¹ Na ko te meatanga mai a Hakopa, Hokona mai ki ahau i tenei ra tou matamuatanga. ³² Na ka mea a Ehau, Na, kua tata ahau te mate: a he aha te hua o te matamuatanga ki ahau? ³³ A ka mea a Hakopa, Oati mai ki ahau aianei; na ka oati ia ki a ia: a ka hokona atu e ia tona matamuatanga ki a Hakopa. ³⁴ Katahi ka hoatu e Hakopa he taro ki a Ehau me nga pi i kohuatia ra: na ka kai ia, ka inu, ka whakatika hoki, haere ana: na whakahaweatia ana e Ehau tona matamuatanga.

26 Na ka matekai te whenua, haunga te matekai tuatahi i puta mai i nga ra o Aperahama. A ka haere a Ihaka ki a Apimereke, kingi o nga Pirihitini, ki Kerara. ² Na ka puta mai a Iouo ki a ia, ka mea, Kaua e haere ki raro, ki Ihipa; e noho ki te whenua e korero ai ahau ki a koe: ³ E noho i tenei whenua, a ka tata ahau ki a koe, ka manaaki hoki i a koe; ka hoatu nei hoki e ahau enei whenua katoa ki a koutou ko ou uri, a ka whakapumautia te oati i oati ai ahau ki a Aperahama, ki tou papa; ⁴ A ka whakanuia e ahau ou uri kia pera me nga whetu o te rangi, ka hoatu hoki e ahau enei whenua katoa ki ou uri; a ma tou uri ka manaakitia ai nga iwi katoa o te whenua; ⁵ No te mea i rongo a Aperahama ki toku reo, i mau ki aku ako, ki aku whakahau, ki aku tikanga, ki aku ture. ⁶ Na ka noho a Ihaka i Kerara: ⁷ A ka ui nga tangata o taua wahi ki tana wahine; a ka mea ia, Ko toku tuahine ia: i wehi hoki ia, te mea ai, Ko taku wahine; i mea hoki, Kei patua ahau e nga tangata o tenei wahi mo Ripeka; he ataahua hoki ia ki te titiro atu. ⁸ A ka maha ona ra ki reira, ka titiro atu a Apimereke, kingi o nga Pirihitini, i te matapihi, a ka kite, na, ko Ihaka e takaro ana ki a Ripeka, ki tana wahine. ⁹ Na ka karangatia e Apimereke a Ihaka, ka mea atu, Koia ano, ko tau wahine tonu ia: na te aha koe i mea ia, Ko taku tuahine ia? Ka mea a Ihaka ki a ia, I mea hoki ahau, Kei mate ahau mona.

Kenehi

¹⁰ Na ka mea a Apimereke, He aha tenei mahi au ki a matou? wahi iti kua takoto tetahi o te iwi nei ki tau wahine, a kua takina mai e koe he hara ki runga ki a matou. ¹¹ Na ka whakatupato a Apimereke ki tona iwi katoa, ka mea, Ko te tangata e pa ki tenei tangata, ki tana wahine ranei, he pono ka mate ia. ¹² A i rui a Ihaka ki taua whenua, a maea ake i taua tau ano kotahi rau: i manaakitia hoki ia e Iouo: ¹³ Na ka kake taua tangata, ka tino nui haere, no ka nui noa ake ia: ¹⁴ A ka whiwhi ia i nga kahui hipi, i nga kahui kau, i te tini o te pononga: a ka hae nga Pirihitini ki a ia. ¹⁵ Na ko nga poka katoa i keria e nga pononga a tona papa i nga ra o Aperahama, o tona papa, i tanumia era e nga Pirihitini, i whakakiia hoki ki te oneone. ¹⁶ Na ka mea a Apimereke ki a Ihaka, Haere atu i roto i a matou; he kaha rawa hoki koe i a matou. ¹⁷ Na haere atu ana a Ihaka i reira, a whakaturia ana tona puni ki te awaawa o Kerara, a noho ana i reira. ¹⁸ Na ka keria ano e Ihaka nga poka wai i keria ra i nga ra o Aperahama, o tona papa; i tanumia hoki e nga Pirihitini i muri i te matenga o Aperahama: a huaina ana e ia hei ingoa mo aua poka ko nga ingoa i huaina iho e tona papa. ¹⁹ Na ka keria nga pononga a Ihaka ki te awaawa, a ka kitea e ratou i reira he puna manawa whenua. ²⁰ Na ka tautohe nga hepara o Kerara ki nga hepara a Ihaka, ka mea, Na matou tenei wai: a huaina ana e ia te ingoa o te poka ko Eheke; mo ratou hoki i whakatetete ki a ia. ²¹ Na ka keria ratou i tetahi atu poka, ka tautohetia ano tera e ratou: a huaina iho e ia tona ingoa ko Hitina. ²² Na ka neke atu ia i reira, a ka keria i tetahi atu poka; kihai tera i tautohetia e ratou: na ka huaina e ia tona ingoa ko Rehopoto; i mea hoki ia, Katahi nei hoki a Iouo ka whakawatea i tetahi nohoanga mo tatou, a ka hua tatou ki runga ki te whe nua. ²³ Na ka haere atu ia i reira ki runga, ki Peerehepa. ²⁴ A ka puta mai a Iouo ki a ia i taua po ano, ka mea, Ko ahau te Atua o Aperahama, o tou papa: kua e wehi, kei a koe nei hoki ahau, a ka manaaki ahau i a koe, ka whakanui hoki i ou uri, he whakaaro ki a Aperahama, ki taku pononga. ²⁵ Na ka hanga e ia he aata ki reira, a ka karanga ki te ingoa o Iouo, a whakaturia ana hoki e ia tona teneti ki reira: a ka keria tetahi poka ki reira e nga pononga a Ihaka. ²⁶ Na ka haere mai a Apimereke i Kerara ki a ia, ratou ko Ahutata ko tetahi o ona hoa, ko Pikora hoki, ko te rangatira o tana ope. ²⁷ A ka mea a Ihaka ki a ratou, I haere mai koutou ki ahau ki te aha, ina hoki kua kino koutou ki ahau, kua pei hoki i ahau i roto i a koutou? ²⁸ A ka mea ratou, I kite

marama matou, kei a koe a Iouo: koia matou i mea ai, Kia takoto aianeia he oati ki waenganui i a tatou, ki waenganui o matou, ou, kia whakarite kawenata hoki matou ki a koe; ²⁹ Kia kua koe e tukino i a matou, kia penei me matou kihai nei i pa ki a koe, kihai hoki i aha ki a koe, heoi ko te pai anake, i ata tuku ano i a koe: inaianei ko koe te manaakitanga a Iouo. ³⁰ Na ka tukua e ia he hakari ma ratou, a ka kai ratou, ka inu. ³¹ Na ka maranga wawe ratou i te ata, ka oati ratou tetahi ki tetahi: a tukua ana ratou e Ihaka kia haere, a hoki marie atu ana ratou i a ia. ³² A i taua rangi ano ka haere mai nga pononga a Ihaka, ka korero ki a ia i te poka i keria e ratou, a ka mea ki a ia, Kua kitea e matou he wai. ³³ A huaina iho e ia taua poka ko Hepaha: no kona te ingoa o tena pa, o Peerehepa, a mohoa noa nei. ³⁴ A, ka wha tekau nga tau o Ehau, ka tango ia i a Iuriti tamahine a Peeri Hiti, hei wahine mana, rauako Pahemata tamahine a Erona Hiti: ³⁵ A ka waiho raua hei mea pouri ki nga ngakau o Ihaka raua ko Ripeka.

27 Na, i a Ihaka kua koroheketia, kua atarua hoki nga kanohi, i kore ai ia e kite, ka karangatia e ia a Ehau, tana tama matamua, ka mea ki a ia, E taku tama: a ka mea ia ki a ia, Tenei ahau. ² Na ka mea ia, Nana, kua koroheke ahau, kahore hoki ahau e mohio ki te ra e mate ai ahau: ³ Na reira mauria e koe au rakau, tau papa pere me tau kopere, ka haere ki te koraha ki te hopu kai maku; ⁴ Ka taka ai i tetahi kai reka maku, hei taku i pai ai, ka mau mai ai ki ahau kia kai ahau; kia manaaki ai toku wairua i a koe i mua o toku matenga. ⁵ A i rongo a Ripeka i te korerotanga a Ihaka ki a Ehau, ki tana tama. Na ko te haerenga o Ehau ki te koraha ki te hopu kai hei maunga mai mana. ⁶ Na ka korero a Ripeka ki a Hakopa, ki tana tama, ka mea, Nana, kua rongo ahau i tou papa e korero ana ki a Ehau, ki tou tuakana, e mea ana, ⁷ Mauria mai tetahi kai maku, ka taka ai i tetahi kai reka maku, kia kai ahau, kia manaaki ai ahau i a koe i te aroaro o Iouo, kei mate ahau. ⁸ Na, whakarongo ki toku reo, e taku tama, kia rite ki taku e whakahau nei ki a koe. ⁹ Haere inaianei ki te kahui, ka mau mai ki ahau i reira kia rua nga kua papai o nga koati; a maku ena e taka hei kai reka ma tou papa, hei pera me tana e pai ai: ¹⁰ A mau e kawe ki tou papa, kia kai ia, kia manaaki ai ia i a koe kei wha mate ia.

Kenehi

¹¹ Na ka mea a Hakopa ki a Ripeka, ki tona whaea, Na ko Ehau, ko toku tuakana, he tangata puhuruhuru, ko ahau ia he kiri maheni: ¹² Tera pea toku papa e whawha i ahau, a ki tana ka rite ahau ki te tangata tinihanga: a he kanga te mea e riro mai i ahau, kahore he manaaki. ¹³ Na ko te meatanga a tona whaea ki a ia, Hei runga i ahau tou kanga, e taku tama: whakarongo mai ia ki toku reo, haere, tikina aua mea ki ahau. ¹⁴ Na ka haere ia, ka tikina, ka mauria mai ki tona whaea: a ka taka e tona whaea he kai reka, he pera me ta tona papa i pai ai. ¹⁵ Na ka tikina e Ripeka nga kakahu papai o Ehau, o tana tama o mua, i a ia hoki aua mea i roto i te whare; a whakakakahuria ana e ia ki a Hakopa, ki tana tama o muri: ¹⁶ A ka whakapiritia e ia nga hiako o nga kua koati ki ona ringa, ki te wahi maeneene hoki o tona ka kai: ¹⁷ Na ka hoatu e ia te kai reka me te taro i hanga e ia ki te ringa o Hakopa, o tana tama. ¹⁸ Na ka tae ia ki tona papa, ka mea, E toku matua: a ka mea a, Tenei ahau; ko wai koe, e taku ama? ¹⁹ Na ka mea a Hakopa ki tona papa, Ko Ehau ahau, ko tau matamua: kua oti i ahau tau i ki mai ai ki ahau: na maranga ake, e noho ki te kai i te kai i hopukia nei e ahau, kia manaaki ai tou wairua i ahau. ²⁰ A ka mea a Ihaka ki tana tama, Na te aha i hohoro ai te kitea e koe, e taku tama? Ka mea ia, Na Iouo hoki, na tou Atua, i homai kia hohoro. ²¹ A ka mea a Ihaka ki a Hakopa, Nuku mai nei na, kia whawha ahau ki a koe, e taku tama, ko taku tama tonu ranei koe, ko Ehau, kahore ranei. ²² Na ka neke atu a Hakopa ki a Ihaka, ki tona papa, a ka whawha tera i a ia, ka mea, Ko te reo, no Hakopa te reo, ko nga ringa ia, no Ehau nga ringaringa. ²³ A kihai ia i mohio ki a ia, no te mea he huruhuru ona ringa, i rite ki nga ringa o Ehau, o tona tuakana: na ka manaaki ia i a ia. ²⁴ A ka mea, Ko taku tama pu ranei koe, ko Ehau? A ka mea ia, Ko ahau tenei. ²⁵ Na ka mea ia, Kawea mai kia tata ki ahau, kia kai ahau i te kai i hopukia e taku tama, kia manaaki ai toku wairua i a koe. Na kawea atu ana e ia ki a ia, a ka kai ia: i mauria atu ano e ia he waina ki a ia, a inu ana ia. ²⁶ Katahi ka mea a Ihaka, tona papa, ki a ia, Nuku mai nei, ka kihi i ahau, e taku tama. ²⁷ Na ka neke atu ia, a ka kihi ia i a ia: a ka hongu ia i te haunga o ona kakahu, ka manaaki i a ia, ka mea, Titiro hoki, rite tahi te haunga o taku tama ki te haunga o te parae i manaakitia e Iouo: ²⁸ Kia homai ano e te Atua ki a koe te tomairangi o te rangi, me te momonatanga o te whenua, kia nui ano hoki te witi me te waina: ²⁹ Kia mahi nga iwi ki a koe, kia piko iho hoki nga tauwiwi ki a koe: kia

waiho koe hei rangatira mo ou teina, a kia piko iho ki a koe nga tama a tou whaea: kia kanga te tangata e kanga ana i a koe, a kia manaakitia te tangata e manaaki ana i a koe. ³⁰ A, mutu ana te manaaki a Ihaka i a Hakopa, puta kau atu ano a Hakopa i te aroaro o Ihaka, o tona papa, na ka tae mai a Ehau, tona tuakana, i tana hopu kirehe mohoa. ³¹ Kua oti ano hoki i a ia tetahi kai reka te taka, a kawea ana ki tona papa, na ka mea ki tona papa, Kia ara ake toku papa ki te kai i te mea i hopukia mai e tana tama, kia manaaki ai tou wairua i ahau. ³² Na ka mea a Ihaka, tona papa, ki a ia, Ko wai koe? A ka mea ia, ko tau tama ahau, ko Ehau, ko tau matamua. ³³ Na tino wiri rawa ana a Ihaka, a ka mea, Ha, ko wai ra tenei i hopukia nei e ia he kai, a kawea ana mai ki ahau, a kainga katoatia ana e ahau i te mea kahore ano koe i tae mai, a manaakitia ana ia e ahau? ae ra, ka manaakitia ano ia. ³⁴ A, i te rongonga o Ehau i nga kupu a tona papa, ka tangi ia, he tangi nui, he tangi tiwerawera, a ka mea ki tona papa, Manaakitia ahau, ae ra, ahau ano hoki, e toku papa. ³⁵ A ka mea ia, I haere tinihanga mai tou teina, a riro ana tou manaaki i a ia. ³⁶ Na ka mea ia, Ka tika ha te tapanga i a ia ko Hakopa? kua rua nei hoki oku mamingatanga e ia: ko toku matamuatanga kua riro i a ia; a inaianei kua riro toku manaaki i a ia. Ka mea ano ia, Kahore ranei i mahue atu ki a koe tetahi manaaki moku? ³⁷ Na ka whakahoki a Ihaka, ka mea ki a Ehau, Na, kua waiho ia e ahau hei rangatira mou, kua hoatu hoki ona tuakana katoa ki a ia hei apa; kua whakaukia hoki ia e ahau ki te witi, ki te waina: a he aha ra mau hei meatanga maku, e taku tama? ³⁸ Na ka mea a Ehau ki tona papa, Kotahi tonu ia tau manaaki, e toku papa? manaakitia ahau, ae ra, ahau ano hoki, e toku papa. Na nui atu te reo o Ehau ki te tangi. ³⁹ Na ka whakahoki a Ihaka, tona papa, ka mea ki a ia, Na, no te momonatanga o te whenua te nohoanga mou, no te tomairangi hoki o te rangi i runga; ⁴⁰ Ma tau hoari hoki e ora ai koe, me mahi ano koe ki tou teina; a tenei ake, kei tou kakenga hei rangatira, na ka wahia atu e koe tana ioka i tou kaki. ⁴¹ Na ka mauahara a Ehau ki a Hakopa mo te manaaki i manaakitia ai ia e tona papa; a ka mea a Ehau i roto i tona ngakau, E tata ana nga ra e uhungatia ai toku papa; ko reira ahau patu ai i toku teina, i a Hakopa. ⁴² Na ka korerotia ki a Ripeka nga kupu a Ehau, a tana tama o mua: a ka tonu tangata ia ki te karanga i a Hakopa, i tana tama o muri, ka mea ki a ia, Na, tenei tou tuakana, a Ehau, mo te wahi ki a koe, te whakamarie nei i a ia, te mea nei ki te patu i a koe.

Kenehi

⁴³ No konei, e taku tama, whakarongo ki toku reo; whakatika, e rere ki a Rapana, ki toku tungane, ki Harana; ⁴⁴ Hei a ia koe noho ai mo etahi rangi, kia tahuri atu ra ano te aritarita o tou tuakana; ⁴⁵ Kia tahuri ke atu ra ano i a koe te riri a tou tuakana, kia wareware hoki i a ia tau i mea ai ki a ia: katahi ahau ka tono tangata ki te tiki atu i a koe i reira: he aha kia tangohia atu ai korua tokorua i ahau i te rangi kotahi? ⁴⁶ Na ka mea a Ripeka ki a Ihaka, Kei te hoha ahau ki te ora i nga tamahine a Hete: ki te tango a Hakopa i tetahi wahine mana i roto i nga tamahine a Hete, i tetahi e penei ana me enei tamahine o te whenua nei, hei aha ake moku te ora?

28 Na ka karanga a Ihaka i a Hakopa, ka manaaki i a ia, ka tohutohu ki a ia, a ka mea ki a ia, Kua koe e tango wahine o nga tamahine o Kanaana. ² Whakatika, haere ki Paranaarama ki te whare o Petuere, papa o tou whaea; ka tango mai i reira i tetahi wahine mau o nga tamahine a Rapana, tungane o tou whaea. ³ A ma te Atua Kaha Rawa koe e manaaki, mana koe e mea kia hua, kia nui, kia meinga hoki hei huihuinga iwi; ⁴ Mana e homai ki a koe te manaaki o Aperahama, ki a koutou tahi ko ou uri; kia riro ai i a koe te whenua e noho manene nei koe, i homai nei hoki e te Atua ki a Aperahama. ⁵ Na tonoa atu ana a Hakopa e Ihaka: a haere ana ia ki Paranaarama ki a Rapana, ki te tama a Petuere Hiriani, ki te tungane o Ripeka, whaea o Hakopa raua ko Ehau. ⁶ A ka kite a Ehau kua manaaki a Ihaka i a Hakopa, kua tono hoki i a ia ki Paranaarama ki te tiki wahine mana i reira; kua tohutohu hoki ki a ia, i a ia e manaaki ana i a ia, kua mea, Kei tangohia e koe he wahine i nga tamahine o Kanaana; ⁷ A kua rongu a Hakopa ki tona papa raua ko tona whaea, kua riro hoki ki Paranaarama; ⁸ A ka kite a Ehau e kino ana nga tamahine o Kanaana ki te titiro a Ihaka, a tona papa; ⁹ Na haere ana a Ehau ki a Ihimaera, a tangohia ana mai e ia ki roto ki ana wahine a Maharata, te tamahine a Ihimaera, tama a Aperahama, te tuahine o Nepaioto, hei wahine mana. ¹⁰ Na ka turia atu e Hakopa i Peerehepa, a haere ana ki Harana. ¹¹ A ka pono atu ia ki tetahi wahi, ka moe i reira, kua to hoki te ra; na ka tikina atu e ia tetahi o nga kohatu o taua wahi, a meatia ana e ia hei urunga mona, ka takoto ia i taua wahi, ka moe. ¹² Na moe iho ia, ko tetahi arawhata e tu ana i runga i te whenua, ko tona pito i tutuki ki te rangi: na, ko nga anahera a te Atua e piki ana, e heke ana i runga

i taua mea. ¹³ Na, ko Iouo e tu ana i runga atu i taua mea, e mea ana, Ko Iouo ahau, ko te Atua o Aperahama, o tou papa, ko te Atua hoki o Ihaka: ko te whenua e takoto na koe ka hoatu e ahau ki a koe, ki ou uri ano hoki; ¹⁴ A ka rite ou uri ki te puehu o te oneone, ka tohatoha atu koe ki te hauauru, ki te rawhiti, ki te raki, ki te tonga: a mau, ma tou uri hoki e manaakitia ai nga hapu katoa o te whenua. ¹⁵ Na, kei a koe tenei ahau, ka tiaki ahau i a koe i nga wahi katoa e haere ai koe, ka whakahoki mai ano ahau i a koe ki tenei whenua; e kore hoki ahau e whakarere i a koe, kia oti ra ano taku i ki atu ai ki a koe. ¹⁶ Na ka oho ake a Hakopa i tana moe, ka mea, He pono kei tenei wahi a Iouo; a kihai ahau i mohio. ¹⁷ Na ka wehi ia, kamea, Ano te wehi o tenei wahi! ehara tenei i te mea ke atu i te whare o te Atua, a ko te kuwaha tenei ki te rangi. ¹⁸ Na ka ara wawe a Hakopa i te ata, a ka mau ki te kohatu i waiho ra hei urunga mona, whakaturia ana e ia hei pou, ringihia iho e ia he hinu ki runga. ¹⁹ A huaina iho e ia te ingoa o taua wahi ko Peteere: ko Rutu ia te ingoa o taua pa i mua. ²⁰ Na ka puaki ta Hakopa kupu taurangi, ka mea ia, Ki te mea ka tata mai ki ahau te Atua, a ka tiakina ahau e ia i tenei ara e haere nei ahau, a ka homai e ia ki ahau he taro hei kai, me tetahi kakahu hei kakahu, ²¹ A ka hoki mai ahau i runga i te rangimarie ki te whare o toku papa; na, ko Iouo hei Atua ki ahau: ²² A, ko tenei kohatu i whakaturia nei e ahau hei pou, ka waiho hei whare mo te Atua; a, o nga mea katoa e homai e koe ki ahau, ka hoatu e ahau ki a koe nga whakatekau.

29 Na ka turia atu e Hakopa, ka haere ki te whenua o nga tangata o te rawhiti. ² Na ka titiro atu ia, a ka kite i tetahi poka i te parae, na, ko etahi kahui hipi e toru e takoto ana i te taha; i whakainumia hoki e ratou nga kahui ki te wai o taua poka: he nui hoki te kohatu i te waha o te poka. ³ I huihuia hoki ki reira nga kahui katoa: a whakataka atu ana e ratou te kohatu i te waha o te poka, kia whakainumia ai nga hipi, na ka whakahokia ano e ratou te kohatu ki te waha o te poka, ki tona wahi. ⁴ Na ka mea a Hakopa ki a ratou, E oku tuakana, no hea koutou? A ka mea ratou, No Harana matou. ⁵ Na ka mea ia ki a ratou, E mohio ana ianei koutou ki a Rapana, tama a Nahora? Ka mea ratou, E mohio ana ano matou. ⁶ A ka mea ia ki a ratou, E ora ana ranei ia? Ka mea ratou, E ora ana ano: ko Rahera ano tenei, ko tana tamahine te haere mai nei me nga hipi.

Kenehi

⁷ Na ka mea ia, Nana, he nui ano te ra, ehara tenei i te wa hei huihuinga mai mo nga kararehe: whakainumia nga hipi, haere hoki ki te whangai. ⁸ Na ka mea ratou, E kore e taea e matou, kia huihuia mai ra ano nga kahui katoa, kia whakataka hoki e ratou te kohatu i te waha o te poka; katahi ka whakainu matou i nga hipi. ⁹ I a ia ano e korero ana ki a ratou, ka puta mai a Raheha me nga hipi a tona papa: ko ia hoki te kaiwhangai. ¹⁰ A, no te kitenga o Hakopa i a Raheha tamahine a Rapana, tungane o tona whaea, me nga hipi hoki a Rapana, tungane o tona whaea, na ka haere a Hakopa, a whakataka atu ana e ia te kohatu i te waha o te poka, whakainumia ana e ia nga hipi a Rapana, tungane o tona whaea. ¹¹ Na ka kihi a Hakopa i a Raheha, a nui atu tona reo ki te tangi. ¹² Na ka whakaaturia e Hakopa ki a Raheha ko ia te iramutu o tona papa, he tama hoki na Ripeka: a ka rere ia ki te korero ki tona papa. ¹³ Na, i te taenga atu ki a Rapana o te rongo o Hakopa, tama a tona tuahine, ka rere ia ki te whakatau i a ia, ka awhi i a ia, ka kihi hoki i a ia, a kawea ana ki tona whare. A ka korerotia e ia enei mea katoa ki a Rapana. ¹⁴ Na ka mea a Rapana ki a ia, He pono ko toku whenua, ko toku kikokiko koe. A kotahi te marama i noho ai ia ki a ia. ¹⁵ Na ka mea a Rapana ki a Hakopa, No te mea ko taku iramutu koe, me mahi noa ano koe ki ahau? korero mai ki ahau, me aha he utu mou? ¹⁶ Na tokorua nga tamahine a Rapana: ko te ingoa o te tuakana ko Rea, ko te ingoa hoki o te teina ko Raheha. ¹⁷ He papahewa nga kanohi o Rea; he mea ahuaheka ia a Raheha, he ataahua hoki ki te titiro atu. ¹⁸ Na i aroha a Hakopa ki a Raheha; a ka mea ia, Kia whitu nga tau e mahi ai ahau ki a koe mo Raheha, mo tau tamahine o muri. ¹⁹ Na ka mea a Rapana, Engari te hoatu e ahau ki a koe, kei hoatu ki te tangata ke: e noho ki ahau. ²⁰ Na e whitu nga tau i mahi ai a Hakopa mo Raheha; a he rangi torutoru noa ake te rite o aua tau ki tona whakaaro, i tona aroha ki a ia. ²¹ Na ka mea a Hakopa ki a Rapana, Homai taku wahine, kua rite nei hoki oku ra, kia haere ahau ki roto, ki a ia. ²² Na ka huihuia mai e Rapana nga tangata katoa o taua wahi, a tukua ana e ia he hakari. ²³ A, i te ahiahi ka mau ia ki a Rea ki tana tamahine, a kawea ana ia ki a ia; a ka haere ia ki roto, ki a ia. ²⁴ A i hoatu e Rapana a Tiripa, tana pononga wahine, hei pononga ma Rea, ma tana tamahine. ²⁵ A, i te ata, na, ko Rea ia: a ka mea ia ki a Rapana, He aha tenei mahi au ki ahau? ehara ianei a Raheha i taku i mahi ai ahau ki a koe? he aha ra koe i tinihanga ai ki ahau? ²⁶ Na ko te meatanga a Rapana, Ehara

tenei i te tikanga o to matou whenua, kia hoatu te teina ki mua o te tuakana. ²⁷ Whakatutukitia te wiki mo tenei, a ka hoatu ano hoki tera e matou ki a koe mo te mahi e mahi ai koe ki ahau i etahi atu tau e whitu. ²⁸ A pera ana a Hakopa, a whakatutukitia ana e ia te wiki mo tenei: a ka homai e ia a Raheha, tana tamahine, ki a ia hei wahine mana. ²⁹ I homai ano e Rapana a Piriha, tana pononga wahine, ki a Raheha, ki tana tamahine, hei pononga mana. ³⁰ Na ka haere ano hoki ia ki roto, ki a Raheha, a nui atu tona aroha ki a Raheha i tona ki a Rea; e whitu atu ano nga tau i mahi ai ia ki a ia. ³¹ A ka kite a Iouo e kinongia ana a Rea, ka whakatuwheratia e ia tona kopu: he pakoko ia a Raheha. ³² Na ka hapu a Rea, a ka whanau he tama, a huaina ana e ia tona ingoa ko Reupena: i mea hoki ia, Mo Iouo hoki i titiro mai ki toku tangihanga; ta te mea hoki akuanei taku tahu aroha ai ki ahau. ³³ Na ka hapu ano ia, a ka whanau he tama; a ka mea ia, I rongo hoki a Iouo e kinongia ana ahau, koia i homai ai hoki e ia tenei ki ahau: a huaina ana e ia tona ingoa ko Himiona. ³⁴ Na ka hapu ano ia, a ka whanau he tama; a ka mea ia, Katahi ano taku tahu ka piri mai ki ahau, no te mea hoki ka tokotoru a maua tama ka whanau; na reira i huaina ai e ia tona ingoa ko Riwai. ³⁵ Na ka hapu ano ia, a ka whanau he tama; a ka mea ia, Katahi ahau ka whakamoemiti ki a Iouo: koia i huaina ai e ia tona ingoa ko Hura: a ka mutu tana whanau.

30 A, no te kitenga o Raheha kahore i whanau tetahi tama ma raua ko Hakopa, ka hae a Raheha ki tona tuakana; a ka mea ia ki a Hakopa, Kia whai tamariki ahau, ki te kahore, ka mate ahau. ² Na ka mura ake te riri a Hakopa ki a Raheha: ka mea ia, Ko te atua ranei ahau e kaiponu atu nei i te hua mo tou kopu? ³ Na ka mea tera, Na taku pononga wahine, a Piriha, haere ki roto, ki a ia; kia whanau ai ia ki runga ki oku turi, a mana ka whai tamariki ai ahau. ⁴ Na ka homai e ia a Piriha, tana pononga wahine, ki a ia hei wahine, a ka haere atu a Hakopa ki roto, ki a ia. ⁵ Na ka hapu a Piriha, a ka whanau ta raua tama ko Hakopa. ⁶ Na ka mea a Raheha, Kua whakarite te Atua i taku whakawakanga, kua rongo ano ki toku reo, kua homai hoki e ia tetahi tama ki ahau: na reira i huaina ai e ia tona ingoa ko Rana. ⁷ Na ka hapu ano a Piriha, te pononga wahine a Raheha, a ka whanau te rua o a raua tama, ko Hakopa.

Kenehi

⁸ Na ka mea a Rahera, Nui whakaharahara nga nonoketanga i nonoke ai maua ko toku tuakana, a taea ana ia e ahau: na huaina iho e ia tona ingoa ko Napatari. ⁹ I te kitenga o Rea ka mutu ia te whanau ka tango ia i a Tiripa, i tana pononga wahine, a hoatu ana e ia ki a Hakopa hei wahine. ¹⁰ Na ka whanau te tama a Hakopa raua ko Tiripa, pononga a Rea. ¹¹ A ka mea a Rea, He waimarie! Na huaina ana e ia tona ingoa ko Kara. ¹² Na ka whanau te rua o nga tama a Hakopa raua ko Tiripa, pononga a Rea. ¹³ A ka mea a Rea, E hari ana ahau, ka kii nei hoki ahau e nga tamahine he mea hari: a huaina ana e ia tona ingoa ko Ahera. ¹⁴ Na ka haere a Reupena i nga ra o te kotinga witi, a ka kite i etahi manitareki i te koraha, a kawea ana e ia ki a Rea, ki tona whaea. A ka mea atu a Rahera ki a Rea, Tena koa maku etahi o nga manitareki a tau tama. ¹⁵ Na ko te meatanga a tera ki a ia, He mea nohinohi ianei tau tangohanga i taku tahu? a me tango ano koe i nga manitareki a taku tama? A ka mea atu a Rahera, Na, me takoto ia ki a koe i tenei po hei utu mo nga manitareki a tau tama. ¹⁶ A i te ahiahi ka, haere mai a Hakopa i te mara, na ka puta atu a Rea ki te whakataui a ia, ka mea, Me haere mai koe ki ahau; kua oti hoki koe te hoko e ahau ki nga manitareki a taku tama. Na ka takoto ia ki a ia i taua po. ¹⁷ I whakarongo hoki te Atua ki a Rea, a ka hapu ia, a ka whanau te tokorima o a raua tama ko Hakopa. ¹⁸ Na ka mea a Rea, Kua homai e te Atua toku utu, moku i hoatu i taku pononga ki taku tahu: a huaina ana e ia tona ingoa ko Ihakara. ¹⁹ Na ka hapu ano a Rea, a ka whanau te tokoono o a raua tama ko Hakopa. ²⁰ Na ka mea a Rea, He pai te hakari i homai nei e te Atua ki ahau; katahi taku tahu ka noho ki ahau, mo te whanautanga o a maua tama tokoono: a huaina ana e ia tona ingoa ko Hepurona. ²¹ A muri iho ka whanau he kotiro, a huaina ana e ia tona ingoa ko Rina. ²² A i mahara te Atua ki a Rahera, i whakarongo hoki te Atua ki a ia, a whakatuwheratia ana e ia tona kopu. ²³ Na ka hapu ia, a ka whanau he tama; a ka mea ia, Kua whakamutua e te Atua toku tawainga: ²⁴ Na huaina ana e ia tona ingoa ko Hohepa: a ka mea, Ka tapiritia mai e Iouo tetahi atu tama maku. ²⁵ Na, ka whanau ra a Hohepa i a Rahera, ka mea a Hakopa ki a Rapana, Tukua ahau, kia haere ai ahau ki toku ake wahi, ki toku whenua. ²⁶ Homai aku wahine me aku tamariki i mahi ai ahau ki a koe, a ka haere ahau: e mohio ana hoki koe ki taku mahi i mahi ai ahau ki a koe. ²⁷ Na ka mea a Rapana ki a ia, Ki te mea e manakohia ana anau e koe,

e noho: kua kite hoki ahau nau i manaakitia ai ahau e Iouo. ²⁸ I mea ano ia, Whakaritea ki ahau te utu mou, a ka hoatu e ahau. ²⁹ A ka mea ia ki a ia, E mohio ana koe ki taku mahinga ki a koe, ki au kararehe hoki i ahau, to ratou peheatanga. ³⁰ I mua atu hoki i ahau he iti au mea, na kua nui noa atu tenei; a kua manaakitia koe e Iouo ahakoa tahuri ahau ki hea, ki hea: na inaianei ahea ranei ahau mea ai hoki i tetahi mea mo toku ake whare? ³¹ A ka mea tera, Ko te aha taku e hoatu ai ki a koe? A ka mea a Hakopa, Kaua e homai tetahi mea ki ahau: ki te meatia mai e koe tenei mea aku, ka whangai ano ahau, ka tiaki i au hipi. ³² Ka tika ahau na waenganui i tau kahui katoa akuanei, a ka wehea i reira nga mea whai tongitongi katoa, nga mea purepure, me nga mea pakaka katoa i roto i nga hipi, me nga purepure, me nga mea whai tongitongi i roto i nga koati: a ko era hei utu moku. ³³ Penei ka whakatikaia ahau e toku tika apopo ake nei, ina tae atu ki tou aroaro ki te utu moku: ko nga mea i roto i nga koati kahore nei he tongitongi, kahore he purepure, me nga mea kahore e pakaka i roto i nga hipi, he mea tahae tena naku. ³⁴ Na ka mea a Rapana, Ae, pai tonu kia pena me tau i ki mai na. ³⁵ Na ka wehea e ia i taua rangi nga koati toa, nga mea whakahekeheke, me nga mea purepure, me nga koati uha e whai tongitongi ana, me nga mea purepure, nga mea he ma tetahi wahi, me nga mea pakaka o nga hipi, a hoatu ana ki nga ringa o ana tama; ³⁶ Na ka whakatakiwatia e ia he takiwa i waenganui i a ia, i a Hakopa, kia toru nga ra e haerea ai; a ka whangai a Hakopa i nga hipi a Rapana i mahue iho. ³⁷ Katahi ka tikina e Hakopa etahi rakau mana, he papara mata, he aramona, he pereni; a tihorea ana e ia etahi tihorenga ma i aua mea, a ka meinga kia ata kitea te wahi ma o nga rakau. ³⁸ A i whakaturia e ia aua rakau i tihorea ra ki roto ki nga hake, ki roto ki nga waka wai, kia taurite mai ki nga hipi, ina haere nga hipi ki te inu; i whakahaputia hoki i te haerenga ki te inu. ³⁹ Na ka whakahaputia nga kahui ki mau i nga rakau, a he whakahekeheke, he mea tongitongi, he purepure nga kuao i whanau. ⁴⁰ Na ka wehea atu nga reme e Hakopa, a whakaangahia ana e ia nga kanohi o nga kahui ki nga mea whakahekeheke, ki nga mea pakaka katoa i roto i te kahui a Rapana; na ko ana ake kahui i wehea e ia ki te whanga, kihai hoki i tukua ki roto ki te kahui a Rapana. ⁴¹ Na, i nga wa katoa e whakahaputia ai nga mea kaha o te kahui ka whakaturia e Hakopa nga rakau ki te tirohanga a te kahui, ki roto ki nga hake, kia whakahaputia ai ratou ki waenga i nga rakau;

Kenehi

⁴² A ki te mea he ngoikore te kahui, kihai i whakaturia e ia: na i a Rapana nga mea ngoikore, a i a Hakopa nga mea kaha. ⁴³ Na ka tino nui haere rawa taua tangata, a ka whai kahui nunui ano ia, me nga pononga wahine, me nga pononga tane, me nga kamera, me nga kaihe.

31 A i rongoa ia i nga kupu a nga tama a Rapana, e ki ana, Kua riro i a Hakopa nga mea katoa a to tatou papa; na nga mea hoki a to tatou papa i whiwhi ai ia ki tenei kororia katoa. ² A ka titiro a Hakopa ki te mata o Rapanga, na, kihai i pera ki a ia me to era rangi ake. ³ A ka mea a Iouo ki a Hakopa, E hoki ki te whenua o ou matua, ki ou whanaunga hoki; a ka tata ahau ki a koe. ⁴ Na ka tono tangata a Hakopa hei karanga i a Rahera rau ko Rea ki tana kahui, ki te parae, ⁵ A ka mea ia ki a raua, E kite ana ahau i te mata o to korua papa, kahore e pera mai ki ahau me to era rangi ake; otiia i tata mai ki ahau te Atua o toku papa. ⁶ E mohio ana ano korua, i poto katoa atu toku kaha ki taku mahi ki to korua papa. ⁷ Ko to korua papa ia i tinihanga ki ahau, ka tekau rawa ana whakaputanga ketanga i oku utu; otiia kihai ia i tukua e te Atua kia tukino i ahau. ⁸ Mehemea i korero penei ia, Hei nga mea whai tongitongi te utu mou; na, he mea tongitongi katoa nga whanau o nga kahui: a, mehemea ia i ki penei, Hei nga mea whakahekeheke he utu mou, na, he whakahekeheke katoa nga whanau o nga kahui. ⁹ Koia i tangohia ai e Iouo nga hipi a to korua papa, a homai ana ki ahau. ¹⁰ Na, i te wa i whakahaputia ai te kahui, ka maranga ake oku kanohi, a ka kite moemoea ahau, ko nga toa i ekengia ai nga kahui, he whakahekeheke, he mea whai tongitongi, he mea kotingotingo. ¹¹ I korero moemoea mai ano te anahera a te Atua ki ahau, E Hakopa: a ka mea atu ahau, Tenei ahau. ¹² Na ka mea mai ia, Tena, whakaarahia ake ou kanohi, ka titiro ki nga toa katoa e ekeke ana i nga kahui, he whakahekeheke, he whai tongitongi, he kotingotingo hoki: kua kite hoki ahau i nga mea katoa i mea nei a Rapana ki a koe. ¹³ Ko ahau te Atua o Peteere, o te wahi i whakawahi na koe i te pou, i puaki ai hoki tau kupu taurangi ki ahau: kati, whakatika, haere atu i tenei whenua, hoki atu ki te whenua i whanau ai koe. ¹⁴ Na ka whakahoki a Rahera rau ko Rea, ka mea ki a ia, Tera atu ano ianei tetahi wahi, tetahi taonga tupu ranei mo maua i roto i te whare o to maua papa? ¹⁵ Kahore ianei maua

i te kiia e ia he wahine ke noa atu? kua hokona nei hoki maua e ia, kua pau rawa ano i a ia a maua moni. ¹⁶ Mo tatou nei hoki, mo a tatou tamariki nga taonga katoa i tangohia nei e te atua i to maua papa: na, tena, meatia nga mea katoa i kiia e te Atua ki a koe. ¹⁷ Na ka whakatika a Hakopa, a whakaekia ana e ia ana tamariki me ana wahine ki runga ki nga kamera; ¹⁸ A kawhakina atu ana e ia ana kararehe katoa, me ona taonga katoa i whiwhi ai ia, nga kararehe i whiwhi ai ia, i riro hoki i a ia i Paranaarama, a haere ana ki a Ihaka, ki tona papa, ki te whenua o Kanaana. ¹⁹ Na ko Rapana kua riro ki te kutikuti i ana hipi: katahi ka tahaetia e Rahera nga whakapakoko a tona papa. ²⁰ Na tahuti ana a Hakopa i a Rapana Hiriani, kihai hoki i whakaaturia tona omanga ki a ia. ²¹ Na ka oma ia, me ana mea katoa; i whakatika ia, ka whiti i te awa, i ahu hoki tona mata ki te maunga, ki Kireara. ²² A i te toru o nga ra ka korerotia ki a Rapana, kua oma a Hakopa. ²³ Na ka tango ia i ona teina hei hoa mona, a ka wahi i a ia, e whitu nga ra ki te ara; a mau atu ia i a ia ki Maunga Kirera. ²⁴ Na ka puta moemoea te Atua ki a Rapana Hiriani i te po, ka mea ki a ia, Kia tupato kei korero koe ki a Hakopa, ahakoa pai, ahakoa kino. ²⁵ Na ka mau a Hakopa i a Rapana, Na tera kua whakaturia e Hakopa tona teneti ki te maunga: heoi whakaturia ana hoki e Rapana ratou ko ona teina ki Maunga Kirera. ²⁶ Na ka mea a Rapana ki a Hakopa, He mahi aha tau, i tahuti mai nei koe i ahau, i kahaki mai nei hoki i aku tamahine, ano he parau na te hoari? ²⁷ He aha i huna ai e koe tou omanga, i tahuti mai ai i ahau; a kihai i korero mai ki ahau, kia tukua ai koe e ahau i runga i te hari, i nga waiata, i te timipera, i te hapa; ²⁸ Kihai ano ahau i tukua e koe kia kihi i aku tama, i aku tamahine? he mahi poauau tenei mahi au. ²⁹ He kaha kei toku ringa hei whakatupu kino i a koutou: otiia kua korero mai te Atua o to koutou papa ki ahau inapo, kua mea mai, Kia tupato kei korero atu koe, ahakoa pai, ahakoa kino, ki a Hakopa. ³⁰ Na, ahakoa i whakamatea e koe tou haere, no te mea i korua e koe te whare o tou papa, he aha ra koe i tahae ai i oku atua? ³¹ Na ka whakahoki a Hakopa, ka mea ki a Rapana, No te mea hoki i wehi ahau: i mea hoki ahau, Kei tangohia e koe au tamahine i ahau. ³² Ko te tangata e kitea e koe ou atua i a ia, kua ia e whakaoranga: tirohia iho e koe i te aroaro o o taua teina ko ehea mea au kei ahau, ka tango atu ai mau. Kihai hoki a Hakopa i mohio, kua tahaetia aua mea e Rahera.

Kenehi

³³ Na ka haere a Rapana ki te teneti o Hakopa, ki te teneti hoki o Rea, ki te teneti ano hoki o nga pononga wahine tokorua; a kihai i kitea. A ka puta atu ia i te teneti o Rea, a ka tomo atu ki te teneti o Rahera. ³⁴ Na tera kua tikina nga whakapakoko e Rahera, kua whaongia ki roto ki te nohoanga kamera, a nohoia iho e ia. Na poto katoa te teneti te whawha e Rapana, a kihai i kitea. ³⁵ Na ka mea ia ki tona papa, Kei riri mai toku ariki moku e kore e ahei te whakatika ake ki tou aroaro; no te mea ko to te wahine mate tenei kei ahau. Na rapu noa ia, kihai i kitea nga whakapakoko. ³⁶ Na ka riri a Hakopa, ka ngangare ki a Rapana: a ka oho a Hakopa, ka mea ki a Rapana, He aha toku hara? he aha toku he, i takare ai koe ki te whai mai i ahau? ³⁷ Kua whawhaka nei e koe aku mea katoa, he aha te mea i kitea e koe o nga mea katoa o tou whare? Homai ki konei ki te aroaro o oku teina, o ou teina, ma ratou e whakariterite ta taua whakawa. ³⁸ Ka rua tekau enei tau oku ki a koe; kihai i whanau whakatahe au hipi, au koati, kihai ano i kainga e ahau nga hipi toa o tau kahui. ³⁹ Ko te mea i haea e nga kirehe mohoa kihai i kawea e ahau ki a koe; naku ano tena i whakautu; i rapu utu ano koe mo tena i toku ringa, ahakoa mo te mea i tahaetia i te awatea, mo te mea ranei i tahaetia i te po. ⁴⁰ Ko taku hanga tena; i te awatea i pau ahau i te matewai, i te po i te huka; a turere ana te moe i oku kanohi. ⁴¹ Ka rua tekau enei tau oku ki tou whare; kotahi tekau ma wha nga tau i mahi ai ahau ki a koe mo au tamahine tokorua, e ono tau hoki mo au hipi: a ka tekau au whakaputanga ketanga i nga utu moku. ⁴² Me i kahore i tata mai ki ahau te Atua o toku papa, te Atua o Aperahama, te Wehi hoki o Ihaka, ina kua tona kautia mai ahau e koe. I kite mai te Atua i toku tukinotanga, i te mahi hoki a oku ringa, i riria ai koe e ia inapo. ⁴³ Na ko te whakahokinga a Rapana, ko te meatanga ki a Hakopa, He tamahine naku enei tamahine, he tamariki ano naku enei tamariki, he kahui ano hoki naku enei kahui, a ko nga mea katoa e kite nei koe, naku: a he aha taku e mea ai akuanei ki enei ta mahine aku, ki a raua tamariki ranei i whanau nei i a raua? ⁴⁴ Na, tena, haere mai, kia whakarite kawenata taua, a koe me ahau; a ka waiho hei kaiwhakaatu ki a taua. ⁴⁵ Na ka tikina tetahi kohatu e Hakopa, a whakaarahia ake e ia hei pou. ⁴⁶ A ka mea a Hakopa ki ona teina, Kohia mai he kohatu; na ka tikina atu e ratou etahi kohatu, ka hanga he puranga: a kai ana ratou ki reira ki runga ki te puranga. ⁴⁷ A huaina iho taua mea e Rapana ko

Iekarahaharuta: na Hakopa ia i hua ko Kareere. ⁴⁸ Na ka mea a Rapana, Hei kaiwhakaatu tenei puranga i tenei ra ki a taua. Na reira i huaina ai tona ingoa ko Kareere; ⁴⁹ Ko Mihipa hoki; i mea hoki ia, Ma Iou e titiro mai ki a taua, ina matara atu taua i a taua. ⁵⁰ Ki te tukino koe i aku tamahine, ki te tango ranei i etahi wahine ke atu i aku tamahine, kahore he tangata i a taua; kia mahara, hei kaititiro te Atua ki ahau, ki a koe. ⁵¹ I mea ano a Rapana ki a Hakopa, Titiro ki tenei puranga, a titiro hoki ki tenei pou i waiho iho nei e ahau i waenganui i a taua; ⁵² Hei kaiwhakaatu tenei puranga, hei kaiwhakaatu ano hoki tenei pou, moku kei haere ki tua atu o tenei puranga ki a koe, mou hoki kei haere ake ki ahau ki tua o tenei puranga, o tenei pou hoki, mo te kino. ⁵³ Ma te Atua o Aperahama, ma te Atua hoki o Nahora, ma te Atua o to raua papa, e whakarite ta taua whakawa. Na ka oatitia e Hakopa te Wehi o tona papa, o Ihaka. ⁵⁴ Na patua ana e Hakopa he patunga tapu ki runga ki te maunga, a karangatia ana e ia ona teina ki te kai taro: na ka kai taro ratou, a ka moe ki te maunga. ⁵⁵ A ka maranga wawe a Rapana i te ata, ka kihi i ana tama, i ana tamahine, ka manaaki hoki i a ratou: na haere ana a Rapana, hoki ana ki tona wahi.

32 Na haere ana a Hakopa i tona huarahi, a ka tutaki ki a ia nga anahera a te Atua. ² A ka mea a Hakopa i tona kitenga i a ratou, Ko te ope tenei a te Atua: na huaina iho e ia te ingoa o tena wahi ko Mahanaima. ³ Na ka tono tangata atu a Hakopa ki mua i a ia ki a Ehau, ki tona tuakana, ki te whenua o Heira, ki te whenua o Eroma. ⁴ Ka ako hoki ia ki a ratou, ka mea, Kia penei he korero atu ma koutou ki toku ariki, ki a Ehau; E penei ana te kupu a tau pononga, a Hakopa, I a Rapana ahau e noho ana a tae mai ki tenei wa; ⁵ He kau ano aku, he kaihe, he hipi, he pononga tane, he pononga wahine: a kua tono tangata nei ahau ki te korero ki toku ariki, kia manakohia ai ahau e koe. ⁶ Na ka hoki mai nga karere ki a Hakopa, ka mea, I tae atu matou ki tou tuakana, ki a Ehau, a tenei ano ia te haere mai nei ki te whakatau i a koe, ratou tahi ko nga tangata e wha rau. ⁷ Na he nui te wehi o Hakopa, ka manukanuka; na ka wehea e ia ona tangata, me nga hipi, me nga kau, me nga kamera, kia rua nga ropu; ⁸ I mea hoki ia, Ki te tae mai a Ehau ki te ropu tuatahi, a ka patua e ia, na, ka mawhiti te ropu i mahue. ⁹ Na ka mea a Hakopa, E te Atua o toku papa, o Aperahama, e te Atua o toku papa, o Ihaka,

Kenehi

e Iouo, nau nei te kupu ki ahau, Hoki atu ki tou whenua, ki ou whanaunga hoki, a ka pai taku mahi ki a koe: ¹⁰ He iti rawa ahau, he nui au arohatanga katoa, me te pono katoa hoki i whakaputaina mai e koe ki tau pononga; i whiti mai hoki ahau me toku tokotoko i tenei Horano; a ka rua nei oku ropu. ¹¹ Tena ra, whakaorangia ahau i te ringa o toku tuakana, i te ringa o Ehau; e wehi ana hoki ahau i a ia, kei haere mai ia ki te patu i ahau, i te whaea ratou tahi ko nga tamariki. ¹² I mea mai nei hoki koe, Ina, ka pai taku mahi ki a koe, a ka meinga e ahau ou uri kia rite ki te onepu o te moana, e kore nei e taea te tatau i te tini. ¹³ A i moe ia ki reira i taua po; a i tangohia e ia i roto i nga mea i pono ki tona ringa he hakari ma Ehau, ma tona tuakana; ¹⁴ E rua rau nga koati hua, e rua tekau hoki nga koati toa, e rua rau nga hipi uha, e rua tekau nga hipi toa, ¹⁵ E toru tekau nga kamera whai waiu, me a ratou kuao, e wha tekau nga kau, kotahi tekau hoki nga puru, e rua tekau nga kaihe uha, me nga kuao hoki kotahi tekau. ¹⁶ A ka hoatu e ia ki nga ringa o ana pononga tenei kahui, tenei kahui, motumotu rawa; ka mea ia ki ana pononga, Haere i mua i ahau, kia whai takiwa tetahi kahui, tetahi kahui. ¹⁷ I ako ano ia i te tuatahi, i mea, E tutaki a Ehau, toku tuakana, i a koe, e mea, Na wai koe? a e haere ana koe ki hea? a na wai enei mea i tou aroaro? ¹⁸ Na ka mea atu koe, Na tau pononga, na Hakopa; i homai e ia hei hakari ma toku ariki, ma Ehau; a tenei ano hoki ia kei muri i a matou. ¹⁹ He pera ano tana ako ki te tuarua, ki te tuatoru hoki, ki nga tangata katoa ano hoki i haere i muri i nga kahui, i mea ia, Ko te tikanga tenei mo nga kupu e korero ai koutou ki a Ehau, ina tutaki ki a ia; ²⁰ A me ki atu e koutou, Na, tenei ano hoki tau pononga, a Hakopa, kei muri i a matou. I mea hoki ia, Me whakamarie ia e ahau ki te hakari e haere ana i mua i ahau, a, muri iho ka kite ahau i tona kanohi; tera pea ia e manako ki ahau. ²¹ Na ka haere atu te hakari i mua i a ia: a ko ia i moe i taua po i te puni. ²² A i whakatika ia i taua po, i tango hoki i ana wahine tokorua, me ana wahine pononga tokorua, me ana tamariki tekau ma tahi, a ka whiti i te whitinga i Iapoko. ²³ A i tango ia i a ratou, i mea hoki kia whiti i te awa, a i tukuna atu e ia kia whiti nga mea i a ia. ²⁴ A i mahue iho a Hakopa ko ia anake; a nonoke ana raua ko tetahi tangata, a takiri noa te ata. ²⁵ A, no te kitenga o tera kihai ia i taea e ia, ka pa ia ki te ateatenga o tona huha; a ka takoki te ateatenga o te huha o Hakopa i a raua e nonoke ana. ²⁶ Na ka mea ia, Tukua ahau, kua takiri hoki te ata. A ka mea ia,

E kore koe e tukua e ahau, kia manaakitia ra ano ahau e koe. ²⁷ A ka mea ia, Ko wai tou ingoa? A ka mea ia, Ko Hakopa. ²⁸ A ka mea ia, Heoi ano kianga ko Hakopa tou ingoa, engari ko Iharaira: no te mea kua tohe koe ki te Atua, ki te tangata hoki, a i a koe ano te mutunga. ²⁹ Na ka ui a Hakopa, ka mea, Tena koa, korerotia mai tou ingoa. Ano ra ko ia, He aha toku ingoa i uia ai e koe? a ka manaaki ia i a ia i reira. ³⁰ Na huaina ana e Hakopa te ingoa o taua wahi ko Peniere: i mea hoki ia, Moku i titiro ki te Atua, he kanohi, he kanohi, a kei te ora nei ahau. ³¹ A i tara mai te ra ki a ia i a ia ka whiti i Penuere, kei te toitoti ano tona huha. ³² Koia nga tama a Iharaira te kai ai i te uaua i memenge, ara i tera i te ateatenga o te huha, a tae noa ki tenei ra: no te mea hoki i pa ia ki te ateatenga o te huha o Hakopa, ki te uaua i memenge.

33 A ka maranga ake nga kanohi o Hakopa, na ka titiro atu ia, a ko Ehau e haere mai ana, ratou ko nga tangata e wha rau. Na ka wehea e ia nga tamariki ki a Rea, ki a Rahera, ki nga pononga wahine hoki tokorua. ² I maka ano e ia nga pononga wahine me a raua tamariki ki mua, ko Rea ratou ko ana tamariki ki muri mai, a ko Rahera raua ko Hohepa ki muri rawa. ³ Na ko ia i haere ki mua i a ratou, a e whitu ona pikonga ki te whenua, a whakatata noa ia ki tona tuakana. ⁴ Na ka rere a Ehau ki te whakatau i a ia, a ka awhi i a ia, ka hinga hoki ki runga ki tona kaki, ka kihi i a ia: na ka tangi raua. ⁵ Na ka maranga ona kanohi, ka kite ia i nga wahine, ratou ko nga tamariki; a ka mea, Ko wai enei i a koe nei? A ka mea ia, Ko nga tamariki, ko nga ohaohatanga a te Atua ki tau pononga. ⁶ Na ka whakatata nga pononga wahine, raua ko a raua tamariki, a ka piko iho. ⁷ Na ka whakatata hoki a Rea, ratou ko ana tamariki, a ka piko iho: a muri iho ka whakatata a Hohepa raua ko Rahera, a ka piko iho raua. ⁸ A ka mea ia, hei aha mau tenei ropu katoa i tutaki nei ki ahau? Ano ra ko ia, Kia manakohia mai ai ahau e toku ariki. ⁹ A ka mea a Ehau, He nui kei ahau; waiho ano i a koe tau, e toku teina. ¹⁰ Ano ra ko Hakopa, Kaua ra; mehemea kua manakohia mai ahau e koe, na, me tango e koe te hakari a toku ringa: ka kite atu nei hoki ahau i tou kanohi, me te mea e titiro atu ana ki te kanohi o te Atua, a ka pai mai ano koe ki ahau. ¹¹ Tangohia ra taku manaaki i kawea atu na ki a koe; kua atawhai mai nei hoki te Atua ki ahau, a e hua ana aku mea. Na ka tohe ia ki a ia, a ka tangohia e ia.

Kenehi

¹² Na ka mea ia, Hapainga, tatou ka haere, me haere ano ahau i mua i a koe. ¹³ A ka mea ia ki a ia, E mohio ana toku ariki he kahakore nga tamariki, a kei ahau hoki nga kahui me nga kau whai kua: kia kotahi noa rangi e akiakina ana ratou, na ka mate katoa nga kahui. ¹⁴ Ko koe, ko toku ariki, e haere i mua i tana pononga: a ka rite taku ata arataki ki te haere a nga mea i toku aroaro nei, ki te haere hoki a nga tamariki, a kia tae ra ano ahau ki toku ariki, ki Heira. ¹⁵ Na ka mea a Ehau, Kati, me waiho e ahau ki a koe etahi o nga tangata i ahau nei. A ka mea ia, Hei aha koa? kia manakohia mai ahau e toku ariki. ¹⁶ Na ka hoki a Ehau i taua rangi ano, ka haere ki Heira. ¹⁷ A ka turia atu e Hakopa ki Hukota, ka hanga e ia tetahi whare mona, i hanga ano hoki e ia etahi tihokahoka mo ana kararehe: na reira i huaina ai te ingoa o taua wahi ko Hukota. ¹⁸ A ka tae a Hakopa ki Hareme, ki tetahi pa o Hekeme, ki te whenua o Kanaana, i tona haerenga mai i Paranaarama; a ka noho ki te ritenga atu o te pa. ¹⁹ Na ka hokona e ia te wahi whenua i tu ai tona teneti i te ringa o nga tama a Hamora, papa o Hekeme, ki nga moni kotahi rau. ²⁰ Na ka whakaturia e ia tetahi aata ki reira, a huaina iho e ia ko Ereerohe Iharaira.

34 Na ka haere atu a Rina, tamahine a Rea, i whanau nei i a raua ko Hakopa, kia kite i nga tamahine o te whenua. ² A ka kite a Hekeme, tama a Hamora Hiwi, rangatira o taua whenua, i a ia; a ka hopukia ia e ia, a ka takoto ki a ia, ka whakaiti hoki i a ia. ³ Na ka piri tona wairua ki a Rina, tamahine a Hakopa, a ka aroha ia ki te kotiro ra, ka whakamarie hoki i te ngakau o taua kotiro. ⁴ Na ka korero a Hekeme ki a Hamora, ki tona papa, ka mea, Tikina te kotiro nei hei wahine maku. ⁵ Na i rongo a Hakopa kua pokea a Rina, tana tamahine, e ia; a i te parae ana tama, i ana kararehe: na ka whakarongo puku a Hakopa, kia tae mai ra ano ratou. ⁶ Na ka haere a Hamora papa o Hekeme ki a Hakopa ki te korero ki a ia. ⁷ Na ka haere mai nga tama a Hakopa i te parae, i to ratou rongonga; a ka matangerengere aua tangata, ka tino riri hoki, mo tana mahi wairangi i roto i a Iharaira, i a ia i takoto ra ki te tamahine a Hakopa; he mahi hoki kihai i tika. ⁸ Na ka korero a Hamora ki a ratou, ka mea, Ko Hekeme, ko taku tama, piri tonu tona wairua ki ta koutou tamahine: homai ia ki a ia, ne? hei wahine. ⁹ A kia marenatia tatou ki a tatou; homai a koutou tamahine ki a matou, a me tango hoki a matou tamahine ma koutou. ¹⁰ A

me noho koutou ki a matou: a ka takoto atu te whenua i mua i a koutou: e noho i reira, ka hokohoko i reira, ka whakatupu rawa ma koutou i reira. ¹¹ A ka mea a Hekeme ki tona papa ratou ko ona tungane, Kia manakohia mai ahau e koutou, a ko ta koutou e ki mai ai ki ahau ka hoatu e ahau. ¹² Ahakoa pehea te nui o te tapakuha me te hakari e meatia mai e koutou ki ahau, ka hoatu e ahau ta koutou e ki mai ai ki ahau: otira homai te kotiro hei wahine maku. ¹³ Na ka whakahoki tinihanga nga tama a Hakopa ki a Hekeme raua ko Hamora, ko tona papa, i mea hoki ratou mo Rina, mo to ratou tuahine, i whakapokea e ia; ¹⁴ Ka mea ratou ki a raua, E kore tenei mea e taea e matou te mea, te hoatu i to matou tuahine ki te tangata kahore i kotia; he tawainga hoki tena mo matou: ¹⁵ Tenei ia te mea e whakaae ai matou ki a koutou: ki te peneitia koutou me matou, ki te kotia o koutou tane katoa; ¹⁶ Katahi ka hoatu e matou a matou tamahine ki a koutou, ka tangohia mai hoki a koutou tamahine ma matou, a ka noho matou i roto i a koutou, a ka meinga tatou hei iwi kotahi. ¹⁷ Ki te kahore ia koutou e rongo ki ta matou, kia kotia koutou; na ka tango matou i ta matou tamahine, ka haere. ¹⁸ Na i pai a ratou kupu ki a Hamora, ki a Hekeme hoki, ki te tama a Hamora. ¹⁹ A kihai i whakaroa taua tamaiti ki te mea i taua mea, he matenui hoki nona ki te tamahine a Hakopa: he nui atu ano ia i nga tangata katoa o te whare o tona papa. ²⁰ Na ka haere a Hamora raua ko Hekeme, ko tana tama, ki te kuwaha o to raua pa, a ka korero ki nga tangata o to raua pa, ka mea, ²¹ He hunga ata noho tenei ki a tatou; no reira tukua ratou kia noho ki tenei whenua, kia hokohoko ki konei; na ko te whenua nei, nana, he nui noa atu mo ratou; me tango mai e tatou a ratou tamahine hei wahine ma tatou, ka hoatu hoki i a tatou tama hine ki a ratou. ²² Kotahi ano ia te mea e whakaae mai ai aua tangata ki a tatou, kia noho ki a tatou, kia waiho hei iwi kotahi, ki te kotia o tatou tane katoa, ki te peratia me ratou kua kotia nei. ²³ Ko a ratou kararehe, ko a ratou taonga, me a ratou kirehe katoa, e kore ianei ena e riro mai i a tatou? erangi me whakaae atu tatou ki a ratou, a ka noho ratou ki a tatou. ²⁴ A i whakarongo ki a Hamora raua ko Hekeme, ko tana tama, nga tangata katoa i haere atu i te kuwaha o tona pa; a i kotia katoatia nga tane, nga tangata katoa i haere atu i te kuwaha o tona pa. ²⁵ A i te toru o nga ra, i a ratou e mamae ana, na ka tango nga tama tokorua a Hakopa, a Himiona raua ko

Kenehi

Riwai, nga tungane o Rina, i tana hoari, i tana hoari, a haere ohore ana ki te pa, a patua iho e raua nga tane katoa. ²⁶ I patua ano hoki e raua a Hamora raua ko Hekeme, ko tana tama ki te mata o te hoari, a tangohia ana e raua a Rina i roto i te whare o Hekeme, a haere ana. ²⁷ Na ka haere nga tama a Hakopa ki te hunga i patua, a pahuatia ana e ratou te pa, mo to ratou tuahine i whakapokea e ratou. ²⁸ I tangohia e ratou a ratou hipi, a ratou kau, a ratou kaihe, me nga mea hoki i te pa, me nga mea ano hoki i te mara; ²⁹ Me a ratou taonga katoa, a whakaraua ana a ratou tamariki katoa, me a ratou wahine, i pahuatia ano hoki nga mea katoa i roto i te whare. ³⁰ Na ka mea a Hakopa ki a Himiona raua ko Riwai, Ka raru ahau i a korua, ka meinga kia piro i roto i nga tangata whenua, i roto i nga Kanaani ratou ko nga Perihi: a ka huihui mai ratou ki ahau, ki te hunga tokoiti, a ka patua ahau; a ka ngaro ahau, ahau me toku whare. ³¹ A ka mea raua, Kia peratia koia e ia to matou tuahine me te wahine kairau?

35 Na ka mea te atua ki a Hakopa, Whakatika, haere ake ki Peteere, ki reira noho ai; ka hanga hoki ki reira i tetahi aata ma te Atua i puta mai nei ki a koe, i tou rerenga mai i te aroaro o Ehau, o tou tuakana. ² Katahi ka mea a Hakopa ki tona whare, ki ona tangata katoa hoki, Whakarerea atu nga atua ke i roto i a koutou, e pure i a koutou, a kakahuria etahi kakahu ke mo koutou: ³ A whakatika tatou, ka haere ake ki Peteere; a ka hanga e ahau ki reira tetahi aata ma te Atua i whakarongo mai nei ki ahau i te ra i pouri ai ahau, i tata ano hoki ki ahau i te huarahi i haere ai ahau. ⁴ Na ka homai e ratou ki a Hakopa nga atua ke katoa i roto i to ratou ringa, me nga whakakai i o ratou taringa; a ka huna e Hakopa ki raro i te oki i Hekeme. ⁵ Na ka turia atu e ratou: i runga ano te wehi o te Atua i nga pa i tetahi taha i tetahi taha o ratou, a kihai ratou i whai i nga tama a Hakopa. ⁶ Heoi ka tae a Hakopa ki Rutu, ki tera hoki i te whenua o Kanaana, ara ki Peteere, a ia me tona nuinga katoa. ⁷ A ka hanga e ia he aata ki reira, a huaina iho e ia taua wahi ko Erepeteere: no te mea hoki i puta mai te Atua ki a ia i reira, i tona rerenga i te aroaro o tona tuakana. ⁸ Na ka mate a Tepora kaiwhakangote o Ripeka, a ka tanumia ki raro i Peteere, ki raro i te oki; a ka huaina to reira ingoa ko Aronipakuta. ⁹ I puta mai ano te Atua ki a Hakopa i tona haerenga mai i Paranaarama, i manaaki hoki a ia. ¹⁰ A ka mea te Atua ki a ia, Ko Hakopa tou ingoa: e kore tou ingoa e huaina ko Hakopa a muri ake

nei, engari ko Iharaira hei ingoa mou. Na huaina ana e ia tona ingoa ko Iharaira. ¹¹ I mea ano te Atua ki a ia, Ko ahau te Atua Kaha Rawa: kia hua koe, kia tini; kia puta he iwi, he huinga iwi ano hoki i roto i a koe, kia puta ano hoki nga kingi i roto i tou hope; ¹² Ko te whenua hoki i hoatu e ahau ki a Aperahama raua ko Ihaka, ka hoatu ano e ahau ki a koe, ka hoatu ano hoki e ahau tena whenua ki ou uri i muri i a koe. ¹³ Na ka mawehe atu te Atua i a ia ki runga, i te wahi i korero ai ia ki a ia. ¹⁴ Na ka whakaturia e Hakopa he pou ki te wahi i korero ai ia ki a ia, he pou kohatu: a ka ringihia e ia he ringihanga ki runga, a i ringihia hoki e ia he hinu ki runga. ¹⁵ A huaina iho e Hakopa te ingoa o te wahi i korero ai te Atua ki a ia, ko Peteere. ¹⁶ Na ka hapainga atu e ratou i Peteere; a ka whano ka tae ratou ki Eparata: na ka whakawhanau a Rahera, ka whakauaua hoki tona whanautanga. ¹⁷ A, i te mea ka whakauaua tona whanautanga, ka mea te kaiwhakawhanau ki a ia, Kaua e wehi; ta te mea he tama ano tenei au. ¹⁸ Na, i te mea ka haere tona wairua, i mate hoki ia, ka huaina e ia tona ingoa ko Penoni: na tona papa ia i hua ko Pineamine. ¹⁹ Na ka mate a Rahera, ka tanumia ki te ara ki Eparata, koia nei a Peterehema. ²⁰ A ka whakaturia e Hakopa he pou ki runga ki tona rua: ko te pou ia o te rua o Rahera a tae noa ki tenei ra. ²¹ Na ka turia atu e Iharaira, a ka whakaarahia e ia tona teneti ki tua atu i te pourewa i Erara. ²² A, i a Iharaira e noho ana i taua whenua, na ka haere a Reupena ka takoto ki a Piriha wahine iti a tona papa: a ka rongo a Iharaira. Na kotahi tekau ma rua nga tama a Hakopa: ²³ Ko nga tama a Rea; ko Reupena, ko te matamua a Hakopa, ko Himiona, ko Riwai, ko Hura, ko Ihakara, ko Hepurona: ²⁴ Ko nga tama a Rahera; ko Hohepa raua ko Pineamine: ²⁵ Ko nga tama a Piriha, pononga wahine a Rahera; ko Rana raua ko Napatari: ²⁶ Ko nga tama a Tiripa, pononga wahine a Rea; ko Kara raua ko Ahera: ko nga tama enei a Hakopa i whanau nei mana ki Paranaarama. ²⁷ Na kua tae a Hakopa ki a Ihaka, ki tona papa, ki Mamere, ki te pa o Arapa, ara ki Heperona, ki te wahi hoki i noho ai a Aperahama raua ko Ihaka. ²⁸ A kotahi rau e waru tekau tau nga ra o Ihaka. ²⁹ Na ka hemo a Ihaka, ka mate, ka kohia atu ki tona iwi, he koroheke, kua maha hoki ona ra: a na ana tama, na Ehau raua ko Hakopa ia i tanu.

Kenehi

36 Na ko nga whakatupuranga enei o Ehau, ara o Eroma. ² I tangohia ana wahine e Ehau i roto i nga tamahine o Kanaana; a Araha, tamahine a Erona Hiti, a Ahoripama, tamahine a Anaha, tamahine a Tipeona Hiwi; ³ Ratou ko Pahemata, tamahine a Ihimaera, tuahine o Neparoto. ⁴ A whanau ake ta Araha raua ko Ehau ko Eripata; whanau ake ta Pahemata ko Reuere; ⁵ A whanau ake a Ahoripama, ko Ieuhu, ko Iaarama, ko Koraha: ko nga tama enei e Ehau i whanau nei mana ki te whenua o Kanaana. ⁶ Na ka tangohia e Ehau ana wahine, ana tama, ana tamahine, nga tangata katoa o tona whare, ana kararehe, ana kirehe katoa, ana taonga katoa i whiwhi ai ia ki te whenua o Kanaana, a haere atu ana ki tetahi whenua ke atu i tona teina i a Hakopa. ⁷ He nui rawa hoki no a raua taonga, te noho tahi ai raua; kihai hoki te whenua i noho manene nei raua i nui hei nohoanga mo raua, i a raua kararehe hoki. ⁸ Na ka noho a Ehau ki Maunga Heira: ko Eroma a Ehau. ⁹ A ko nga whakatupuranga enei a Ehau papa o nga Eromi i Maunga Heira: ¹⁰ Ko nga ingoa enei o nga tama a Ehau; ko Eripata tama a Araha wahine a Ehau, ko Reuere tama a Pahemata wahine a Ehau. ¹¹ A ko nga tama a Eripata, ko Temana, ko Omara, ko Tepo, ko Katama, ko Kenaha. ¹² Na ko Timina he wahine iti na Eripata tama a Ehau; a whanau ake ta raua ko Eripata, ko Amareke: ko nga tama enei a Araha wahine a Ehau. ¹³ Ko nga tama hoki enei a Reuere; ko Nahata, ko Heraha, ko Hamaha, ko Miha; ko nga tama enei a Pahemata wahine a Ehau. ¹⁴ Na ko nga tama enei a Ahoripama tamahine a Anaha, tamahine a Tipeona, a te wahine a Ehau: a whanau ake a raua ko Ehau ko Ieuhu, ko Iaarama, ko Koraha. ¹⁵ Ko enei o nga tama a Ehau i waiho hei ariki: ko nga tama a Eripata matamua a Ehau; ko Temana ariki, ko Omara ariki, ko Tepo ariki, ko Kenaha ariki, ¹⁶ Ko Koraha ariki, ko Katama ariki, ko Amareke ariki: na Eripata enei ariki i te whenua o Eroma; ko nga tama enei a Araha. ¹⁷ A ko nga tama enei a Reuere tama a Ehau; ko Nahata ariki, ko Heraha ariki, ko Hamaha ariki, ko Miha ariki: na Reuere enei ariki i te whenua o Eroma; ko nga tama enei a Pahemata wahine a Ehau. ¹⁸ Ko nga tama hoki enei a Ahoripama, wahine a Ehau; ko Ieuhu ariki, ko Iaarama ariki, ko Koraha ariki: na Ahoripama enei ariki, na te tamahine a Anaha, na te wahine a Ehau. ¹⁹ Ko nga tama enei a Ehau, ara a Eroma, a ko enei ano o ratou ariki. ²⁰ Ko nga tama enei a Heira Hori, ko nga tangata whenua hoki; ko

Rotana, ko Hopara, ko Tipeona, ko Anaha, ²¹ Ko Rihona, ko Etere, ko Rihana: ko nga ariki enei o nga Hori, ko nga tama hoki a Heira i te whenua o Eroma. ²² Ko nga tama a Rotana, ko Hori, ko Hemama; a ko Timina te tuahine o Rotana. ²³ Ko nga tama hoki enei a Hopara; ko Arawana, ko Manahata, ko Epara, ko Hepo, ko Onama. ²⁴ Ko nga tama hoki enei a Tipeona; ko Aiaha raua ko Anaha: na tenei Anaha i kite nga puia i te koraha, i a ia e whangai ana i nga kaihe a Tipeona, a tona papa. ²⁵ Ko nga tama hoki enei a Anaha; ko Rihona, ko Ahoripama tamahine a Anaha. ²⁶ A ko nga tama enei a Eihona; ko Hemerana, ko Ehepana, ko Itirana, ko Kerana. ²⁷ Ko nga tama enei a Etere; ko Pirihana, ko Taawana, ko Akana. ²⁸ Ko nga tama enei a Rihana; ko Uhu raua ko Arana. ²⁹ No nga Hori enei ariki; ko Rotana ariki, ko Hopara ariki, ko Tipeona ariki, ko Anaha ariki, ³⁰ Ko Rihona ariki, ko Etere ariki, ko Rihana ariki: no nga Hori enei ariki, no roto i o ratou ariki i te whenua o Heira. ³¹ Ko nga kingi enei i kingi i te whenua o Eroma, i te mea kahore ano he kingi o nga tama a Iharaira. ³² A he kingi no Eroma a Pera tama a Peoro: a ko Rinihapa te ingoa o tona pa. ³³ Na ka mate a Pera, a ko Iopapa tama a Heraha o Potoru te kingi i muri i a ia. ³⁴ Na ka mate a Iopapa, a ko Huhama o te whenua o Temani te kingi i muri i a ia. ³⁵ Na ka mate a Huhama, a ko Harara tama a Perara, a te tangata nana nei i patu a Miriana ki te parae o Moapa, te kingi i muri i a ia: a ko Awiti te ingoa o tona pa. ³⁶ Na ka mate a Harara, a ko Hamara o Mahareka te kingi i muri i a ia. ³⁷ Na ka mate a Hamara, a ko Haora o Rehopoto i te taha o te awa te kingi i muri i a ia. ³⁸ Na ka mate a Haora, a ko Paarahanana, ko te tama a Akaporo, te kingi i muri i a ia. ³⁹ Na ka mate a Paarahanana tama a Akaporo, a ko Harara te kingi i muri i a ia: a ko Pau te ingoa o tona pa; ko Mehetapere hoki te ingoa o tana wahine, he tamahine ia na Matarere tamahine a Metahapa. ⁴⁰ Na ko nga ingoa enei o nga ariki, ara o nga whanau a Ehau, o tona hapu, o tona hapu, o tona kainga, o tona kainga, tona ingoa, tona ingoa; ko Timina ariki, ko Arawa ariki, ko Ietete ariki, ⁴¹ Ko Ahoripama ariki, ko Eraha ariki, ko Pinona ariki, ⁴² Ko Kenaha ariki, ko Temana ariki, ko Mipitara ariki, ⁴³ Ko Makatiere ariki, ko Irama ariki: no Eroma enei ariki, me o ratou nohoanga i te whenua i nohoia e ratou: ko Ehau ia ko te papa o nga Eromi.

Kenehi

37 A i noho a Hakopa i te whenua i noho manene ai tona papa, i te whenua o Kanaana. ² Ko nga whakatupuranga enei o Hakopa. Kotahi tekau ma whitu nga tau o Hohepa, a i te whangai hipi ia, ratou ko ona tuakana; he taitama hoki ia i te taha o nga tama a Piriha, o nga tama a Tiripa, a nga wahine a tona papa: a ka kawea e Hohepa te korero kino mo ratou ki to ratou papa. ³ Na i arohaina nuitia a Hohepa e Ihairaira i ana tama katoa, no te mea ko te tama ia o tona koroheketanga: a ka hanga e ia tetahi koti purepure mona. ⁴ A ka kite ona tuakana e arohatia nuitia ana ia e to ratou papa i ona tuakana katoa, na ka kino ratou ki a ia, kihai ano hoki i ahei te ata korero ki a ia. ⁵ Na ka moe a Hohepa i tetahi moe, a ka korerotia e ia ki ona tuakana; ka nui haere ano to ratou kino ki a ia. ⁶ A i mea ia ki a ratou, Tena, whakarongo ki tenei moe i moe nei ahau: ⁷ Nana, i te paihere witi tatou i waenga mara, na ka whakatika ake taku paihere, a ka tu; ko te tino karapotinga mai o a koutou paihere, kei te piko iho ki taku paihere. ⁸ Na ka mea ona tuakana ki a ia, Koia ranei ko koe hei kingi mo matou? hei rangatira ano ranei koe mo matou? Na ka nui haere ano to ratou kino ki a ia mo ana moe, mo ana kupu. ⁹ A i moe ano ia i tetahi atu moe, a ka korerotia e ia ki ona tuakana, ka mea ia, Nana, tenei ano hoki tetahi moe i moe ai ahau; na, ko te ra me te marama, me nga whetu kotahi tekau ma tahi, e piko mai ana ki ahau. ¹⁰ A ka korerotia e ia ki tona papa ratou ko ona tuakana: na ka whakatupehupehu tona papa ki a ia, ka mea ki a ia, He aha tenei moe i moe nei koe? Tera ranei matou, ko tou whaea, ko ou tuakana, e haere mai ki te piko ki a koe, ki te whenua? ¹¹ Na ka hae ona tuakana ki a ia; ko tona papa ia i mahara ki te kupu. ¹² Na ka haere ona tuakana ki te whangai i nga hipi a to ratou papa i Hekeme. ¹³ A ka mea a Ihairaira ki a Hohepa, Kahore ianei ou tuakana i te whangai hipi i Hekeme? haere mai, me tonu koe e ahau ki a ratou. Ka mea ia, Tenei ahau. ¹⁴ Na ka mea ia ki a ia, Tena, haere, tirohia, kei te ora ranei ou tuakana, kei te ora ano ranei nga hipi; ka whakahoki mai ia i te korero ki ahau. Na ka tonoa atu

ia e ia i te raorao o Heperona, a ka haere ia ki Hekeme. ¹⁵ A ka tutaki tetahi tangata ki a ia, e pohehe ana hoki ia i te parae, a ka ui taua tangata ki a ia, He aha tau e rapu na? ¹⁶ Na ka mea ia, E rapu ana ahau i oku tuakana: tena koa, whakaaturia mai ki ahau, kei hea ratou e whangai ana i te kahui. ¹⁷ Ka mea taua tangata, Kua riro atu ratou i konei; i rongo hoki ahau i a ratou e ki ana, Kia haere tatou ki Rotana. Na ka haere a Hohepa ki te whai i ona tuakana, a ka kitea ratou e ia ki Rotana. ¹⁸ Na ka kite mai ratou i a ia i tawhiti, a, i te mea kahore ano ia i tata noa ki a ratou, ka whakatakoto whakaaro ratou mona kia whakamatea. ¹⁹ A ka mea ratou tetahi ki tetahi, Nana, ko te moemoea tenei te haere mai nai. ²⁰ Tena, tatou ka haere, ka patu i a ia, ka maka hoki i a ia ki tetahi o nga poka, a ka mea tatou, Na tetahi mohoa nanakia ia i kai: a ka kite tatou i te tukunga iho o ana moe. ²¹ Na i rongo a Reupena, a ka whakaorangia ia e ia i roto i o ratou ringa; ka mea ia, Kaua ia e patua e tatou. ²² Ka mea ano a Reupena ki a ratou, Kaua e whakaheke he toto; maka atu ia ki roto ki tenei poka i te koraha nei, kaua hoki tetahi ringa e pa ki a ia; he mea hoki kia whakaora ai ia i a ia i roto i o ratou ringa, kia whakahoki ai ia i a ia ki tona papa. ²³ A, i te taenga o Hohepa ki ona tuakana, ka huia e ratou te koti o Hohepa, te koti purepure e mau ana i a ia; ²⁴ A mauria ana ia, maka ana e ratou ki te poka: he tuwhera kau ano te poka, kahore he wai o roto. ²⁵ Na ka noho ratou ki te kai taro: a ka anga ake o ratou kanohi, na, ko tetahi tira Ihimaeri e haere mai ana i Kireara me a ratou kamera, he waha i nga mea kakara, i te pama, i te maira, e haere ana ki te kawae ki raro, ki Ihipa. ²⁶ Na ka mea a Hura ki ona tuakana ratou ko ona teina, He aha te pai o ta tatou patu i to tatou teina, o te huna hoki i ona toto? ²⁷ Tatou ka haere, ka hoko i a ia ki nga Ihimaeri, a kaua o tatou ringa e pa ki a ia; ko to tatou teina nei hoki ia, ko to tatou kikokiko. A i whakaae ona tuakana ratou ko ona teina. ²⁸ Na ka haere mai nga Miriani, he hunga hokohoko: ka hutia ake e ratou a Hohepa i roto i te poka, a ka

Kenehi

hokona atu a Hohepa e ratou ki nga Ihimaeri, ki nga hiriwa e rua tekau: a ka kawea a Hohepa e ratou ki Ihipa. ²⁹ A ka hoki mai a Reupena ki te poka; na, kohore a Hohepa i roto i te poka; a ka haea e ia ona kakahu. ³⁰ Na ka hoki ia ki ona teina, ka mea, Kahore nei te tamaiti; a ko ahau, me haere ahau ki hea? ³¹ Na ka tango ratou i te koti o Hohepa, a ka patua he koati toa, ka tukua hoki te koti ki te toto; ³² Na ka hoatu te koti purepure kia kawea ki to ratou papa; ka mea ratou, I kitea tenei e matou; tena, tirohia ko te koti ranei o tau tama, ehara ranei? ³³ A ka mohiotia e ia, a ka mea ia, Ko te koti tenei o taku tama; kua kainga ia e te kirehe nanakia; kua tino haea rawatia a Hohepa. ³⁴ Na ka haea e Hakopa ona kakahu, ka kakahuria e ia tona hope ki te kakahu taratara, a he maha nga ra i uhungatia ai e ia tana tama. ³⁵ Ka whakatika hoki ana tama katoa me ana tamahine katoa ki te whakamarie i a ia; a kihai ia i pai kia whakamarietia; ka mea ia, Engari ka heke tangi atu ahau ki taku tama ki te po. Na ka uhungatia ia e tona papa. ³⁶ Na ka hokona atu ia e nga Miriani ki Ihipa ki a Potiwhara, ki tetahi o nga tangata nui a Parao, ki te rangatira o nga kaitiaki.

38 I taua wa ka maunu atu a Hura i roto i ona tuakana, a peka ana ki tetahi Aturami, ko Hira tona ingoa. ² A kitea ana e Hura i reira te tamahine a tetahi Kanaani, ko Huaha tona ingoa: na ka tango ia i a ia, a haere ana ki roto, ki a ia. ³ Na ka hapu ia, a ka whanau he tama; a huaina iho tona ingoa ko Ere: ⁴ Na ka hapu ano ia, a ka whanau he tama; a huaina iho tona ingoa ko Onana. ⁵ A ka hapu ano ia, a ka whanau he tama; a huaina iho tona ingoa ko Heraha: i Ketipi hoki te tane i tona whanautanga. ⁶ Na ka tangohia e Hura he wahine ma Ere, ma tana matamua, ko tona ingoa ko Tamara. ⁷ He tangata kino a Ere matamua a Hura ki ta Iouo titiro; a whakamatea ana ia e Iouo. ⁸ Na ka mea a Hura ki a Onana, Haere ki roto, ki te wahine a tou tuakana, hei whakakapi mo te whawharua, kia whai uri ai tou tuakana. ⁹ I mohio ano a Onana e kore e waiho te uri mona; a, i tona haerenga ki te wahine a tona tuakana, na ka tukua e ia kia heke atu ki te whenua, kei hoatu e ia he uri ki tona tuakana. ¹⁰ He kino hoki tana mahi ki ta Iouo titiro: na ka whakamatea hoki ia. ¹¹ Katahi

ka mea a Hura ki a Tamara, ki tana hunaonga, Me noho pouaru koe ki te whare o tou papa, kia kaumatua ra ano a Heraha, taku tama; i mea hoki ia, Kei mate ano hoki tenei, kei pera me ona tuakana. Na ka haere a Tamara, a noho ana i te whare o tona papa. ¹² A, ka maha nga ra, ka mate te tamahine a Huaha, te wahine a Hura; a ka marie a Hura, a ka haere raua ko tona hoa ko Hira Aturami ki runga ki Timinata, ki ana kaikutikuti hipi. ¹³ A ka korerotia ki a Tamara, ka meatia, Ko tou hungawai tenei te haere ake nei ki Timinata, ki te kutikuti i ana hipi. ¹⁴ Na ka whakarerea atu e ia ona kakahu pouaru, ka hipoki i a ia ki tona arai, roropi tonu ki a ia, a ka noho i te tomokanga ki Enaima, i te huarahi ki Timinata; i kite hoki ia kua kaumatua a Heraha, a kahore ano ia i hoatu hei wahine mana. ¹⁵ Na, ka kite a Hura i a ia, hua noa ia he wahine kairau; no te mea i hipokina tona mata. ¹⁶ Na ka peka ia ki te ara ki a ia, ka mea, Tukua atu ahau, ne? kia haere atu ki a koe; kihai hoki ia i mohio ko tana hunaonga ia. A ka mea ia, He aha tau e homai ai ki ahau, ki te haere mai koe ki ahau? ¹⁷ A ka mea ia, Ka tukua atu e ahau tetahi kua koati o te kahui. A ka mea ia, Ka homai ranei e koe tetahi taunaha ki ahau, kia tukua mai ra ano taua mea e koe? ¹⁸ A ka mea ia, He aha te taunaha e hoatu e ahau ki a koe? Ka mea ia, Ko tou hiri, me au tau, me tau tokotoko i tou ringa. Na ka hoatu e ia ki a ia, a ka haere atu ia ki a ia, a ka hapu ia i a ia. ¹⁹ Na ka whakatika ia, a haere ana, whakarerea ana e ia tona arai, a kakahuria iho ona kakahu pouaru. ²⁰ Na ka hoatu te kua koati e Hura kia kawea e tona hoa e te Aturami, ki te tiki i te taunaha i te ringa o te wahine; a kihai ia i kitea. ²¹ A ka ui ia ki nga tangata o taua wahi, ka mea, Kei hea te wahine kairau i Enaima nei i te taha o te ara? A ka mea ratou, Kahore he wahine kairau i konei. ²² Na ka hoki ia ki a Hura, ka mea, Kahore ia i kitea e ahau; e mea ana hoki nga tangata o tera wahi, kahore he wahine kairau i reira. ²³ Na ka mea a Hura, Tukua kia tangohia e ia, kei tawaia taua: titiro hoki, kua tukua atu nei e ahau te kua nei, a kihai ia i kitea e koe. ²⁴ A ka toru nga marama, na ka korerotia ki a Hura, ka meatia, Kua kairau a Tamara, tau hunaonga; kua hapu ano hoki ia i ona kairautanga. A ka mea a Hura, Kawea ki waho, kia tahuna. ²⁵ A, ka kawea ia ki waho, ka tonu tangata ia ki tona hungawai, ka mea, Na te tangata nana enei mea toku hapu: i mea ano ia, Tena, tirohia, na wai enei, te hiri nei, me nga tau, me te tokotoko. ²⁶ Na ka mohiotia e Hura, a ka mea ia, Nui atu tona tika i toku; kihai hoki ia i hoatu e ahau ki

Kenehi

a Heraha, ki taku tama. A kihai ia i mohio ki a ia i muri iho. ²⁷ A ka taka ki te wa e whanau ai ia, na, he mahanga kei roto i tona kopu. ²⁸ A, i tona whanautanga, na ka torona te ringa o tetahi: na ka mau te kaiwhakawhanau ki te miro whero, a herea ana ki tona ringa, ka mea, Ko tenei i puta mai i mua. ²⁹ A, i tana whakahokinga atu i tona ringa, na ka puta mai tona tuakana; a ka mea ia, Ka tae tou pakaru mai! nau te pakaru mai: koia i huaina ai tona ingoa ko Parete. ³⁰ A muri iho ka puta tona teina, i herea nei tona ringa ki te miro whero: a ka huaina tona ingoa ko Teraha.

39 A i kawea iho a Hohepa ki Ihipa; na ka hokona ia e Potiwhara, he tangata nui na Parao, he rangatira no nga kaitiaki, he Ihipiana, i roto i nga ringa o nga Ihimaeri, nana nei ia i kawea ki reira. ² Na i a Hohepa a Iouo, a he tangata whai rawa ia; i noho ano ia i roto i te whare o tona ariki, o te Ihipiana. ³ A i kite tona ariki kei a ia a Iouo, pono tonu hoki i a Iouo nga mahi katoa a tona ringa. ⁴ Na ka manakohia a Hohepa e ia, ka mahi ia ki a ia: a ka waiho ia hei kaitirotiro mo tona whare, a ka homai e ia ana mea katoa ki tona ringa. ⁵ A, i a ia ka waiho nei hei kaitirotiro mo tona whare, mo ana mea katoa, na ka manaakitia e Iouo te whare o te Ihipiana he whakaaro ki a Hohepa; i runga ano i ana mea katoa te manaaki a Iouo, i te whare, i te mara. ⁶ I waiho hoki e ia i te ringa a Hohepa ana mea katoa; kihai hoki i mohiotia e ia tetahi o ana mea, heoi ano ko te taro i kai ai ia. A he tangata ataahua a Hohepa, he pai hoki ia ki te titiro atu. ⁷ A, i muri i enei mea, ka anga nga kanohi o te wahine a tona ariki ki a Hohepa; a ka mea ia, Takoto taua. ⁸ A ka whakakahore ia, ka mea hoki ki te wahine a tona ariki, Na, e kore toku ariki e mohio ko te aha kei ahau i roto i te whare, kua homai nei hoki e ia ana mea katoa ki toku ringa; ⁹ Kahore tetahi i roto i tenei whare e nui ake i ahau; kahore ano hoki i kaiponuhia e ia tetahi mea ki ahau, ko koe anake, no te mea ko tana wahine koe: na, me pehea e mahi ai ahau i tenei kino nui, e hara ai ki te Atua? ¹⁰ Heoi korero noa ia ki a Hohepa i tenei ra, i tenei ra, a kihai ia rongo ki a ia, kia takoto tahi raua, kia noho tahi raua. ¹¹ Na i taua wa ka haere a Hohepa ki te whare ki te mahi i tana mahi; a kahore tetahi o nga tangata o te whare i reira i roto i te whare. ¹² Na ka hopukia ia e ia, ara tona kakahu, ka mea, Takoto taua: na ka whakarerea e ia tona kakahu ki tona ringa, a rere ana, puta ana ki waho. ¹³ A, no tona kitenga kua whakarerea e

ia tona kakahu i roto i tona ringa, a kua rere ki waho, ¹⁴ Na ka karanga ia ki nga tangata o tona whare, ka korero ki a ratou, ka mea, Titiro, kua kawea mai e ia tetahi Hiperu hei hangarau i a tatou; i haere mai ia ki ahau kia takoto maua, a he rahi toku reo ki te hamama: ¹⁵ A, ka rongo ia he rahi toku reo ki te hamama, na ka whakarerea e ia tona kakahu ki ahau, a rere ana, puta ana ki waho. ¹⁶ Na ka waiho e ia tona kakahu ki tona taha, kia hoki mai ra ano tona ariki ki tona whare. ¹⁷ A ka korero ia ki a ia, ko aua kupu ano, ka mea, I haere mai ki ahau taua pononga Hiperu, i kawea mai nei e koe ki a matou, ki te hangarau i ahau: ¹⁸ A, ka rahi toku reo ki te hamama, na ka whakarerea e ia tona kakahu ki ahau, a rere ana ki waho. ¹⁹ A, ka rongo tona ariki i nga kupu a tana wahine i korero ai ia ki a ia, i mea ai, Ko nga mea enei i mea ai tau pononga ki ahau; na ka mura tona riri. ²⁰ A ka mau te ariki o Hohepa ki a ia, a maka ana ia ki te whare herehere, ki te wahi i herea ai nga herehere a te kingi: a noho ana ia i reira, i te whare herehere. ²¹ Otiia i a Hohepa a Iouo, ka puta ano tona aroha ki a ia, a ka hoatu ki a ia kia manakohia ia e te rangatira o te whare herehere. ²² A i tukua e te rangatira o te whare herehere ki te ringaringa o Hohepa nga herehere katoa i roto i te whare herehere: ko ia ano te kaimahi o nga mea katoa i meatia e ratou i reira. ²³ Kihai te rangatira o te whare herehere i titiro ki tetahi o nga mea i tona ringa; no te mea i a ia a Iouo, i mea ano a Iouo kia pono tana i mea ai.

40 Na, i muri i enei mea ka hara te kaiwhakainu a te kingi o Ihipa, raua ko tana kaihanganga taro, ki to raua ariki, ki te kingi o Ihipa. ² A ka riri a Parao ki ana kaitohutohu tokorua, ki te tino kaiwhakainu raua ko te tino kaihanganga taro. ³ Na ka homai raua e ia kia puritia ki te whare o te rangatira o nga kaitiaki, ki te whare herehere, ki te wahi i herea ai a Hohepa. ⁴ A ka meinga a Hohepa e te rangatira o nga kaitiaki hei kaititiro mo raua, a ka mahi ia ki a raua; a ka puritia raua i etahi ra. ⁵ Na ka moe raua i a raua moe, kotahi ano te po i moemoea ai raua, tetahi, tetahi, me te tikanga ano o tana moe, te kaiwhakainu raua ko te kaihanganga taro a te kingi o Ihipa, i herea nei raua i roto i te whare herehere. ⁶ A, i te taenga o hohepa ki a raua i te ata, ka titiro ia ki a raua, na e pouri ana raua. ⁷ Na ka ui ia ki aua kaitohutohu a Parao, i puritia tahitia nei me ia i te whare o tona ariki, ka mea, He aha i whakapoururu ai o korua kanohi inaianei?

Kenehi

⁸ A ka mea raua ki a ia, I moe maua i tetahi moe, a kahore he kaiwhakaatu i tona tikanga. Na ka mea a Hohepa ki a raua, Ehara ianei te Atua i te kaiwhakaatu? tena, korerotia mai ki ahau. ⁹ Na ka korerotia e te tino kaiwhakainu tana moe ki a Hohepa, a ka mea ki a ia, Moe iho ahau, na, ko tetahi waina i toku aroaro: ¹⁰ Na e toru nga peka o te waina; a e ahua pihi ana, a ka kohera ona puawai; a e hua ana nga tautau, maoa tonu nga karepe: ¹¹ Na ko te kapu a Parao i toku ringa: a ka mau ahau ki nga karepe, a tauia ana e ahau ki te kapu a Parao, a hoatu ana e ahau te kapu ki te ringa o Parao. ¹² Na ko te meatanga a Hohepa ki a ia, Ko tona tikanga tenei: ko aua peka e toru, e toru nga ra: ¹³ Kia toru ake ra ka whakaara ake ai a Parao i tou matenga, ka whakahoki ano i a koe ki tau mahi, a ka hoatu ano e koe te kapu a Parao ki tona ringa, ka pera hoki me mua, i te mea ko koe tana kairiringi waina. ¹⁴ Otira kia mahara ki ahau ina pono te pai ki a koe, kia puta ano tou aroha ki ahau, korerotia hoki ahau ki a Parao, kia puta atu ai ahau i tenei whare: ¹⁵ I tahaetia putia mai hoki ahau i te whenua o nga Hiperu; a kahore aku mahi i konei i maka ai ahau e ratou ki tenei whare herehere. ¹⁶ A, ka kite te tino kaihanga taro he pai te tikanga, ka mea ia ki a Hohepa, Moe iho hoki ahau, na, e toru nga kete taro ma i runga i toku upoko: ¹⁷ A i to runga kete ko nga tu ahua kai katoa ma Parao na ko nga manu e kai ana i aua mea i roto i te kete i runga i toku upoko. ¹⁸ Na ka whakahoki a Hohepa, ka mea, Ko tona tikanga tenei: Ko aua kete e toru, e toru nga ra: ¹⁹ Kia toru ake nga ra, ka tangohia ake e Parao tou upoko i runga i a koe, a ka whakairihia koe ki runga ki te rakau; a ka kainga e nga manu ou kikokiko e piri na ki a koe. ²⁰ A, i te toru o nga ra, i te ra whanau o Parao, na ka tukua e ia he hakari ma ana tangata katoa: a whakaarahia ake ana e ia te matenga o te tino kaiwhakainu, me te matenga o te tino kaihanga taro, i waenganui i ana pononga. ²¹ A whakahokia ana e ia te tino kaiwhakainu ki tana mahi whakainu, hei hoatu i te kapu ki te ringa o Parao: ²² Ko te tino kaihanga taro ia i whakairihia ake e ia: i peratia me ta Hohepa i whakaatu ai ki a raua. ²³ Otiia kihai te tino kaiwhakainu i mahara ki a Hohepa; i wareware hoki ki a ia.

41 A, ka taka nga tau e rua, ka moe a Parao: na, i te taha ia o te awa e tu ana. ² Na, ko te putanga ake o nga kau e whitu i roto i te awa, he ahua pai, e whai kiko ana; a ka kai ratou i

roto i nga wiwi. ³ Na, ko te putanga ake ano o etahi kau e whitu i muri i a ratou i roto i te awa, he ahua kino, he kikokore: a tu ana ratou i te taha o era kau i te pareparenga o te awa. ⁴ Na ka kainga e nga kau ahua kino, kikokore, nga kau ahua pai e whitu, nga mea momona. A ka ara ake a Parao. ⁵ A ka parangia ano ia, na, ko te rua o ana moe: na, ko te putanga ake o nga puku witi e whitu, kotahi ano hoki te kakau, he mea whai kiko, he pai. ⁶ Na, ko nga puku e whitu e tupu ake ana i muri i era, he mea kikokore, he mea ngingio i te marangai. ⁷ A horomia ake nga puku whai kiko e whitu, nga mea whai kai, e nga puku kikokore e whitu. Ko te aranga ake o Parao, na, he moe! ⁸ A, i te ata, na, ka pororaru tona wairua; a ka tono tangata ia ki te karanga i nga tohunga maori katoa o Ihipa, me nga mea mohio katoa o reira: a korerotia atu ana tana moe e Parao ki a ratou: otiia kihai i taea e tetahi te whakaatu i te tikanga o aua moe ki a Parao. ⁹ Na ka korero te tino kaiwhakainu ki a Parao, ka mea, Katahi ahau ka mahara ki oku he. ¹⁰ I riri mai a Parao ki ana pononga, a i tuku i ahau kia puritia ki roto ki te whare o te rangatira o nga kaitiaki, ahau me te tino kaihanga taro. ¹¹ A ka moe maua i tetahi moe i te po kotahi, ahau, a ia hoki; i moe maua, ahau, a ia, me te tikanga ano o a maua moe. ¹² Na i reira i a maua tetahi taitama Hiperu, he pononga na te rangatira o nga kaitiaki; a ka korerotia e maua ki a ia, a whakaaturia mai ana e ia te tikanga o a maua moe ki a maua; rite tonu tana whakaaturanga ki ta tera moe, ki taku. ¹³ A tika tonu tana i whakaatu ai ki a maua: ko ahau i whakahokia e ia ki taku mahi, ko tera i taronatia. ¹⁴ Na ka tono tangata a Parao, hei karanga i a Hohepa, a ka hohoro ratou te mau mai i a ia i roto i te whare herehere: na ka heu ia i a ia, ka tango i etahi kakahu ke mona, a haere ana ki a Parao. ¹⁵ A ka mea a Parao ki a Hohepa, I moe ahau i tetahi moe, a kahore he tangata hei whakaatu i tona tikanga: na kua tae mai tou rongo ki ahau, e korerotia ana ki te rongo koe i te moe ka taea e koe te whakaatu tona tikanga. ¹⁶ Na ka whakahoki a Hohepa ki a Parao, ka mea, Ehara i ahau: ma te Atua e whakahoki te kupu pai ki a Parao. ¹⁷ Na ka mea a Parao ki a Hohepa, I ahau e moe ana, na, e tu ana ahau i te pareparenga o te awa: ¹⁸ Na, ka puta ake i te awa nga kau e whitu, he mea whai kiko, he ahua pai; a ka kai ratou i roto i nga wiwi: ¹⁹ Na, ko te putanga ake o etahi atu kau e whitu i muri i era, he hiroki, he ahua kino noa iho, he kikokore, kahore ahau i kite i to ratou rite te kino i te whenua katoa o Ihipa;

Kenehi

²⁰ Na ka kainga nga kau e whitu o mua, nga mea momona, e nga kau kiroki, e nga mea kino: ²¹ A, i to ratou toremitanga ki roto i a ratou, e kore e mohiotia kua toremi ratou ki roto i a ratou; he mau tonu hoki to ratou ahua kino, he pera me to te timatanga. Na ka ara ahau. ²² Na i kite ano ahau i ahau e moe ana, ko nga puku witi e whitu e tupu ake ana i te kakau kotahi, he mea whai kai, he mea pai: ²³ Na ko nga puku e whitu, he mea taramore, he mea kikokore, i ngingio nei i te marangai, e tupu ake ana i muri i aua puku; ²⁴ A horomia ake nga puku papai e whitu e nga puku kikokore: na ka korerotia e ahau ki nga tohunga maori; a kahore tetahi hei whakaatu ki ahau. ²⁵ Na ko te meatanga a Hohepa ki a Parao, Ko te moe a Parao kotahi tonu: e whakaaturia ana e te Atua ki a Parao nga mea e meatia ana e ia. ²⁶ Ko nga kau pai e whitu, e whitu nga tau; ko nga puku pai ano e whitu, e whitu nga tau: kotahi ano te moe. ²⁷ A ko nga kau hiroki e whitu, ko nga mea kino i puta ake ra i muri i a ratou, e whitu ena nga tau; a ko nga puku witi e whitu, ko nga mea i ngingio i te marangai, e whitu ena nga tau matekai. ²⁸ Ko te mea tena i korerotia e ahau ki a Parao: ko ta te Atua e mea ai e whakakitea ana e ia ki a Parao. ²⁹ Nana, e whitu nga tau e haere mai nei e nui ai te hua o te whenua katoa o Ihipa: ³⁰ A e whitu nga tau matekai e ara ake i muri i era; a ka wareware katoa te hua i te whenua o Ihipa; a ka ngaro te whenua i te matekai; ³¹ A e kore taua hua e mohiotia e te whenua, i taua matekai hoki o muri; no te mea he tino nanakia. ³² A, i tuaruatia ai te moe a Parao, he mea pumau na te Atua, ka hohoro ano te meatia e te Atua. ³³ Na reira, me titiro e Parao tetahi tangata mihio, whai whakaaro, kia tukua e ia nga tikanga o te whenua o Ihipa ki a ia. ³⁴ Kia meatia tenei e Parao, kia whakaritea hoki e ia etahi kaitirotiro mo te whenua, a kia tangohia e ia te rima o nga wahi o te whenua o Ihipa i nga tau hua e whitu. ³⁵ Kia kohia hoki nga kai katoa o enei tau pai e haere ake nei, kia amitia mai hoki he witi ki raro i te ringa o Parao, kia tohungia ano hoki he kai i roto i nga pa. ³⁶ Na ka pae taua kai ma te whenua mo nga tau matekai e whitu e puta mai ana ki te whenua o Ihipa; e kore ai e ngaro te whenua i te matekai. ³⁷ A he pai taua mea ki te titiro a Parao ki te titiro hoki a ana tangata katoa. ³⁸ Na ka mea a Parao ki ana tangata, E kitea ranei e tatou he penei, he tangata kei a ia nei te wairua o te Atua? ³⁹ A ka mea a Parao ki a Hohepa, Na, kua whakakitea nei e te Atua enei mea katoa ki a koe, kahore hoki he tangata hei rite mou, te

mohio, te whai whakaaro: ⁴⁰ Ko koe hei rangatira mo toku whare, a ma tau kupu toku iwi katoa e tohutohu; ko te torona anake te mea e nui ake ai ahau i a koe. ⁴¹ A ka mea a Parao ki a Hohepa, Titiro, kua waiho nei koe e ahau hei rangatira mo te whenua katoa o Ihipa. ⁴² Na ka tangohia e Parao tona mowhiti i tona ringa, a kuhua ana e ia ki te ringa o Hohepa, i whakakakahuria hoki ia e ia ki nga kakahu rinena pai, a whakaheia ana he hei koura ki tona kaki: ⁴³ I whakaekea ano ia e ia ki runga ki te tuarua o ona hariata; a ka karangatia e ratou i mua i a ia, Kia piko te turi: ka waiho ia e ia hei rangatira mo te whenua katoa o Ihipa. ⁴⁴ I mea ano a Parao ki a Hohepa, Ko Parao ahau, a ki te kahore koe, e kore e ara ake te ringa, te waewae ranei o tetahi i te whenua katoa o Ihipa. ⁴⁵ Na ka huaina e Parao te ingoa o Hohepa ko Tawhanatapaneaha; a i homai ano e ia hei wahine mana, a Ahenata, tamahine a Potiwhera, tohunga o Ono. Na ka haere a Hohepa a puta noa i te whenua katoa o Ihipa. ⁴⁶ E toru tekau nga tau o Hohepa i tona turanga i te aroaro o Parao, o te kingi o Ihipa. Na ka puta atu a Hohepa i te aroaro o Parao, a ka haere a puta noa i te whenua katoa o Ihipa. ⁴⁷ A, i nga tau hua e whitu, me te mea he aohanga na te ringa te hua o te whenua. ⁴⁸ Na ka kohia e ia nga kai katoa o nga tau e whitu i puta ki te whenua o Ihipa, a rongoatia ana te kai ki nga pa: ko te kai o te mara i tetahi taha, i tetahi taha o te pa, i rongoatia e ia ki taua pa ano. ⁴⁹ Heoi amitia ana e Hohepa he witi, me te mea ko te onepu o te moana, he hira whakaharahara; a whakarerea noatia iho e ia te tatau: kahore hoki i taea te tatau. ⁵⁰ Na ka whanau nga tama tokorua a Hohepa, i te mea kahore ano kia puta noa nga tau matekai, i whanau hoki i a raua ko Ahenata tamahine a Potiwhera tohunga o Ono. ⁵¹ A i huaina e Hohepa te ingoa o te matamua ko Manahi: No te mea, e ki ana ia, kua meinga ahau e te Atua kia wareware ki taku mahi nui katoa, ki te whare katoa ano hoki o toku papa. ⁵² A i huaina e ia te ingoa o te tuarua ko Eparaima: Moku hoki i meinga e te Atua kia hua ki te whenua o toku tangihanga. ⁵³ Na ka taka nga tau hua e whitu i puta mai ra ki te whenua o Ihipa. ⁵⁴ A ka timata nga tau matekai e whitu te puta ake, ka pera hoki me ta Hohepa i korero ai: a i nga whenua katoa te matekai; ko te whenua katoa ia o Ihipa i whai taro. ⁵⁵ Na, i te matenga o te whenua katoa o Ihipa i te kai, ka tangi te iwi ki a Parao ki te taro ma ratou: a ka mea a Parao ki nga Ihipiana katoa, Haere ki a Hohepa; me mea e koutou tana e mea ai ki a koutou.

Kenehi

⁵⁶ Na i runga i te mata katoa o te whenua te matekai: a ka wahia e Hohepa nga toa katoa, a hokona ana e ia ki nga Ihipiana; he nanakia hoki te matekai i te whenua o Ihipa. ⁵⁷ A ka haere nga whenua katoa ki Ihipa, ki a Hohepa, ki te hoko witi; no te mea he nui rawa te matekai o nga whenua katoa.

42 Na ka kite a Hakopa he witi kei Ihipa, ka mea a Hakopa ki ana tama, He aha koutou i tiro tiro ai ki a koutou ano? ² I mea ano ia, Nana, kua rongo ahau he witi kei Ihipa: haere iho ki reira, ki te hoko i tetahi ma tatou i reira; kia ora ai tatou, kei mate. ³ Na ka haere nga tuakana kotahi tekau o Hohepa ki raro, ki Ihipa, ki te hoko witi. ⁴ Ko Pineamine ia, teina o Hohepa, kihai i tonoa e Hakopa i roto i ona tuakana; i mea hoki ia, Kei pono tetahi aitua ki a ia. ⁵ A ka haere nga tama a Ihairaira ki te hoko i roto i te hunga i haere: he matekai hoki to te whenua o Kanaana. ⁶ Na ko Hohepa te kawana o te whenua, ko ia te kai hoko ki nga tangata katoa o te whenua: na ka haere mai nga tuakana o Hohepa, a ka piko o ratou kanohi ki te whenua i tona aroaro. ⁷ A, i te kitenga o Hohepa i ona tuakana, ka mohio ia ki a ratou, otiia ka whakatangata ke ia ki a ratou, ka korero whakatuma ki a ratou; ka mea hoki ki a ratou, I haere mai koutou i hea? A ka mea ratou, I te whenua o Kanaana, ki te hoko kai. ⁸ A i mohio a Hohepa ki ona tuakana, ko ratou ia kihai i mohio ki a ia. ⁹ Na ka mahara a Hohepa ki nga moe i moe ai ia mo ratou, a ka mea ki a ratou, He tutei koutou; he whakataki i te wateatanga o te whenua i haere mai ai koutou. ¹⁰ A ka mea ratou ki a ia, Kahore, e toku ariki, engari i haere mai au pononga ki te hoko kai. ¹¹ He tama katoa matou na te tangata kotahi; he hunga pono matou, ehara au pononga i te tutei. ¹² A ka mea ia ki a ratou, Kahore, engari he whakataki i te wateatanga o te whenua i haere mai ai koutou. ¹³ A ka mea ratou, Kotahi tekau ma rua au pononga, he teina, he tuakana matou, he tama na te tangata kotahi, no te whenua o Kanaana; ko te whakaotinga kei to matou papa inaianei, ko tetahi kua kahore. ¹⁴ Na ko te meatanga a Hohepa ki a ratou, Ko ia taku i korero ai ki a koutou, i mea ai, He tutei koutou: ¹⁵ Ma konei ka mohiotia ai koutou: e ora ana a Parao e kore koutou e haere atu i konei, ki te kahore to koutou whakaotinga e haere mai ki konei. ¹⁶ Tukua atu tetahi o koutou ki te tiki i to koutou teina, ko koutou hoki, ka herea koutou, kia mohiotia ai a koutou korero, he pono ranei

ta koutou: a ki te kahore, e ora ana a Parao, ina, he tutei koutou. ¹⁷ Na ka huihuia ratou e ia kia tiakina, e toru nga ra. ¹⁸ A i te toru o nga ra ka mea a Hohepa ki a ratou, Ko tenei ta koutou e mea ai kia ora ai koutou; he tangata wehi hoki ahau i te Atua: ¹⁹ Ki te mea he hunga pono koutou, me here tetahi o o koutou tuakana i roto i te whare i tiakina ai koutou: otiia me haere koutou ki te kawewiti mo te matekai o o koutou whare: ²⁰ A me kawewiti mo te matekai o o koutou teina, te whakaotinga, ki ahau; kia whakatikaia ai a koutou kupu; a e kore koutou e mate. A pena ana ratou. ²¹ A ka mea ratou tetahi ki tetahi, He pono kua whai hara tatou i to tatou teina; i kite hoki tatou i te mamae o tona wairua, i a ia i inoi ai ki a tatou, a kihai tatou i whakarongo atu; na reira hoki i puta mai ai tenei he ki a tatou. ²² Na ka whakahoki a Reupena ki a ratou, ka mea, Kahore ianei ahau i ki atu ki a koutou, i mea, Kaua e hara ki te tamaiti; a kihai koutou i rongo? na, ko ona toto ano hoki tenei te whakatakina nei. ²³ A kihai ratou i mohio e rongo ana a Hohepa; no te mea he kaiwhakamaori hoki i waenganui i a ratou. ²⁴ Na ka tahuri ke atu ia i a ratou, a ka tangi: ka hoki ano ia ki a ratou, ka korero ki a ratou, ka tango hoki i a Himiona i roto i a ratou, a herea ana e ia ki to ratou aroaro. ²⁵ Na ka whakahau e Hohepa kia whakakiiia a ratou peke ki te witi, kia whakahokia atu nga moni a tenei, a tenei, ki a ratou peke, kia hoatu ano hoki ki a ratou he o ki te ara; na pera ana ia ki a ratou. ²⁶ Na ka utaina e ratou a ratou witi ki a ratou kaihe, a haere atu ana i reira. ²⁷ A, i te whakatuwheratanga a tetahi o ratou i tana peke kia hoatu he kai ma tana kaihe i te whare tira, ka kitea e ia tana moni; na, kei te waha tonu o tana peke. ²⁸ A ka mea ia ki ona tuakana, Kua whakahokia mai taku moni; a tenei ano kei roto i taku peke; na kore ake o ratou ngakau, a ka tahuri ratou me te wiri, ka mea tetahi ki tetahi, He mahi aha tenei a te Atua ki a tatou? ²⁹ Na ka tae ratou ki a Hakopa, ki to ratou papa, ki te whenua o Kanaana, a ka korerotia ki a ia nga mea katoa i pono ki a ratou; ka mea, ³⁰ I korero whakatuma mai te rangatira o te whenua ki a matou; i kiia ano matou e ia he tutei mo te whenua. ³¹ A ka mea matou ki a ia, He tangata pono matou; ehara matou i te tutei. ³² Kotahi tekau ma rua matou, he tuakana, he teina, he tama na to matou papa; kotahi kua kore, kei to matou papa hoki te whakaotinga inaianei, kei te whenua o Kanaana. ³³ Na ko te meatanga mai a taua tangata, a te rangatira o te whenua, ki a matou, Ma tenei e mohio ai ahau he hunga pono koutou; me waiho e koutou

Kenehi

tetahi o o koutou tuakana ki ahau, a me mau atu e koutou he kai mo te matekai o o koutou whare, a ka h aere: ³⁴ A me kawea mai to koutou teina, te whakaotinga, ki ahau: kia mohio ai ahau ehara koutou i te tutei, engari he hunga pono koutou: penei ka hoatu e ahau to koutou tuakana ki a koutou, a ka hokohoko koutou ki tenei whenua. ³⁵ A, i a ratou e ringiringi ana i a ratou peke, na, ko te moni a tenei, a tenei e takai ana i roto i a ratou peke: a, ka kite ratou ko to ratou papa i nga moni e takai ana, na ka wehi ratou. ³⁶ Na ka mea a Hakopa, to ratou papa, ki a ratou, Ka whakapania ahau e koutou: ko Hohepa kua kahore, ko Himiona hoki kua kahore, a ka tangohia nei e koutou a Pineamine: he pehi moku enei mea katoa. ³⁷ Na ka korero a Reupena ki tona papa, ka mea, Whakamatea aku tama tokorua, ki te kahore ia e kawea mai e ahau ki a koe: homai ia ki toku ringa, a maku ia e whakahoki mai ki a koe. ³⁸ A ka mea ia, E kore taku tama e haere tahi i a koutou ki raro: kua mate hoki tona tuakana, a ko ia anake ka mahue nei; a ki te pono he aitua ki a ia i te ara e haere nei koutou, katahi ka meinga toku koroheketanga e koutou kia heke tangi atu ki te po.

43 A, he tino nui te matekai o te whenua. ² A, ka pau te witi i maua mai e ratou i Ihipa, na ka mea to ratou papa ki a ratou, Hoki atu ki te hoko i tetahi wahi kai ma tatou. ³ A ka korero a Hura ki a ia, ka mea, I tino whakatupato taua tangata i a matou, i mea, E kore koutou e kite i toku mata ki te kahore to koutou teina i a koutou. ⁴ Ki te tukua e koe to matou teina hei hoa mo matou, ka haere matou ki raro ki te hoko kai mau: ⁵ Ki te kahore ia e tukua e koe, e kore matou e haere ki raro: no te mea i ki mai taua tangata ki a matou, E kore koutou e kite i toku mata ki te kahore to koutou teina i a koutou. ⁶ Na ka mea a Ihairaira, He aha koutou i ngarahu kino ai ki ahau, i whakaatu ai ki taua tangata he teina ano to koutou? ⁷ A ka mea ratou, I tino ui taua tangata ki o matou ahua, ki o matou whanaunga hoki, i mea mai, E ora ana ano ranei to koutou papa? tena ano ranei tetahi atu teina o koutou? a rite tonu ki enei kupu ta matou i korero ai ki a ia: tera ranei matou e ata mohio ka ki mai ia, Kawea mai to koutou teina ki raro nei? ⁸ Na ka mea a Hura ki tona papa, ki a Ihairaira, Tukua te tamaiti ki ahau, a ka whakatika matou, ka haere; kia ora ai tatou, kei mate tahi hoki matou me koe, me a matou potiki. ⁹ Ko ahau hei utu mona; me rapu ia e koe i toku ringa: ki te kahore ahau e kawea mai

i a ia ki a koe, e whakatu hoki i a ia ki tou aroaro, na, hei whakahenga ahau mau i nga ra katoa: ¹⁰ Me i kahore hoki matou i roa nei, kua rua enei hokinga mai o matou inaianei.

¹¹ Katahi ka mea a Ihairaira, to ratou papa ki a ratou, Ki te mea ra he penei te hanga, ko tenei ta koutou e mea ai; maua atu etahi o nga hua papai o te whenua i roto i a koutou oko, kawea atu hoki he hakari ki raro, ki taua tangata, tetahi wahi pam a, me tetahi wahi honi, etahi aramona: ¹² Kia takirua hoki nga hiriwa e maua atu i roto i o koutou ringa; ko te moni hoki i whakahokia mai i te waha o a koutou peke, me whakahoki atu ano tena i roto i o koutou ringa; he pohehe noa pea tena: ¹³ Kawea atu ano hoki to koutou teina, a whakatika, hoki atu ano ki taua tangata: ¹⁴ A ma te Atua Kaha Rawa e tuku mai ki a koutou kia arohaina mai e taua tangata, kia tonoa mai ano e ia tera tuakana o koutou, raua ko Pineamine. Ko ahau hoki, ki te whakapania ahau, ka whakapania ahau. ¹⁵ Na ka mau aua tangata ki taua hakari, e rua hoki nga moni i maua atu e ratou i roto i o ratou ringa, me Pineamine hoki: a whakatika ana ratou, haere ana ki raro, ki Ihipa, a ka tu ki te aroaro o Hohepa. ¹⁶ A, ka kitea a Pineamine e Hohepa i roto i a ratou, na ka mea ia ki te kaitohutohu o tona whare, Kawea ena tangata ki te whare, patua he kai, taka hoki; ka kai tahi hoki matou ko ena tangata ina tu te ra. ¹⁷ Na ka meatia e taua tangata ta Hohepa i ki ai; a ka kawea aua tangata e taua tangata ki te whare o Hohepa. ¹⁸ Na ka wehi aua tangata, mo ratou i kawea ki te whare o Hohepa; a ka mea ratou, Mo te moni i whakahokia i roto i a tatou peke i te haerenga tuatahi i kawea mai ai tatou; kia whai take mai ai ia ki a tatou, mo tana rere mai ki a tatou ki te tango i a tatou hei pononga, me a tatou kaihe hoki. ¹⁹ Na ka whakatata ratou ki te kaitohutohu o te whare o Hohepa, ka korero ki a ia i te kuwaha o te whare, ²⁰ Ka mea, E te ariki, i haere mai ano matou i mua ki te hoko kai: ²¹ A, no to matou taenga ki te whare tira, i ta matou whakatuwheratanga i a matou peke, na, ko te moni a tenei, a tenei, i te waha o tana peke, ta matou moni, rite tonu te taimaha: a kua whakahokia mai taua mea e matou i roto i o matou ringa. ²² Kua kawea mai ano e matou i roto i o matou ringa tetahi atu moni hei hoko kai: kahore matou e mohio na wai ranei i maka a matou moni ki a matou peke. ²³ A ka mea ia, Kia tau te rangimarie ki a koutou, kua e wehi: na to koutou Atua, na te Atua hoki o to koutou papa i homai he taonga ki a koutou ki roto ki a koutou peke: i tae mai ano ta koutou moni ki ahau. A ka kawea e ia a Himiona ki a ratou.

Kenehi

²⁴ Na ka kawea taua tangata i aua tangata ki te whare o Hohepa, ka hoatu e ia he wai hei horoi mo o ratou waewae; i hoatu ano e ia he kai ma a ratou kaihe. ²⁵ Na ka taka e ratou te hakari mo te taenga mai o Hohepa i te awatea: i rongo hoki ratou me kai taro ratou ki reira. ²⁶ A, i te taenga mai o Hohepa ki te whare, ka kawea e ratou ki a ia te hakari a o ratou ringa ki te whare, a ka piko ki a ia ki te whenua. ²⁷ Na ka ui ia ki a ratou ki te pai, ka mea, Kei te pai ranei to koutou papa, te koroheke i korerotia mai ra e koutou? E ora ana ano ranei ia? ²⁸ A ka mea ratou ki a ia, Kei te pai tau pononga, to matou papa, e ora ana ano ia. Na ka tuohu ratou, ka piko iho. ²⁹ Ka maranga tona kanohi, ka kite ia i a Pineamine, i tona teina, i te tama a tona whaea, a ka mea, Ko to koutou teina tenei, ko te whakaotinga i korerotia ra e koutou ki ahau? I mea ano ia, Kia aroha te Atua ki a koe, e taku tama. ³⁰ Na ka hohoro a Hohepa; he tokonga ake hoki no tona ngakau aroha ki tona teina: a ka rapua e ia tetahi wahi hei tangihanga; a haere ano ia ki te ruma i roto, ki reira tangi ai. ³¹ Na ka horoia e ia tona mata, ka puta ki waho, ka whakamanawanui, ka mea, Whakatakotoria he taro. ³² Na ka whakatakotoria e ratou, mana ki a ia anake, ma ratou ki a ratou anake, ma nga Ihipiana, i kai tahi me ia, ki a ratou anake: e kore hoki e ahei i nga Ihipiana te kai taro tahi me nga Hiperu; he mea whakarihariha hoki tena ki nga Ihipiana. ³³ Na ka noho ratou ki tona aroaro, to mua rite tonu ano ki tona muanga, to muri rite tonu ano ki tona muringa; a miharo ana aua tangata tetahi ki tetahi. ³⁴ Na ka tuwhaina atu e ia etahi o nga wahi i tona aroaro ma ratou: he nui rawa ia te wahi i a Pineamine; me i takirimatia te wahi a tetahi o ratou kua rite ki tana. Na ka inu ratou, ka koa tahi me ia.

44 Na ka whakahau ia ki te kaitohutohu o tona whare, ka mea, Whakakiiia nga peke a aua tangata ki nga kai e taea te whawhao ki roto, me maka ano te moni a tenei, a tenei, ki te waha o tana peke. ² Whaowhina hoki taku kapu, te kapu hiriwa, ki te waha o te peke a te whakaotinga, me te moni ano mo tana witi. Na rite tonu tana i mea ai ki ta Hohepa kupu i ki ai. ³ A, ka marama te ata, ka tonoa atu aua tangata, ratou me a ratou kaihe. ⁴ A, no to ratou haerenga atu i te pa, kihai i matara, ka mea a Hohepa ki te kaitohutohu o tona whare, Whakatika, whaia aua tangata; a, ka mau ratou i a koe, ka mea ki a ratou, He aha i utua ai e koutou te pai ki te kino? ⁵ Ehara ianei tenei i te

mea e inu ai toku ariki, i tana hoki e kite tohu ai ia? ka kino ta koutou mahi. ⁶ Na ka mau ratou i a ia, a korerotia ana e ia aua kupu ki a ratou. ⁷ A ka mea ratou ki a ia, He aha enei kupu i korerotia ai e toku ariki? Aue, kia meatia tenei mea e au pononga. ⁸ Nana, ko te moni i kitea e matou i te waha o a matou peke, i whakahokia mai e matou ki a koe i te whenua o Kanaana: a kia tahae matou hei aha i te hiriwa, i te koura ranei, i roto i te whare o tou ariki? ⁹ Ki te mea ka kitea taua mea ki tetahi o au pononga, kia mate ia, kia waiho ano matou hei pononga ma toku ariki. ¹⁰ A ka mea ia, Kia rite ano hoki aiane ki ta koutou i mea ai: e kitea taua mea ki tetahi, hei pononga ia maku; a kahore he whakahe mo koutou. ¹¹ Na hohoro tonu ta ratou tuku iho i tana peke, i tana peke, ki te whenua, a whakatuwheratia ana e ratou tana peke, tana peke. ¹² Na ka rapu ia, timata i te matamua a whakamutu ki te whakaotinga: a ka kitea te kapu i roto i te peke a Pineamine. ¹³ Na ka haehae ratou i o ratou kakahu, a whakawaha ana e ratou tana kaihe, tana kaihe, hoki ana ki te pa. ¹⁴ Na ka haere a Hura ratou ko ona tuakana, ko ona teina, ki te whare o Hohepa; a i reira tonu ia: a tapapa ana ki te whenua i tona aroaro. ¹⁵ Na ka mea a Hohepa ki a ratou, He aha tenei mea i meatia nei e koutou? kihai ranei koutou i mahara he tangata matakite te penei me ahau nei? ¹⁶ Na ka mea a Hura, He aha ta matou e mea ai ki toku ariki? he aha ta matou e korero ai? me aha ranei hei whakatika i a matou? kua kitea e te Atua te hara o au pononga; na, tenei matou hei pononga ma toku ariki, matou tahi hoki ko te tangata i kit ea nei te kapu ki a ia. ¹⁷ Ano ra ko ia, Engari, kia meatia tenei e ahau! Ko te tangata i kitea nei te kapu ki a ia, ko ia hei pononga maku; ko koutou ia, haere marie koutou ki runga, ki to koutou papa. ¹⁸ Katahi ka whakatata a Hura ki a ia, ka mea, Tukua tau pononga, e toku ariki, kia korero i tetahi kupu ki nga taringa o toku ariki, kei mura hoki tou riri ki tau pononga: ko korua hoki ko Parao rite tahi. ¹⁹ I ui mai toku ariki ki ana pononga, i mea, He papa ranei to koutou, he teina ranei? ²⁰ A ka mea matou ki toku ariki, He papa ano to matou, he koroheke, me tetahi tama o tona koroheketanga, he mea iti; kua mate hoki tona tuakana, a ko ia anake i mahue o nga tamariki a tona whaea, e aroha ana hoki tona papa ki a ia. ²¹ Na ka mea mai koe ki au pononga, Kawea mai ia ki raro nei, ki ahau, kia tau atu ai oku kanohi ki a ia.

Kenehi

²² Katahi matou ka mea ki toku ariki, E kore e ahei kia whakarerea tona papa e taua tamaiti: no te mea ka mate tona papa ki te mahue i a ia. ²³ Na ka mea koe ki au pononga, Ki te kahore to koutou teina, te whakaotinga, e haere tahi mai i a koutou ki raro nei, e kore koutou e kite i toku kanohi a muri ake nei. ²⁴ A, i to matou haerenga ki runga, ki tau pononga, ki toku papa, na, ka korerotia e matou nga kupu a toku ariki ki a ia. ²⁵ A ka mea mai to matou papa, Hoki atu ki te hoko i tetahi wahi kai ma tatou. ²⁶ Na ka mea matou, E kore e ahei ki a matou te haere ki raro: ki te mea kei a matou to matou teina, te whakaotinga, na, ka haere matou ki raro: no te mea hoki e kore e taea e matou te titiro ki te kanohi o taua tangata, ki te kahore to matou teina, te whakaotinga, i a matou. ²⁷ Na ka mea tau pononga, toku papa, ki a matou, E mohio ana koutou, tokorua nga tama a maua ko taku wahine: ²⁸ A i haere atu tetahi i toku taha, i mea hoki ahau, He pono kua haea putia ia; a kahore ahau i kite i a ia a mohoa noa nei: ²⁹ Ki te tangohia ano hoki tenei e koutou i toku aroaro, a ka pono he aitua ki a ia, katahi ka meinga e koutou kia heke tangi atu toku koroheketanga ki te po. ³⁰ Heoi, ki te haere atu ahau ki tau pononga, ki toku papa, a kahore taua tamaiti i a matou; kei roto nei hoki i tona wairua tona wairua e paihere ana; ³¹ Na, kei tona kitenga kua kore tenei tama, ka mate ia: a ka meinga e matou, e au pononga, te koroheketanga o tau pononga, o to matou papa, kia heke tangi atu ki te po. ³² I waiho hoki tau pononga hei utu mo tenei tama ki toku papa, i mea ahau, Ki te kahore ia e kawea mai e ahau ki a koe, na, hei whakahenga ahau ma toku papa i nga ra katoa. ³³ Heoi kia noho ra tau pononga aianehei hei utu mo tenei tama, hei pononga ma toku ariki; a kia haere tahi te tama i ona tuakana ki runga. ³⁴ Me pehea hoki ahau e haere ai ki runga, ki toku papa, ki te kahore te tama i ahau? kei kite ahau i te kino e pa ana ki toku papa.

45 Na kihai i taea e Hohepa te whakamanawanui i te aroaro o te hunga katoa e tu ana i tona taha; a ka karanga ia, Haere katoa atu nga tangata i toku taha. A kihai i tu tetahi tangata i tona taha, i a Hohepa e whakaatu ana i a ia ki ona tuakana. ² Na he nui tona reo ki te tangi: a ka rongo nga Ihipiana, ka rongo ano hoki te whare o Parao. ³ Na ka mea a Hohepa ki ona tuakana, Ko Hohepa ahau; e ora ana ano ranei toku papa? A kihai ona tuakana i ahei te whakahoki kupu ki a ia; i pororaru hoki

ratou i tona aroaro. ⁴ A ka mea a Hohepa ki ona tuakana, Whakatata mai ra ki ahau. A ka whakatata ratou. A ka mea ia, Ko Hohepa ahau, ko to koutou teina i hokona nei e koutou ki Ihipa. ⁵ Na, kua ra e pouri, kua hoki e mumura o koutou kanohi, mo koutou i hoko i ahau ki konei: no te mea he mea tono mai ahau e te Atua ki mua i a koutou hei whakaora tangata. ⁶ Ka rua hoki enei tau o te matekai ki te whenua: kei muri ano etahi atu tau e rima, e kore ai e parau, e kore ai e kokoti. ⁷ Kua tonoa mai nei hoki ahau e te Atua ki mua i a koutou kia whai putanga ai koutou ki te ao, kia ora ai hoki koutou i runga i te whakaoranga nui. ⁸ Ina, ehara i a koutou nana ahau i tono mai ki konei, engari na te Atua; kua waiho hoki ahau e ia hei matua ki a Parao, hei ariki ano mo tona whare katoa, hei kawana hoki mo te whenua katoa o Ihipa. ⁹ Hohoro, haere ki runga, ki toku papa, mea atu ki a ia, He penei te kupu a tau tama a Hohepa, Kua meinga ahau e te Atua hei ariki mo Ihipa katoa; haere mai ki ahau, kua e whakaroa. ¹⁰ A me noho koe ki te whenua o Kohena, a ka tata koe ki ahau, koutou ko au tama, ko nga tama hoki a au tama, me au kahui, me au kau, me au mea katoa: ¹¹ A ka atawhai ahau i a koe ki reira; e rima hoki enei tau matekai kei muri nei; kei rawakoretia koutou ko tou whare me au mea katoa. ¹² Na, ka kite nei o koutou kanohi, me nga kanohi o toku teina, o Pineamine, ko toku waha tenei te korero nei ki a koutou. ¹³ A ma koutou e korero ki toku papa toku kororia katoa i Ihipa, me nga mea katoa i kite nei koutou; kia hohoro ano ta koutou kawea mai i toku papa ki konei. ¹⁴ Na ka hinga ia ki runga ki te kaki o Pineamine, o tona teina, a ka tangi, ka tangi ano a Pineamine i runga i tona kaki. ¹⁵ A ka kahi ia i ona tuakana katoa, ka tangi hoki ki a ratou: a muri iho ka korero ona tuakana ki a ia. ¹⁶ Na ka tae te rongo ki te whare o Parao, ka korerotia, Kua tae mai nga tuakana o Hohepa: he mea pai ano tena ki te whakaaro o Parao, o ana tangata hoki. ¹⁷ Na ka mea a Parao ki a Hohepa, Korero ki ou tuakana, Ko tenei ta koutou e mea ai; whakawaha a koutou kararehe, a whakatika, haere ki te whenua o Kanaana; ¹⁸ Tikina hoki to koutou papa, me nga tangata o o koutou whare, a haere mai ki ahau: a ka hoatu e ahau ki a koutou nga mea papai o te whenua o Ihipa, a ka kai koutou i te momonatanga o te whenua. ¹⁹ Na, kua whakahaua nei koe, meatia tenei e koutou; mauria atu etahi kaata ma koutou i te whenua o Ihipa mo a koutou tamariki, mo a koutou wahine, a kawea mai to koutou papa, haere mai hoki.

Kenehi

²⁰ A kaua e whakaaro ki a koutou mea; ma koutou hoki nga mea pai o te whenua katoa o Ihipa. ²¹ Na ka pera nga tama a Iharaira: a ka homai he kaata e Hohepa ki a ratou, ka pera me ta Parao i ki ai, i homai ano e ia he o mo ratou ki te ara. ²² I homai ano hoki e ia ki a ratou katoa he whakatakirua mo nga kakahu o tetahi, o tetahi; ki a Pineamine ia i homai e ia e toru rau hiriwa, takirima ano hoki nga kakahu. ²³ A ko nga mea tenei i homai e ia kia kawea ki tona papa; kotahi tekau nga kaihe e waha ana i nga mea papai o Ihipa, me nga kaihe uha kotahi tekau, ko ta ratou kawenga he witi, he taro, hei kai ma tona papa ki te ara. ²⁴ Na ka tonoa atu e ia ona tuakana, a haere ano ratou: ka mea hoki ia ki a ratou, Kei ngangau koutou ki te ara. ²⁵ Na haere ana ratou i Ihipa ki runga, a ka tae ki te whenua o Kanaana, ki a Hakopa, ki to ratou papa, ²⁶ A ka korero ki a ia, ka mea, E ora ana ano a Hohepa, ko ia hoki te kawana o te whenua katoa o Ihipa. Na ka whakapau te manawa o Hakopa, kihai hoki ia i whakapono ki a ratou. ²⁷ Na ka korerotia e ratou ki a ia nga kupu katoa a Hohepa i korero ai ia ki a ratou: a ka kite ia i nga kaata i tukua mai e Hohepa hei tiki mai mona, na, ka ora ake te wairua o Hakopa, o to ratou papa: ²⁸ A katahi a Iharaira ka mea, Heoi ano; e ora ana ano taku tama, a Hohepa: ka haere ahau kia kite i a ia kei mate ahau.

46 Na ka turia e Iharaira me ana mea katoa, a ka tae ki Peerehepa, a ka patua e ia etahi patunga tapu ma te Atua o tona papa, o Ihaka. ² Na ka korero moemoea te Atua ki a Iharaira i te po, ka mea, E Hakopa, e Hakopa. A ka mea ia, Tenei ahau. ³ A ka mea ia, Ko te Atua ahau, ko te Atua o tou papa: kaua e wehi ki te haere ki raro, ki Ihipa; ka meinga hoki koe e ahau hei iwi nui ki reira: ⁴ Ka haere tahi ahau i a koe ki raro, ki Ihipa; maku ano koe e whakahoki mai ki runga nei: a ma te ringa o Hohepa e pehi ou kanohi. ⁵ Na ka whakatika atu a Hakopa i Peerehepa, a ka kawea a Hakopa, to ratou papa, e nga tama a Iharaira, me a ratou tamariki, me a ratou wahine, i runga i nga kaata i tukua mai e Parao hei tiki atu i a ia. ⁶ I kawea ano e ratou a ratou kararehe, me a ratou taonga i whiwhi ai ki te whenua o Kanaana, a haere ana ki Ihipa a Hakopa ratou tahi ko ona uri katoa: ⁷ Ko ana tama, ko nga tama hoki a ana tana: ko ana tamahine, me nga tamahine a ana tama, me ona uri katoa i kawea e ia ki Ihipa. ⁸ Na ko nga ingoa enei o nga tama a Iharaira, i haere nei ki Ihipa, ko Hakopa ratou

ko ana tama: ko Reupena, matamua a Hakopa. ⁹ Ko nga tama a Reupena; ko Hanoka, ko Paru, ko Heterono, ko Karami. ¹⁰ Ko nga tama a Himiona; ko Iemuere, ko Iamini, ko Ohara, ko Iakini, ko Tohara, ratou ko Hauru, ko te tama a tetahi wahine Kanaani. ¹¹ Ko nga tama a Riwai ko Kerehona, ko Kohata, ko Merari. ¹² Ko nga tama a hura; ko Ere, ko Onana, ko Heraha, ko Parete, ko Taraha: ko Ere ia raua ko Onana i mate ki te whenua o Kanaana. Ko nga tama a Parete, ko Heterono raua ko Hamuru. ¹³ Ko nga tama a Ihakara; ko Tora, ko Puwa, ko Hopa, ko Himirono. ¹⁴ Ko nga tama a Hepurona; ko Herete, ko Erono, ko Iahateere. ¹⁵ Ko nga tama enei a Rea, i whanau nei i a raua ko Hakopa ki Paranaarama, ratou ko tana tamahine, ko Rina: e toru tekau ma toru nga wairua katoa o ana tama, o ana tamahine. ¹⁶ Ko nga tama a Kara; ko Hipiona, ko Haki, ko Huni, ko Etepono, ko Eri, ko Arori, ko Areri. ¹⁷ Ko nga tama a Ahera; ko Imina, ko Ihua, ko Ihui, ko Peria, ratou ko Hera, ko to ratou tuahine; ko nga tama a Peria, ko Hepere raua ko Marakiere. ¹⁸ Ko nga tama enei a Tiripa, a tera i homai nei e Rapana ki a Rea, ki tana tamahine, i whanau nei i a raua ko Hakopa; kotahi tekau ma ono wairua. ¹⁹ Ko nga tama a Rahera, wahine a Hakopa; ko Hohepa raua ko Pineamine. ²⁰ A whanau ake a Hohepa i te whenua o Ihipa, ko Manahi raua ko Eparaima, he whanau enei na raua ko Ahenata, tamahine a Potiwhera tohunga o Ono. ²¹ Ko nga tama a Pineamine; ko Peraha, ko Pekere, ko Ahapere, ko Kera, ko Naamana, ko Ehi, ko Roho, ko Mupimi, ko Hupimi, ko Arare. ²² Ko nga tama enei a Rahera, i whanau nei ma Hakopa: ko nga wairua katoa kotahi tekau ma wha. ²³ Ko nga tama a Rana; ko Huhimi. ²⁴ Ko nga tama a Napatari; ko Iahateere, ko Kuni, ko Ietere, ko Hireme. ²⁵ Ko nga tama enei a Piriha, a tera i homai nei e Rapana ki tana tamahine, ki a Rahera, a whanau ake enei i a raua ko Hakopa: e whitu aua wairua katoa. ²⁶ Ko nga wairua katoa i haere tahi nei i a Hakopa ki Ihipa, i puta mai nei i roto i tona hope, e ono tekau ma ono nga wairua katoa; haunga nga wahine a nga tama a Hakopa. ²⁷ Ko nga tama a Hohepa, i whanau nei mana ki Ihipa, e rua nga wairua: e whitu tekau nga wairua katoa o te whare o Hakopa i haere nei ki Ihipa. ²⁸ Na ka tonoa e ia a Hura ki mua i a ia, ki a Hohepa, hei arahi i a ia ki Kohena; a ka tae ratou ki te whenua o Kohena.

Kenehi

²⁹ Na ka whakanohoia e Hohepa tona hariata, a haere ana ki te whakataui i tona papa, i a Ihairaira, ki Kohena, a ka tae atu ki tona aroaro; na ka hinga ia ki runga ki tona kaki, a he roa tana tangihanga i runga i tona kaki. ³⁰ Na ka mea a Ihairaira ki a Hohepa, He pai ki te mate ahau aianei, noku hoki ka kite i tou mata, no te mea e ora ana ano koe. ³¹ Na ka mea a Hohepa ki ona tuakana, ki te whare ano hoki o tona papa, Ka haere ahau ki runga, ki te korero ki a Parao, ki te mea ki a ia, Kua tae mai ki ahau oku tuakana, me te whare o toku papa, i noho ra i te whenua o Kanaana; ³² Na he hepara au tangata, he hunga whangai kararehe ratou; kua kawea mai ano e ratou a ratou kahui, a ratou kau, me a ratou mea katoa. ³³ A, ka karanga a Parao i a koutou, ka mea, He aha ta koutou mahi? ³⁴ Me ki atu e koutou, He hunga whangai kararehe au pononga, o to matou taitamarikitanga ake a mohoa noa nei, matou, me o matou matua: kia noho ai koutou ki te whenua o Kohena; no te mea hoki he mea whakariharia ki nga Ihipiana nga hepara katoa.

47 Na ka haere a Hohepa, ka korero ki a Parao, ka mea, Kua tae mai toku papa me oku tuakana, me a ratou kahui, a ratou kau, a ratou mea katoa, i te whenua o Kanaana; na, kei te whenua ratou o Kohena. ² Na ka tango ia i etahi o ona tuakana, tokorima, a whakaturia ana ratou e ia ki te aroaro o Parao. ³ A ka mea a Parao ki ona tuakana, He aha ta koutou na mahi? A ka mea ratou ki a Parao, He hepara au pononga, matou me o matou matua. ⁴ I mea ano ratou ki a Parao, He noho ki tenei whenua i haere mai ai matou; no te mea kahore he kai ma nga hipi a au pononga; he nui hoki te matekai o te whenua o Kanaana: koia ra kia noho au pononga ki te whenua o Kohena. ⁵ Na ka korero a Parao ki a Hohepa, ka mea, Kua tae mai nei tou papa me ou tuakana ki a koe: ⁶ Kei tou aroaro te whenua o Ihipa; whakanohoia e koe tou papa me ou tuakana ki te wahi pai o te whenua; kia noho ratou ki te whenua o Kohena: ki te mea hoki e mohiotia ana e koe etahi tangata pakari i roto i a ratou, meinga ratou hei rangatira mo aku kararehe. ⁷ Na ka kawea mai a Hakopa, tona papa, e Hohepa, ka whakaturia ki te aroaro o Parao; a ka manaaki a Hakopa i a Parao. ⁸ A ka mea a Parao ki a Hakopa, Ka hia ou tau? ⁹ Ka mea a Hakopa ki a Parao, Ka kotahi rau e toru tekau tau nga ra o nga tau o toku noho manene: he torutoru, a he kino nga ra o nga tau o toku ora,

kihahi ano hoki i rite ki nga ra o nga tau o te ora o oku matua, i nga ra i noho manene ai ratou. ¹⁰ Na ka manaaki a Hakopa i a Parao, a puta atu ana i te aroaro o Parao. ¹¹ Na ka whakanohoia e Hohepa tona papa me ona tuakana, a hoatu ana e ia ki a ratou he kainga i te whenua o Ihipa, i te wahi pai rawa o te whenua, i te whenua o Ramehehe, pera me ta Parao i whakahau ai. ¹² Na ka atawhai a Hohepa i tona papa, ratou ko ona tuakana, ko te whare katoa ano hoki o tona papa ki te taro, he mea whakarite tonu ki o ratou hapu. ¹³ A kahore he taro o te whenua katoa; he nui rawa hoki te matekai; a hemo noa iho te whenua o Ihipa i te matekai, me te whenua hoki o Kanaana. ¹⁴ A kohia ana e Hohepa te moni katoa i kitea ki te whenua o Ihipa, ki te whenua hoki o Kanaana, mo te witi i hokona e ratou: a kawea ana e Hohepa te moni ki te whare o Parao. ¹⁵ A, no te potonga o te moni o te whenua o Ihipa, o te whenua hoki o Kanaana, na ka haere nga Ihipiana katoa ki a Hohepa, ka mea, Homai he taro ki a matou: kia mate hoki matou ki tou aroaro hei aha? kua poto nei hoki te moni. ¹⁶ Na ka mea a Hohepa, Homai a koutou kararehe; a ka hoatu e ahau hei utu mo a koutou kararehe, i te mea kua poto te moni. ¹⁷ Na ka kawea mai e ratou a ratou kararehe ki a Hohepa: a hoatu ana e Hohepa he taro ki a ratou hei utu mo nga hoiho, mo nga kahui hipi, mo nga kahui kau, mo nga kaihe: a whangaia ana ratou e ia ki te taro i taua tau, hei utu mo a ratou kararehe katoa. ¹⁸ A, no te takanga o taua tau, ka haere mai ratou ki a ia i te rua o nga tau, ka mea ki a ia, E kore e huna e matou i toku ariki, kua poto te moni; kei toku ariki hoki a matou kahui kararehe; kahore he mea e toe ana hei tirohanga ma toku ariki, ko o matou tinana anake, me o matou oneone: ¹⁹ Kia mate matou ki tou aroaro hei aha? matou tahi hoki me to matou oneone? hokona matou me to matou oneone ki te taro, a ka riro matou me to matou oneone hei pononga ma Parao: homai ano hoki he purapura, a ka ora matou, a e kore e mate, e kore an o hoki e uruwaitia te whenua. ²⁰ Na ka hokona e Hohepa te oneone katoa o Ihipa mo Parao: i hokona hoki e nga Ihipiana tana mara, tana mara; he pehi rawa hoki na te matekai i a ratou: a riro ana te whenua i a Parao. ²¹ Tena ko nga tangata, i whakawhitiwhitia e ia ki nga pa, i tetahi pito o nga rohe o Ihipa a puta noa ki tetahi pito o reira. ²² Ko te oneone anake ia o nga tohunga kihahi i hokona e ia; i whakaritea hoki tetahi wahi e Parao ma nga tohunga, a i kai ratou i ta ratou wahi i homai e Parao ma ratou: koia te hokona ai e ratou o ratou oneone.

Kenehi

²³ A ka mea a Hohepa ki te iwi, Nana, kua hokona nei koutou e ahau inaianei, me to koutou oneone, ma Parao: na, he purapura ma koutou, ruia te whenua. ²⁴ A, ka whai hua a mua, me homai e koutou te rima o nga wahi ki a Parao, a ma koutou nga wahi e wha, hei purapura mo te mara, hei kai hoki ma koutou, ma te hunga hoki i roto i o koutou whare, hei kai ano hoki ma a koutou tamariki. ²⁵ A ka mea ratou, Ka ora matou i a koe: kia manakohia matou e toku ariki, hei pononga matou ma Parao. ²⁶ Na ka whakatakatoria te tikanga e Hohepa mo te oneone o Ihipa a tae noa mai ki tenei ra, ma Parao te rima o nga wahi; haunga ia te oneone o nga tohunga, kihai hoki tena i riro i a Parao. ²⁷ Na ka noho a Iharaira ki te whenua o Ihipa, ki te whenua o Kohena; ka whai kainga ratou ki reira, ka hua, ka nui whakaharahara. ²⁸ A kotahi tekau ma whitu nga tau i ora ai a Hakopa ki te whenua o Ihipa: a kotahi rau e wha tekau ma whitu nga tau o te oranga o Hakopa. ²⁹ Na ka whakatata nga ra o Iharaira e mate ai ia: a ka karanga i tana tama, i a Hohepa, ka mea ki a ia, Na, ki te mea ka manakohia ahau e koe, tena, whakapakia mai tou ringa ki raro i toku huha, a whakaputaina mai he aroha, he pono ki ahau; kau r a ahau e tanumia ki Ihipa: ³⁰ Engari kia takoto ahau ki oku matua, me kawe atu ahau e koe i Ihipa, me tanu hoki ki to ratou urupa. A ka mea ia, Ka rite i ahau tau kupu. ³¹ A ka mea ia ki a ia, Oati mai ki ahau. A oati ana ia ki a ia. A ka pike a Iharaira ki runga ki te urunga o te moenga.

48 Na, i muri i enei mea, ka korerotia ki a Hohepa, Nana, e mate ana tou papa: a ka tango ia i ana tamariki tokorua, i a Manahi raua ko Eparaima, hei hoa mona. ² A ka korerotia ki a Hakopa, ka meatia, Na, ko Hohepa, ko tau tama, tenei te haere mai nei ki a koe: na ka whakakaha ake a Iharaira i a ia, a ka noho ki runga i te moenga. ³ Na ka mea a Hakopa ki a Hohepa, I puta mai te Atua Kaha Rawa ki ahau i Rutu, i te whenua o Kanaana, i manaaki i ahau, ⁴ I mea ano ki ahau, Na, ka meinga koe e ahau kia hua, ka whakanui ahau i a koe, ka meinga hoki koe e ahau hei huinga iwi; a ka hoatu e ahau tenei whenua ki ou uri i muri i a koe hei kainga pumau. ⁵ Na, ko au tama tokorua, ko Eparaima raua ko Manahi, i whanau nei mau ki te whenua o Ihipa i mua ake o toku taenga mai ki a koe, ki Ihipa, maku ena; ka riro mai raua i ahau, ka pera ano me Reupena raua ko Himiona. ⁶ A, ko tau whanau e whanau mau i muri i a raua, mau ena; ka

huaina ki a ratou te ingoa o o ratou tuakana i to ratou kainga pumau. ⁷ Ko ahau hoki, i toku haerenga mai i Parana, ka mate a Rahera ki toku taha, ki te whenua o Kanaana, ki te ara, e takoto mai ana he wahi e haere atu ai ki Eparata: a tanumia ana e ahau ki reira ki te ara ki Eparata, ara ki Peterehema. ⁸ A ka kite a Iharaira i nga tama a Hohepa, ka mea, Ko wai enei? ⁹ A ka mea a Hohepa ki tona papa, Ko aku tama enei i homai e te Atua ki ahau i konei. Ka mea ia, Nekehia mai nei ki ahau, kia manaaki ai ahau i a raua. ¹⁰ Na he atarua nga kanohi o Iharaira, na te koroheke hoki, kihai ia i ahei te kite atu. Na ka whakatata ia i a raua ki a ia; a ka kihi ia i a raua, ka wahi hoki i a raua. ¹¹ Na ka mea a Iharaira ki a Hohepa, Kihai ahau i mea ka kite ahau i tou mata: kua whakakitea mai nei ano hoki e te Atua ou uri ki ahau. ¹² Na ka nekehia atu raua e Hohepa i roto i ona turi, a ka piko tona mata ki te whenua. ¹³ Na ka puritia raua e Hohepa, a Eparaima e tona ringa matau ki te mau i o Iharaira, a Manahi e tona mau ki te matau o Iharaira, a ka whakatata atu ia i a raua ki a ia. ¹⁴ Na ka torona e Iharaira tona ringa matau, a whakatakatoria ana e ia ki runga ki te matenga o Eparaima, ko ia ano hoki te teina, me tona ringa mau hoki ki runga ki te matenga o Manahi, he ata whakatakoto hoki nana i ona ringa, ko Manahi hoki te matamua. ¹⁵ Na ka manaaki ai i a Hohepa, ka mea, Ma te Atua i haereere nei oku matua, a Aperahama raua ko Ihaka i tona aroaro, ma te Atua mana nei ahau i whangai i ahau i ora nei a taea moatia tenei ra, ¹⁶ Ma te anahera nana nei ahau i whakaora i roto i nga he katoa, e manaaki enei tamariki; a kia huaina toku ingoa ki a raua, me te ingoa hoki o oku matua, o Aperahama raua ko Ihaka; a kia tino nui haere raua i waenganui i te whenua. ¹⁷ A, no te kitenga o Hohepa kua whakatakatoria e tona papa tona matau ki runga ki te matenga o Eparaima, ka kino ki tana titiro: a ka whakarewaina ake e ia te ringa o tona papa, kia nekehia atu e ia i te matenga o Eparaima ki runga ki te matenga o Manahi. ¹⁸ A ka mea a Hohepa ki tona papa, Kau e pena, e toku papa; ko te tuakana hoki tenei; whakatakatoria tou matau ki runga ki tona matenga. ¹⁹ Na ka whakakahore tona papa, ka mea, E mohio ana ahau, e taku tama, e mohio ana ahau: ka whakatupu iwi ano tenei, ka nui ano hoki ia: otiia ka nui atu tona teina i a ia, a ka waiho ona uri hei iwi maha. ²⁰ Na ka manaaki ia i a raua i taua rangi, ka mea, Ko koe ta Iharaira manaakitanga, a ka korerotia, Kia meinga koe

Kenehi

e te Atua kia rite ki a Eparaima, kia rite hoki ki a Manahi: na ka maka e ia a Eparaima ki mua i a Manahi. ²¹ Na ka mea a Iharaira ki a Hohepa, Ka mate tenei ahau: hei a koutou ia te Atua, mana hoki koutou e whakahoki ki te whenua o o koutou matua. ²² Na kotahi te wahi ka hoatu nei e ahau mou, e hira ake ai tou i to ou tuakana, ko taku hoki i tango ai i nga Amori ki taku hoari, ki taku kopere.

49 Na ka karanga a Hakopa ki ana tamariki, ka mea, Huihui mai, a ka korerotia e ahau ki a koutou nga mea e pono ki a koutou i nga ra o muri. ² Huihui mai, whakarongo hoki, e nga tama a Hakopa; whakarongo hoki ki a Iharaira, ki to koutou papa. ³ E Reupena, ko koe taku matamua, toku pakaritanga, me te timatanga o toku kaha; te hiranga ake o te kororia, te hiranga ake hoki o te kaha: ⁴ He mea pokarekare, ano he wai, e kore koe e kaka; mo tou pikitanga i te moenga o tou papa; pokea iho e koe a reira: i pikitia e ia toku takotoranga. ⁵ He tuakana, he teina, a Himiona raua ko Riwai; he rakau riri kino a raua hoari. ⁶ Kaua e tomo, e toku wairua, ki to raua runanga; kaua e huihuia, e toku kororia, ki to raua whakaminenga: i patu tangata hoki raua i a raua e riri ana, a he hikaka no raua i kopa ai te kau. ⁷ Kia kanga to raua riri, i kaha nei; me to raua aritarita, no te mea he nanakia: ka wehea atu raua e ahau ki roto ki a Hakopa, ka whakamararatia hoki raua ki roto ki a Iharaira. ⁸ E Hura, ko koe e whakamoemititia e ou tuakana, e ou teina: ka u tou ringa ki te kaki o ou hoariri: ka piko ki a koe nga tama a tou papa. ⁹ He kuao raiona a Hura: i kake atu koe, e taku tama, i te haenga: i piko, i tapapa ia, i pera me te raiona, i pera hoki me te raiona katua; ma wai ia e whakaoho? ¹⁰ E kore e riro ke te hepeta i a Hura, me te tokotoko o te kawana i waenganui o ona waewae, kia tae mai ra ano a Hiro; a ka rongo nga iwi katoa ki a ia. ¹¹ Ka herea e ia tana kuao ki te waina, te tama hoki a tana kaihe ki te waina pai rawa; ka horoia e ia ona kakahu ki te waina, ona weruweru hoki ki te toto o te karepe: ¹² Ka mumura hoki ona kanohi i te waina, ka ma ona niho i te waiu. ¹³ Ka noho a Hepurona ki te wahapu o te moana; hei wahapu ano ia mo nga kaipuke; ka tutuki atu hoki tona rohe ki Hairona. ¹⁴ He kaihe kaha a Ihakara, e tapapa ana i waenga o nga moenga hipi e rua: ¹⁵ A, i tona kitenga i te okiokinga he pai, i te whenua hoki he ahuaureka; na ka tukua iho e ia tona pokohiwi ki te pikaunga, a meinga ana ia hei pononga

homai takoha. ¹⁶ Ka whakawa a Rana i tona iwi, ka pera ano me tetahi o nga iwi o Iharaira. ¹⁷ Hei nakahi a Rana ki te ara, hei neke hoki ki te huarahi, e ngau ai i te rekereke o te hoiho, a ka taka whakamuri tona kaieke. ¹⁸ Kua tatari atu ahau ki tau whakaoranga, e Iouo. ¹⁹ Ko Kara, ka aki te ope ki runga ki a ia: otiaa ka aki ia ki to ratou rekereke. ²⁰ Ko ta Ahera, ka momona tana taro, a he kai kingi ona hua. ²¹ Ko Napatari, he hata kua tukua kia haere: e homai ana e ia nga kupu papai. ²² Ko Hohepa he peka hua, he peka hua i te taha o te puna; e toro atu ana ona manga ki tua o te taiepa: ²³ I whakatupu kino nga kaikopere i a ia, i pere mai hoki, i kino hoki ki a ia: ²⁴ Otiaa i mau tana kopere i runga i te kaha, a i whakapakaritia nga takakau o ona ringa e nga ringa o te Mea Kaha o Hakopa, no reira nei te hepara, te kamaka o Iharaira, ²⁵ Ara e te Atua o tou papa, mana ano koe e awhina; e te Kaha Rawa hoki, mana e tuku mai ki a koe nga manaaki o te rangi i runga, nga manaaki hoki o te rire e takoto ana i raro, nga manaaki o nga u, o te kopu hoki: ²⁶ Hira ake nga manaaki a tou papa i nga manaaki a oku tupuna, tae atu ana ki tera taha rawa o nga pukepuke tu tonu: ka tau iho ena mea ki runga ki te matenga o Hohepa, ki te tumuaki hoki ona i motuhia atu nei i ona tuakana. ²⁷ Ka haehae a Pineamine ano he wuruhi: ka kainga e ia te tupapaku i te ata, a i te ahiahi ka tuwhaina e ia nga taonga parakete. ²⁸ Ko enei katoa nga iwi kotahi tekau ma rua o Iharaira: ko te korero hoki tenei a to ratou papa ki a ratou, ko tana manaaki i a ratou: i manaakitia ratou e ia, tenei, tenei, me tona manaaki ano. ²⁹ A i whakahau ia ki a ratou, i mea ki a ratou, Ka kohia atu ahau ki toku iwi: tanumia ahau ki oku matua, ki te ana i te parae o Eperona Hiti, ³⁰ Ki te ana i te parae o Makaperu, i te ritenga o Mamere, i te whenua o Kanaana, i hokona, me te parae ano, e Aperahama i a Eperona Hiti, kia puritia hei tanumanga. ³¹ I tanumia a Aperahama raua ko Hara, ko tana wahine, ki reira; i tanumia a Ihaka raua ko Ripeka, ko tana wahine, ki reira; i tanumia hoki a Rea e ahau ki reira. ³² I hokona te parae me te ana i reira i nga tama a Hete. ³³ A, ka mutu te whakahau a Hakopa ki ana tama, ka pepeke ake ona waewae ki roto ki te moenga, a ka hemo, ka kohia atu ki tona iwi.

50 Na ka hinga a Hohepa ki runga ki te mata o tona papa, a ka tangi i runga i a ia, ka kihi hoki i a ia.

Kenehi

² Na ka whakahau a Hohepa i ana tangata, i nga kairongoa, kia whakapakokotia tona papa; na whakapakokotia ana a Iharaira e nga kairongoa. ³ Na ka tutuki ona ra e wha tekau; ko nga ra hoki ena e whakatutukitia ana mo te hunga e whakapakokotia ana: a e whitu tekau nga ra i uhungatia ai ia e nga Ihipiana. ⁴ A, ka taka nga ra e uhungatia ia ia, ka korero a Hohepa ki te whare o Parao, ka mea, Na, ki te mea kua manakohia ahau e koutou, tena, korero atu ki nga taringa o Parao, mea atu, ⁵ I whakaoati toku papa i ahau, i mea, Ka mate tenei ahau: hei roto i taku tanumanga i keria e ahau moku ki te whenua o Kanaana, hei reira ahau tanumia ai e koe. Na kia tukua ahau e koe aianeia kia haere ki runga, ki te tanu i toku papa, ka hoki mai ai. ⁶ Na ka mea a Parao, Haere ki runga ki te tanu i tou papa, kia rite ki tana i whakaoati ai i a koe. ⁷ Na haere ana a Hohepa ki runga ki te tanu i tona papa, i haere tahi ano i a ia nga pononga katoa a Parao, nga kaumatua o tona whare, me nga kaumatua katoa o te whenua o Ihipa, ⁸ Me te whare katoa ano hoki o Hohepa, ratou ko ona tuakana, me te whare ano hoki o tona papa; ko a ratou tamariki anake, me a ratou hipi, me a ratou kau i mahue i a ratou i te whenua o Kohena. ⁹ I haere tahi ano i a ia nga hariata me nga tangata hoiho: he nui whakarahara te tira. ¹⁰ Na ka tae ratou ki te patunga witi a Atara, i tawahi o Horano, a he tino nui whakarahara te tangihanga i tangi ai ratou ki reira: e whitu hoki nga ra i uhungatia ai e ia tona papa. ¹¹ A, ka kite nga tangata whenua, nga Kanaani, i te uhunga i te patunga witi a Atara, ka mea ratou, He uhunga nui tenei na nga Ihipiana: na reira i huaina ai te ingoa o reira ko Apera Mitiraima, kei tawahi hoki o Horano. ¹² Na rite tonu ki tana i whakahau ai ki a ratou tana tama i mea ai ki a ia: ¹³ I kawea hoki ia e ana tama ki te whenua o Kanaana, a tanumia ana ki te ana i te parae o Makapera, i hokona tahitia nei e Aperahama me te parae i a Eperona Hiti, kia puritia hei tanumanga, kei te ritenga atu o Mamere. ¹⁴ Na hoki ana a Hohepa ki Ihipa,

ratou tahi ko ona tuakana, ko nga tangata katoa ano hoki i haere tahi i a ia ki runga ki te tanu i tona papa, i te mutunga o tana tanu i tona papa. ¹⁵ Na, i te kitenga o nga tuakana o Hohepa kua mate to ratou papa, ka mea ratou, Tera pea e kino mai a Hohepa ki a tatou, a ka utua mai e ia a tatou kino katoa i meatia e tatou ki a ia. ¹⁶ Na ka tuku tangata ratou ki a Hohepa, a ka mea, I whakahau mai tou papa i mua ake i tona matenga, i mea mai, ¹⁷ Kia penei ta koutou kupu ki a Hohepa, Tena, whakarerea te he o ou tuakana, me to ratou hara; he kino hoki ta ratou mahi ki a koe: na, tena whakarerea te he o nga pononga a te Atua o tou papa. A ka tangi a Hohepa i a ratou kupu ki a ia. ¹⁸ Na ka haere ona tuakana, ka tapapa ki tona aroaro; ka mea, Tenei matou hei pononga mau. ¹⁹ A ka mea a Hohepa ki a ratou, Kaua e wehi: he kaiwhakakapi oti ahau mo to te Atua wahi? ²⁰ Ko koutou hoki, i he o koutou whakaaro ki ahau; he pai ia to te Atua whakaaro, kia meatia ai tenei inaianei, kia whakaorangia ai hoki nga tangata tokomaha. ²¹ Heoi kaua e wehi; maku koutou e atawhai, koutou ko a koutou tamariki. A ka whakamarie ia i a ratou, ka whakamama hoki i o ratou ngakau. ²² Na ka noho a Hohepa ki Ihipa, ratou ko te whare o tona papa: a kotahi rau kotahi tekau nga tau i ora ai a Hohepa. ²³ A i kite a Hohepa i te tuatoru o nga whakatupuranga o nga tamariki a Eparaima: i whakatupuria ano hoki nga tamariki a Makiri, tama a Manahi, ki runga ki nga turi o Hohepa. ²⁴ Na ka mea a Hohepa ki ona tuakana, Ka mate ahau; otiia ka ata tirohia koutou e te Atua, a ka kawea atu koutou e ia i tenei whenua ki runga, ki te whenua i oati ai ia ki a Aperahama, ki a Ihaka, ki a Hakopa. ²⁵ Na ka whakaoatitia nga tama a Iharaira e Hohepa, ka mea ia, Ka tikina mai koutou, ka ata tirohia e te Atua, a me kawea atu e koutou oku iwi i konei ki runga. ²⁶ Na ka mate a Hohepa i te kotahi rau i te kotahi tekau o ona tau: a ka whakapakokotia e ratou, ka whakatakotoria hoki ki te kawhena i Ihipa.